

Motrišta

Od kada se HRVATSKA ISKRA ponovno pojavila u našoj zajednici, želja uredništva ovih novina bila je vrlo jasna i određena: iskreno i pošteno obavještavanje hrvatsko-kanadske zajednice o svim događanjima u Hrvatskoj, kao i u našoj zajednici, uz dodatne rubrike o onome što nam je uvijek drago čuti, naučiti, ili se podsjetiti: o hrvatskoj povijesti, o književnosti, glazbi, folkloru ili interesantnim pojedinostima iz domovine, o kojima želimo malo više znati. Mislim da bez pretjerivanja možemo reći da su ove novine ispunile svoju zadanu zadaću. Normalno, zbog situacije u zemlji koji puta nismo mogli, a da ne donesemo vijesti koje su bile ili porazne, ili teške za svakog od nas. Ako smo u tom obavještavanju pretjerali - ispričavamo se, no kako smo i mi ljudi, a k tome nismo ni profesionalci - i mi griješimo.

U prošlom broju HRVATKE ISKRE donijeli smo članak pod nazivom "Otvoreno pismo Hrvatskom novinarskom društvu", kojim je izgleda počelo reagiranje na razne napise koje možete svakodnevno pronaći u gotovo svim novinama Hrvatske. Moram priznati da gotovo ne volim čitati novine iz domovine, jer su prepune tračeva, inuenda, sumnji, nedorečenih ili nedokazanih optužbi o raznim pojedinicima iz društvenog ili političkog života. U razgovoru s mnogim Hrvatima nisam se ni začudila (radi takovih neodgovornih napisa) kad sam primijetila kako se u Hrvatskoj novine gotovo ni ne čitaju - s časnim iznimkama. Jer, tko može čitati dnevno tako "birano" smeće?

Zato vam danas, s velikim zadovoljstvom donosim članak koji bi mogao, ako se poruka članka ozbiljno shvati, donijeti veliku promjenu u hrvatskom novinarstvu. Malo je reći moj uobičajenim komentar na kraju svakog motrišta: tako i ja mislim, zato ću ovaj puta dodati: daj Bože, da hrvatski novinari u svim sektorima gdje rade - od TV-a, do radio postaja, do raznih novina, magazina ili dnevnika - shvate koliko je važna i odgovorna njihova uloga u ovom društvu, i da s odgovornošću i ponosom gledaju i rade svoj posao. Iako sama nisam profesionalni novinar, smatram da je uloga HRVATSKE ISKRE (iako malih novina), kao i svih drugih glasila, veoma važna, jer u svakoj napisanoj riječi smo i Vi i ja, a Vaše i moje ime je za mene svetinja.

Valentina

IZJAVA KOMISIJE HBK 'USTITIA ET PAX: ODNOS MEDIJA I ISTINE

4. srpnja - Komisija HBK Justitia et pax zapaža da se među širim slojevima hrvatskih građana produbljuje nezadovoljstvo i, što je mnogo gore, određena apatija, nemoć, pa i nesigurnost zbog teške gospodarske i često preradikalizirane društvene situacije u Hrvatskoj. Za takvo stanje duha velikim dijelom odgovornost snose i sredstva društvenog priopćavanja, u čijem djelokrugu Komisija uočava više zabrinjavajućih pojava, ističe se u izjavi Komisije HBK Justitia et pax o odnosu mass-medija i istine. Zapaža se preradikalizirana politizacija javnog života koju poglavito stvaraju sredstva javnog priopćavanja, objavljujući često oštre komentare, optužbe ili osude bilo političara, bilo novinara, koji ne polaze od objektivnih, provjerenih i vjerodostojnih činjenica. U političkoj radikalizaciji često se ili omalovažava ili mitizira hrvatska povijest te zanemaruje potrebno jedinstvo, sloga i zajedništvo cijeloga hrvatskog naroda i svih hrvatskih građana. Pritom se druga važna područja javnog života, kao što su znanost, kultura, religija, nacionalna povijest i sl., potiskuju na marginu javnog interesa ili posve zanemaruju. Tako najveći dio 'kreativnih' snaga u hrvatskom društvu ostaje i dalje 'po strani' u stvaranju javnog mišljenja i u donošenju važnih vrijednosnih, političkih, gospodarskih i drugih odluka.

U posvemašnjoj borbi za tiražu i tržište, za čitanost i slušanost, mediji se sve manje zanimaju za istinu, a sve više traže i ističu ono što 'godí' čitateljstvu. Postupak otkrivanja istine i njezina prezentiranja javnosti često se ne provodi sukladno opće priznatim načelima profesionalnosti i objektivnosti, nego ovisno o tome da li određeni, često neprovjeren podatak, može izazvati senzaciju i zanimanje čitateljstva.

Senzacionalističko novinarstvo treba u Hrvatskoj prepustiti mjesto istraživačkomu novinarstvu u kojem će se poštovati osnovna ljudska prava, a, prije svega, dostojanstvo čovjeka kao osobe. Hrvatski građani imaju pravo na istinu koja će biti plod objektivnog istraživanja i izvješćivanja. Samo tako hrvatski mediji mogu odigrati i onu, njima svojstvenu i bitnu, odgojnu funkciju u društvu, koja, zbog navedenih površnosti, ostaje neostvarena. Sve je to razlog zbog kojeg se Komisija HBK 'Justitia et pax' obraća odgovornima u javnim medijima i u političkom životu, kao i cijeloj javnosti. Dok izražavamo poštovanje i visoko priznanje njihovu radu, želimo djelatnike u javnim medijima također podsjetiti na njihovu odgovornost prema istini i prema javnosti za napisanu i izgovorenu riječ, te ih ujedno poduprijeti u njihovim nastojanjima za više etičnosti u vlastitoj profesiji. Drago nam je što se o tome u posljednje vrijeme sve više raspravlja i među samim novinarima. Obraćamo se i odgovornima u političkom životu da doista pomognu kako bi mediji postali neovisni o političkim strankama te bili u službi objektivne istine i nepristranog informiranja javnosti. Apeliramo također na ljude u kulturi, znanosti i prosvjeti, u nevladinim udrugama i na sve građane da svi pridonese, u skladu sa svojim mogućnostima, stvaranju kvalitetnijeg medijskog djelovanja u našoj domovini, što će pridonijeti većem jedinstvu, slozi i miru među našim građanima, stoji u izjavi koju potpisuje predsjednik Komisije HBK Justitia et pax porečko-pulski biskup Ivan Milovan.(HRT)

Cijena \$2.00

Broj 62 - 15. VII. 2000.

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte
U OVOM BROJU :

- Suša u Hrvatskoj
- Počela 4. Konvencija HSK
- Mesić u Poljskoj
- Školstvo u inozemstvu
- Opasna mitizacija života
- Nadgrobne šajkače napuštaju Vukovar?
- Dobrodošlica i autizam
- Bašćanska ploča
- Vaše zdravlje: Otkriće šifre života
- Vaša pisma
- Događaji u zajednici

Mladi folklorasi "Sljemena", 18. lipnja ove godine, u svojoj župnoj crkvi "Hrvatskih mučenika" na svečanosti proslave završetka školske nastave, pri primanju sv. pričesti

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu
Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief
Glavni Urednik :
Valentina Krčmar

Contributing Editors:

Ing. Damir Borovčak,
Dr. Darko Desaty
Vladimir Goss
Vladimir Pernar

Address • Adresa :
1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
L4J 3M6

iskra @ idirect.ca
Telephone • Telefon :
(905) 738 - 0053
Fax :
(905) 738 - 9853

Yearly Subscription - Godišnja
Pretplata :
KANADA: \$60.00
USA: \$50.00

Subscription to "ISKRA" can be
made directly, to the Editor-in-Chief.
Pretplata na "ISKRU" može
se učiniti kod Glavnog Urednika.

Advertising rates :

1/2 page - \$100.00 per issue
\$1,000.00 yearly
\$500.00 per six months

1/3 page - \$50.00 per issue
\$500.00 yearly

1/8 page (business card)
\$25.00 per issue
\$500.00 yearly

Advertising is payable in advance.

"Hrvatska ISKRA" Broj 62, 15. srpanj, 2000.

Sadržaj:

Pismo urednice	2	Damir Borovčak, Hello Toronto, ovdje	
Vijesti iz Toronta	3	Zagreb	15-16
Najnovije vijesti	4	Kidaju li se namjerno veze između	
Vijesti na engleskom	5	domovinske i iseljene Hrvatske	16
Suša u Hrvatskoj	6	Mladi rade na očuvanju otoka	16
Pronađene podmetnute bombice koje		Vladimir Goss, Dobrodošlica i autizam	17
izazivaju požar	7	Obljetnica ubojstva Stjepana Radića	18
Prijetnja će najviše štetiti dmiškim		Dalmacija, za sva vremena	19
Srbima	7	Prolazna soba	20
Otvorena poruka Hrvatima u svijetu	8	Irena Vrkljan, Zaljubljeni dan	20
Počela 4. Konvencija HSK	8	Zanimljivosti	21
Predsjednik Mesić vratio se iz posjeta		Vijesti iz kulture	22 - 24
Poljskoj	9	Branko Mikić, O rodna grudo	24
Hrvatsko izaslanstvo u Vatikanu i Italiji	9	Za svakog ponešto	25
Sjednica Vlade	9	Događaji u zajednici	26-28
Mesić, Poruka šestorici	10	Bašćanska ploča	29
Gospodarstvo	10-11	Vaša pisma	30
Turizam	12	Vaše zdravlje	31
Školstvo u inozemstvu	13	Motrišta	32
Milan Bandić novi zagrebački		Prilog: - Opasna mitizacija stvarnosti	
gradonačelnik	13	- Vijesti iz Haaga	
Nadgrobnje šajkače odlaze iz Vukovara?	14	- Ako Hrvati ne uspiju ostvariti svoja ustavna	
Komentar, Prevlaka	14	prava u BiH, mogli bi se početi masovno	
Hrvati iz BiH više neće sudjelovati na		useljavati u Hrvatsku	
izborima u Hrvatskoj		- Mesić i dalje na vrhu popularnosti	

Urednica piše:

Ove nedjelje na slavlju župe "Hrvatskih mučenika" vlč. Kecerin je u jednom trenu rekao kako je kiša dar s neba. To je zaista i istina, jedino što bi mi zaista željeli da malo tog dara krene prema Hrvatskoj, jer je tamo sve usahlo od suše. Ljudi umiru od silne vrućine, srčani bolesnici pate, neki čak i umiru. Vijesti iz Hrvatske o suši koja hara ne samo Hrvatskom, već i cijelom južno-istočnom Europom su zaista porazne. A kod nas u Torontu i okolici - pravog ljeta gotovo i nema! Kiša pada i pada. Kroz tjedan još nekako i bude, no svake subote i nedjelje sve je gore. Upravo mi je žao udruga, koje toliko rade za pripremu piknika i onda - kiša. No, na mucu se poznaju junaci, kako se kaže - i koliko god kiša padala - naši piknici idu i dalje, govore mi organizatori.

Imamo veliku, hitnu molbu svima koji možda mogu pomoći: trebaju nam dvije knjige ili možda dokumenta (jer ne znamo točno što je to).

1/ Herman Neubacher, "Hitler's Special Plenipotentiary for Southeast Europe, Sonderauftrag Sudost, 1940-1945, Bericht eines fleigendes Diplomaten, 1956.

2/ Defence & Foreign Affairs Policy, issue "Assassination of the Dead", Dec. 31, 1992

Molimo Vas, tko god ima bilo kakav način doći do ovih dokumenata da se javi uredništvu zbog daljnjeg dogovora.

Nadamo se da ćete i ovaj puta biti zadovoljni našim izborom članaka. Kako znate, došlo je do promjene u Hrvatskoj Matici iseljenika, pa vam donosimo sve što je o tome izišlo u tisku ovih dana. Održana je 4. Konvencija Hrvatskog Svjetskog kongresa - isto tako vam donosimo izvješća o njihovom radu, kao i ostale interesantne vijesti, članke iz povijesti ili sadašnjosti, i jasno, malo i o nama ovdje u našoj zajednici.

Svakome od vas hvala na čitanju, suradnicima velika hvala na pomoći,

Valentina

We invite readers to express their opinions in Letters to the Editor. Submissions must not be longer than 250 words. We reserve the right to edit with respect to length or libelous statements. All letters must include your first and last name, your address and telephone number.

Vaše zdravlje

OTKRIĆEM ŠIFRE ŽIVOTA MOĆI ĆEMO PREDVIDJETI BOLESTI

Dvije skupine znanstvenika, "Human Genome Project" i "Celera", koje su istodobno i neovisno radile, objavile su jučer da su dekodirali ljudski genom. Na jučerašnjim konferencijama za novinare u Washingtonu i Londonu objavljeno je da je gotova radna verzija cjelokupnog projekta koji je trajao deset godina i koji bi mogao posve promijeniti medicinsku teoriju i praksu. Na konferenciji za novinare rečeno je da su znanstvenici dekodirali 3,1 milijardu dijelova DNA, takozvanih kemijskih pisama, koja sačinjavaju recept ljudskog života. To se otkriće smatra jednom od prekretnica u ljudskoj povijesti i uspoređuje se s odlaskom čovjeka na Mjesec. Kako je u financiranju "Human Genome Projecta" sudjelovala i američka vlada, američki predsjednik Bill Clinton jučer je također objavio to veliko znanstveno otkriće.

Francis Collins, voditelj "Human Genome Projecta" i američkog Nacionalnog instituta za zdravlje, izjavio je da u ovome trenutku ljudi koji se ne bave takvim istraživanjima teško mogu shvatiti koliko je važno da čovjek može pročitati vlastita "uputstva za upotrebu". Najavio je također da će ljudski genetski otisak omogućiti istraživanje velikog broja bolesti koje su dosad bile neizlječive i pronalaženje novih lijekova. - To se osobito odnosi na dijabetes, kardiovaskularne bolesti, visoki krvni tlak, šizofreniju i sklerozu multipleks. Znali smo da su sve te bolesti genetski uvjetovane, ali bilo je vrlo teško odrediti na koji način. Mislim da će proces novih otkrića na tom polju sada ići dramatičnom brzinom i da ćemo jako puno vrlo konkretnih rezultata imati već za tri godine - rekao je Collins.

Craig Venter, voditelj drugog istraživačkog tima, "Celera Genomicsa", izjavio je kako poslu nije kraj jer znanstvenici još moraju interpretirati rezultate do kojih su došli. - Sada kada imamo sve pojedinosti uctane na genetsku kartu, moramo vidjeti što svi ti podaci znače - rekao je Venter, dodavši da će druga faza posla ići znatno brže jer znanstvenici imaju sofisticiranu kompjutorsku opremu koja posao, za koji je nekad bilo potrebno 10 godina, obavlja za 15 sekundi.

U povijesti znanosti i medicine jučerašnji će dan biti ubilježen velikim slovima, kojim počinje nova era u otkrivanju i liječenju bolesti. Znanstvenici iz SAD-a, Njemačke, Francuske, Japana i Velike Britanije jučer su objavili prvu grubu mapu cjelovitog ljudskog genetskog koda! Preciznije, odgonetnuli su "šifru života"! Mapiranje ljudskog genoma (skup svih gena u organizmu) revolucija je u medicini i znanosti. - To je iznimno važan događaj, jer će dešifriranje genoma rasvijetliti bitne funkcije organizma i objasniti zašto neki procesi idu krivo. Do danas je poznato oko 450 nasljednih bolesti, a mapiranjem ljudskog genoma ubuduće će se moći upoznati oko 5000 nasljednih bolesti. To znači da će se moći upoznati cjelokupni genski zapis i svi geni uzročnici bolesti - upozorio je prof. dr. sc. Krešimir Pavelić, predstojnik Zavoda za molekularnu medicinu Instituta "Ruđer Bošković".

On je zajedno sa dr. Nižetićem iz Londona radio na mapiranju 21-og kromosoma, kada su otkrili jedan gen USP 25. Riječ je o malom genu, jednom od 225, koliko ih ima kromosom 21, a koji je odgovoran za tzv. Downov sindrom, te dvije nasljedne forme gluhoće. - U humanom genomu znatno je manje gena nego što se pretpostavljalo. Umjesto približno 100.000 gena, koliko se smatralo da ih ima, sada se govori da ih je između 30.000 i 40.000. Također se upozorava da genom sadrži 3,1 milijardu tzv. kemijskih slova, odnosno parova baza - upozorava prof. dr. sc. Pavelić.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 62, 15. VII. 2000.

No, grubim mapiranjem ljudskog genoma posao nije završen. Štoviše, istraživači sada moraju identificirati proteine, koje šifriraju ti geni, odrediti ulogu tih proteina u tijelu i potom usmjeriti istraživanja na otkrivanje i razvoj lijekova za liječenje raznih bolesti. - Rad na humanom genomu bitno će se promijeniti medicinsku praksu i rasvijetliti najvažnije funkcije organizma. Sigurno je da će se mijenjati strategija dijagnostike i terapije. Čovjek će ubuduće moći imati sve informacije o svim bolestima i genima, uzročnicima nasljednih i stečenih bolesti. Lako će moći otkriti koje mu bolesti prijetu tijekom života. Primjenom nove tehnologije tzv. DNA čipova, na temelju kojih će se moći istražiti promjene u golemom broju gena u vrlo kratkom roku, čovjek će moći običnim vađenjem krvi i njezinim testiranjem na sve gene znati kojim je bolestima podložan. No, te testove i tu tehnologiju zasad još valja razraditi - veli prof. dr. sc. Pavelić.

- Što govori šifra ili niz slova DNA (molekule od koje su geni napravljeni) - pitali smo našeg znanstvenika. - Slova koja čine gene upućuju stanice na to kako i koliko proteina stvoriti, te kada i gdje početi stvarati proteine. Budući da su geni vitalni dijelovi koda, ili šifre života, samo dijelovi dugih lanaca DNA, oni se nalaze u DNA skriveni poput igle u plastu sijena. Znanstvenici ih sada moraju otkriti i objasniti njihovu funkciju u organizmu. Bitno je otkriti funkciju tih proteina. Istraživači će proučavati kako svaki protein surađuje s drugim proteinima, čineći složenu i preciznu mašineriju stanice. Prije je potrebna pritom suradnja biologa, fizičara, matematičara, statističara, kompjutoraša kako bi se uspješno mogli nositi sa složenim problemima koji ih očekuju - tvrdi prof. dr. sc. Pavelić.

Prema njegovu mišljenju, jedna od najvažnijih stvari koje će dešifriranje genoma omogućiti jest nalaženje i prepoznavanje minimalnih razlika (polimorfizma) poretka slova u genu, odnosno razlika koje ljude čine međusobno različitim, a koje su često odgovorne za nastanak većine genetskih poremećaja. Otkriju li istraživači koji su polimorfizmi uključeni u pojedine poremećaje, moći će upozoriti ljude na rizike (vanjske faktore), koji uz polimorfizam dovode do razvoja dijabetesa, moždanog udara, bolesti srca i raka! - To znači da će liječnici moći uputiti pojedince kako i koje čimbenike okoliša izbjeći, kako uz naslijeđene genetičke strukture ne bi oboljeli - ustvrdio je prof. Pavelić.

Ovim revolucionarnim dosegom genetike nameće se pitanje, a na koje su neka vrhunska imena u svijetu već upozorila, zloupotrebe dešifriranja humanog genoma. Riječ je, prije svega, o zloupotrebi poznavanja genskog ustrojstva, pitanju tko je vlasnik patenta tog genoma, o tome tko ima pravo znati genetičko ustrojstvo pojedinca a upitno je i pravo na genetičku privatnost. Što to konkretno znači u praksi i svakodnevnom življenju? - U tom bi slučaju postojale brojne manipulacije. Pojedinci se boje da bi se dešifriranjem genoma narušila njihova privatnost. Primjerice, zdravstveno bi osiguranje moglo osiguravniku uskratiti naknadu za određene bolesti, a poslodavac bi na temelju genoma njegovog djelatnika tome čovjeku mogao uskratiti posao ako ga očekuje neka teška bolest - veli prof. Pavelić.

Dr. David Flockhart, farmakolog i profesor na sveučilištu u Georgetownu, kao primjer navodi svoju pacijenticu kojoj je nakon operacije odstranjivanja jajnika zbog karcinoma morao prepisati kodein za ublažavanje bolova. No, pacijentici on nije pomagao, pa ga je uzimala sve više i više, te je postala o njemu ovisna. Nakon genetske analize pokazalo se da žena ima gen CYP 2D6, koji pomaže da se razgrade i učine beskorisnim brojni lijekovi, uključujući kodein. Taj gen imaju svi Amerikanci čiji su preci podrijetlom s Kavkaza, a oni čine ukupno 7% stanovništva. Preci te žene također su došli s Kavkaza, a genetska analiza pomogla je liječniku da pronađe djelotvorni lijek protiv bolova.

(Gordana Rebić i Marina Serić, Večernji list, 27. 06. 00)

Vaša pisma

Drago uredništvo HRVATSKE ISKRE, 30.6.2000.

Dobili smo najnoviju HRVATSKU ISKRU, prelistali brzo i voljeli što smo pročitali... specijalno izvještaj s našeg međimorskog piknika.

Puno Vam hvala,

Ivan Lajtman,
Predsjednik Hrvatskog društva Međimurje

Drago uredništvo HRVATSKE ISKRE, 29.lipanj, 2000.

Hvala vam za HRVATSKU ISKRU i divne slike iz Hrvatske. Drago mi je da ste Vi i Vaš suprug imali lijepo i ugodno vrijeme u Hrvatskoj. Hrvatska je prepuna ljepota, samo trebamo stati i uživati u tim prekrasnim ljepotama koje je teško opisati.

Pozdravljam Vas, Vašeg supruga, sve Hrvate i Hrvatice oko Vas, Vaš

Ante Ljubas,
Fort Owrth, Texas, U.S.A.

Hvala svima iz uredništva HRVATSKE ISKRE na požrtvornom radu i vremenu, koje tako nesebično dajete za našu zajednicu,

Mrs. Mitrović, Brampton

Poštovana urednice, 2. srpnja, 2000.

Moj brat Mirko u Mendozi primio je prvu pošiljku ISKRE i oduševljen je. Mnogo kopija je razdavao našim ljudima u Mendozi.

Sa željama za uspjeh, srdačni pozdrav,

J.K. Belins
Toronto

PREPORUČUJEMO:

Toronto Institute of Spinal Health Dr. J. Željko Srbelj, D.C., D.Ac.

Uspješno i profesionalno liječenje boli i ozljeda

- o Boli u leđima
- o Glavobolje
- o Vratne boli
- o Upale zglobova
- o Napetost i bolovi mišića
- o Radničko osiguranje
- o Prometne nesreće
- o Športske ozljede

- o Medicinske usluge
- o Kiropraktične usluge
- o Fizikalne terapije
- o Masiranje
- o Akupunktura
- o Snažno gibanje
- o Tjelesne vježbe
- o Yoga vježbe
- o Vježbe sa leđima

*"Ručna Medicina za Kralježnicu"
na dvije adrese:*

2522A Keele Street
Toronto, Ontario
416 - 244 - 4900

2 Jane Street (kod Bloor St.)
Suite 208, Toronto, Ontario
416 - 760 - 7418

Zamoljeni smo da objavimo:

RKT. Župni ured Svetog Tome Apostola
Ul.1. svibnja 1995., br. 64
44323 Rajić, Hrvatska

Poštovana obitelj Maurus,

Zbog obveza nisam stigao odmah odgovoriti i zahvaliti za Vaše pismo i dar koji ste poslali. Ovom prilikom želim zahvaliti Vama osobno kao i svim Hrvatima koji su dali svoj prilog za izgradnju župne crkve sv. Tome Apostola u Gornjem Rajiću.

Kao što ste primjetili na slikama koje sam Vam poslao, radovi na našoj župnoj crkvi napreduju. Istina, ne onim tempom kako sam ja planirao, ali napreduje. Sada se trenutno šalju kupole nad svetištem crkve: puno posla koji se trenutno ne vidi, jer se šalje s letvama dužine do 20 cm kako bi se mogla dobiti što ljepša i zaobljenija kupola. No, kada se izbetonira, onda će se vidjeti učinjen posao.

Ja se nadam, da ćemo uz pomoć svih dosadašnjih donatora kao i budućih, crkvu staviti do jeseni pod krov. Ima još puno posla i potrebno je puno sredstava, ali se nadamo i da Gospodin Bog gleda na Gornji Rajić.

Vama i svim našim dobročiniteljima iz Kanade želimo mnogo sreće i zdravlja i osobnog uspjeha na svim područjima života. U Gornjem Rajiću, 29.5.2000.

Vicko Obradović
Upravitelj župe Gornji Rajić

HVALA SVIM DONATORIMA:

Vlado i Marija Bradašević (\$20), Ivana i Manda Čabraja (\$50), Jakov i Perka Čabraja (\$50), Manda Čabraja (\$50), Zvonimir Čelebija (\$20), Miro Čović (\$20), Marija Delač (\$20), Društvo Hrvatska Katolička žena (\$50), Marica Halar (\$20), Ivo i Marija Jolić (\$40), Franjo Jurković (\$20), Josip Market (\$20), N.N. (\$20), N.N. (\$10), Nikola Milković (\$20), Ante Nikolić (\$50), Željko i Ankica Pala (\$150), Franjo i Ivana Pavlović (\$20), Mišo Petrljić (\$20), Marija i Hinko Scheifer (\$40), Mario Škara (\$50), Mato Smoljanović (\$200), M. Tataj (\$20), Drago Vučković (\$50)

Vijesti iz Toronta

POMOZITE ZAGREBAČKOJ BOLNICI!

moli Father Josip Gjuran

Znam da je naša domovina »terra combusta« - spaljena, razorena zemlja. Pljačkao nam ju je i vanjski neprijatelj i naš rođeni zločinac. Niti u mojem ranom djetinjstvu niti u odrasloj dobi nisam živio u obilju, i nikad nisam služio radi prljavog dobitka. S ozbiljnom sam sumnjom gledao na one koji su nam dolazili skupljati u razne »karitativne« i »humanitarne« svrhe.

Pa ipak: Zamolili su me da vam prenesem molbu Kliničke bolnice »Sestre Milosrdnice«, klinike za urologiju Medicinskoga Fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Vinogradska cesta 29. Tom odjelu te bolnice silno je potreban aparat za urodinamsku obradu. Naziv mu je »DANTEC MENUET COMPACT PLUS«. Taj elektronski aparat bio bi od velike koristi i pomoći i bolesnicima i liječničkom osoblju. Bolnica ga u ovim gospodarskim prilikama nije u stanju nabaviti. Nabavna cijena s carinom i porezima iznosi oko \$45,000.00. Ako uspijemo postići oprost od carine i poreza, bilo bi za desetak tisuća manje.

Zamislimo sebe u bolesnom stanju na tom bolničkom odjelu. Kako bi nam bilo drago da nam u bolesti djelotvorno pomognu! Bolesnome posluži, zapovijed je Isusova. Pomozi onima koji pomažu bolesnima!

Kod Hrvatske Kreditne Zadruga u Torontu otvoren je bankovni račun baš za taj fond. Broj računa je 524421. Ja sam na taj račun početno stavio \$200.00 i još ću dodati. Jedan naš dobar župljanin obećao je nekoliko tisuća dolara, a svakoga ovdašnjega Hrvata i Hrvaticu najponiznije molim da svoj dar

preda na taj bankovni račun u Hrvatskoj Kreditnoj Zadrugi ili u svojoj župi.

Molim i sve ovdašnje liječnike hrvatskog porijekla i sve ostale hrvatske udruge i društva, a vjerujem da ovdašnje hrvatske svećenike i sestre ne trebam moliti - dosta je da ih obavijestim i oni će poslužiti evanđeoskom spremnošću.

U ime bolnice »Sestre Milosrdnice« u Zagrebu za sada Vas usrdno moli i zahvaljuje Father Josip Gjuran, a uspijemo li prikupiti potrebnu svotu i nabaviti spomenuti medicinski aparat, zahvalit će vam predstojnik toga bolničkog odjela spomenute bolnice u Zagrebu.

*Josip Gjuran
iskreni župnik torontski*

Preporučujemo.....

 Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izradba nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-8415

Preporučujemo Vam:

GENERALTOURIST TRAVEL SERVICE LTD.

Special Agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA

Exclusive Agents for
CAR RENTALS
IN CROATIA

General Tourist Travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agencije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- Naša agencija zastupa gotovo sve zrakoplovne i pomorske linije.
- Organiziramo grupna (charter) putovanja s najnižim cijenama, naročito u domovinu Hrvatsku.
- Također, već više od 30 godina, obitelj Lončarić uređuje i emitira hrvatski radio sat "Zvuci Hrvatske," kojeg možete slušati: na radio postaji CHIN 100.7, FM od ponedjeljka do petka od 14:00-15:00, te nedjeljom od 12:00-13:00 sati. (15.40AM)
- Za sve informacije obratite se na naš ured.

- IVICA (JOHN) LONČARIĆ -

3045 Southcreek Rd., Unit 1, Mississauga, Ontario L4X 2X6

(905) 602-8900 Generaltourist@ICA.net www.generaltourist.com Fax: (905) 602-8899

Najnovije vijesti

POSTAVLJANJE MARUNE NA ČELO MATICE ISELJENIKA UDAR JE NA ISELJENIŠTVO

ZAGREB, 7. srpnja – "Hrvatski svjetski kongres (HSK) respektira novu hrvatsku vlast izabranu odlukom većine naroda, jer mi želimo ostati uz svoj narod bez obzira na političku konstelaciju u Hrvatskoj. Suradivat ćemo sa svim važnim čimbenicima u Hrvatskoj, ali ćemo se boriti za temeljne hrvatske interese i vrijednosti", istaknuo je u petak na konferenciji za novinare Šimun Šito Ćorić, opet izabrani predsjednik HSK - a, nakon trodnevne Konvencije HSK - a.

Sudionici Konvencije HSK - a, krovne iseljeničke organizacije, donijeli su rezoluciju u kojoj stoji da je nezaobilazno uzeti u obzir syu slojevitost hrvatskog izvandomovinstva. Stoga, naglasio je Ćorić, smatramo da je nužno da se na državnoj razini formira stalno stručno tijelo, koje bi proučavalo i pratilo hrvatsko izvandomovinstvo. "Smata nam svako marginaliziranje Hrvata izvan Republike Hrvatske, jer to ni aktualnoj politici ne donosi korist", rekao je Ćorić, dodajući da za njih Hrvati iz BiH nisu dijaspora. "Hrvatska si ne može dopustiti da okrene leđa izvandomovinstvu, stoga očekujemo dopisno glasovanje na izborima", naglasio je Ćorić, dodajući da su to tražili i od prošle vlasti.

"Zabrinjava nas sadašnje smjenjivanje djelatnika i gašenje službenih institucija za suradnju s Hrvatima izvan domovine, pa tražimo da državne institucije počnu praviti nacionalne programe za povratak iseljenika", kazao je Ćorić, dodajući da bi, što se tiče hrvatskih predstavnika izvan domovine u Saboru, bilo najučinkovitije da "Hrvati po pojedinim kontinentima i po zemljama visoke koncentracije hrvatskih iseljenika sami biraju one koji će nadstranački najbolje prenositi njihove interese".

Ćorić je također upozorio kako "pojedinci iz aktualne hrvatske vlasti često ponavljaju fraze o deset mračnih, izgubljenih godina, i ogorčuju porukom da je hrvatski narod gubitnik zato što je došlo do stvaranja hrvatske države i da treba nastaviti tamo gdje smo bili u vremenu prije nje. Posebice nas razočarava", ustvrdio je Ćorić, "aktualno tjeranje u šutnju ili pokušaji totalne demontaže osobe i djela glavnoga predvoditelja stvaranja hrvatske države, pokojnog predsjednika Franje Tuđmana".

HSK moli hrvatske vlasti da učine sve što je u njihovoj moći, kako bi trojica političkih zatvorenika u SAD - u što prije ugledali svoju domovinu te moli zaštitu hrvatskih zatvorenika u Den Haagu od "samovolje i igre političkih interesa svjetskih moćnika". "HSK poziva sadašnju hrvatsku vlast da osigura kontinuitet kontakta s Hrvatima izvan domovine i suraduje s njima, tako da hrvatsko izvandomovinstvo ne bi moralo od nule graditi odnose sa svakom novoizabranom vlasti i umjesto poboljšavanja, doživljavati stagnaciju plodnih odnosa nakon svake promjene političkih struktura", zaključio je Ćorić. On je predstavio i nove članove Izvršnog odbora, te podsjetio na činjenicu da je HSK prije dvije godine primljen u Ujedinjene narode kao nevladina udruga sa savjetodavnim statusom.

"Kada Ante Beljo kaže da je njegova smjena s mjesta ravnatelja Hrvatske matice iseljenika udar na iseljeničtvo, onda to i stoji" rekao je Gordon Bevanda, glavni urednik Hrvatskoga glasnika u Švedskoj. On se zapitao zašto je, ako se ne radi o političkoj smjeni, na čelo Hrvatske matice iseljenika postavljen Boris Maruna, član SDP - a, "onaj isti Maruna kojemu Hrvati izvan Hrvatske nisu pružili nikakvu podršku na proteklm izborima". (Vjesnik)

16. Sudionici IV. Konvencije Hrvatskog svjetskog kongresa, 07. SRPNJA 2000. HRVATSKI SVJETSKI KONGRES I SMJENA U HRVATSKOJ MATICI ISELJENIKA

Prvog radnog dana 4. Konvencije Hrvatskog svjetskog kongresa u Staroj gradskoj vijećnici nas je posjetio i održao nam govor predsjednik UO HMI, gospodin Jakša Kušan. On je u svome, u mnogočemu kontradiktornom, govoru nastojao objasniti razloge smjene ravnatelja HMI Ante Belje, pa je između ostalog rekao da se 'nitko ne osvećuje nekom zbog onoga što je u povijesti radio'. Pitamo se što je to Ante Beljo 'u povijesti radio' što bi bilo protiv interesa hrvatskog naroda? Zatim je Jakša Kušan izjavio da se 'ne radi o političkoj smjeni' ravnatelja HMI - a. Pa ako je tomu tako, zašto je za ravnatelja postavljen Boris Maruna, član SDP - a, dakle onaj isti Maruna kojem Hrvati izvan RH nisu pružili nikakvu podršku na proteklm izborima?

Drugog radnog dana Konvencije delegatima je iz HMI stigla 'Otvorena poruka Hrvatima u svijetu.' koju potpisuju Boris Maruna i Jakša Kušan, a u kojoj se između ostalog tvrdi kako je 'Matica u proteklom vremenu svoje veze sve više ograničavala na istomišljenike, bilo društva ili pojedince, koji su slijepo slijedili politiku Hrvatske demokratske zajednice (HDZ)'.

Naša iskustva u kontaktima s HMI u posljednjih sedam godina ne poklapaju se s onim što Boris Maruna i Jakša Kušan poručuju Hrvatima u svijetu. Naime, HMI smo u tom periodu doživljavali kao otvorenu ustanovu koja se iz godine u godinu razvijala u pozitivnom smislu, kao ustanovu koja je nama u iseljeničtvu bila na usluzi po bilo kojem pitanju, pa i onim pitanjima koja nisu imala izravne veze s tom ustanovom, osoblje HMI bilo je uvijek susretljivo, kompetentno i ljubazno - uvijek spremno pomoći. U usporedbi s drugim hrvatskim ustanovama, ministarstvima i sl., na rad HMI - a nije bilo nikakvih primjedbi.

Stoga kad Boris Maruna i Jakša Kušan kažu da '...nije bilo hrabrosti a ni dovoljno sposobnosti da se izade iz uskog okvira jednih te istih akcija...', te '...umjesto da bude širom otvorena i svijetu i domaćoj javnosti, Matica se pretvorila u jednu od najzatvorenijih ustanova u Hrvatskoj, onda je to klasičan primjer obmanjivanja hrvatske javnosti, kako bi se lakše pregrizla politička smjena Ante Belje. Način na koji je Ante Beljo smijenjen podsjeća na način i metode kojima su se služili srpski ekstremisti kad su protjerivali nesrpsko pučanstvo s okupiranih teritorija tijekom Domovinskog rata.

Rezultati rada HMI u proteklih sedam godina nikako ne mogu biti rezultati nesposobnog ravnatelja. To što Ante Beljo pripada stranci koja je izgubila na proteklm izborima je sasvim nešto drugo.

Zato smatramo da je smjena ravnatelja HMI udar na hrvatsko iseljeničtvo. Naravno, mi ćemo i dalje suradivati i kontaktirati s HMI, ma tko tamo bio ravnatelj, jer to je naša ustanova, ustanova za nas i zbog nas koji živimo u iseljeničtvu. Na narednoj konvenciji Hrvatskog svjetskog kongresa osvrnut ćemo se na rad HMI. Uistinu se nadamo da će naredne četiri godine proteći u dobroj suradnji između HMI i nas u iseljeničtvu.

Sudionici IV. Konvencije Hrvatskog svjetskog kongresa u Zagrebu, 7. srpnja 2000.
Domovinski ured, Medulićeva 13, 10000 Zagreb,
Tel. +385 1 4848 630,
Fax +385 1 4848 634

**Pretplatite se na
HRVATSKU ISKRU**

DEVET STOLJEĆA BAŠĆANSKE PLOČE

Bašćanska ploča, taj jedinstveni kameni spomenik nastao prije devet stoljeća, zaslužuje proslavu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu u čijoj se palači i nalazi od godine 1934. O tome povijesnom dragulju, sjajnom povijesnom dokumentu koji svjedoči tradiciju Hrvata, njihov jezik, pismenost, vjeru u stupanj slobode, modalitete ophođenja među ljudima, pa i intenzitet i kvalitetu duhovne razmjene sve do sveukupnosti civilizacijskih poticaja, HAZU se brine i stalno potiče nova istraživanja, rekao je u predsjednik HAZU akademik Ivo Padovan na Akademijinoj svečanoj sjednici priređenoj 27. lipnja o prigodi 900. obljetnice toga krsnoga lista hrvatskoga naroda. Podsjetio je na često spominjane riječi akademika Ive Frangeša o tomu da je Bašćanska ploča u isto vrijeme i dokument i monument, povijest i umjetnost, neprestana sadašnjost našega jezika i našega bića te da je sve u njoj hrvatsko: ime, jezik, kralj, zemlja i duhovnost.

Akademik Josip Bratulić iscrpno je predočio povijest istraživanja Bašćanske ploče, od godine 1851. kada je Ivana Kukuljevića Sakcinskog na "tu iskrnu naše pismenosti i književnosti na čijem se žaru i danas grijemo" prvi upozorio Petar Dorčić, tada bogoslov, a poslije župnik u Baški. Nakon toga Bašćansku ploču, koja je do tada ležala u podu crkve Svete Lucije u Jurandvoru u Baški na otoku Krku, i pokrivala grobnu jamu, posjećivali su, precrtavali i pokušavali pročitati tekst mnogi istraživači pa i nakon što je spomenik prebačen u Zagreb i povjeren na čuvanje Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti.

Put odgonetavanja teksta Bašćanske ploče bio je mukotran, podgrizan sumnjama u pravilnost i točnost odčitavanja pojedinih slova, ali je bio neopisivo uzbudljiv, bilo da je to pitanje rješavao pobožan i pun strasti Ivan Crnić, ili racionalni i tihi Franjo Rački, metodički i osjećajni Vatroslav Jagić, strpljiv i obazriv Vjekoslav Šafranić, ili intuitivni i duhoviti Josip Hamm, ili svestrani i strasni istraživač Branko Fučić, naglasio je Bratulić, spomenivši nezaobilazne prinose i drugih proučavatelja, i kad je riječ o Ploči kao arheološkom spomeniku i o spomeniku jezika i književnosti (Ferdo Šišić, Slavko Ježić, Nada Klaić, Lujo Margetić, Milan Moguš, Marija Pantelić, Anica Nazor, Eduard Hercigonja, Radoslav Katičić, Stjepan Damjanović, Ivo Frangeš, Ante Stamač, Josip Kekež, Slobodan P. Novak, Mateo Žagar i drugi).

Valja naglasiti da su se nakon arheoloških istraživanja bivše benediktinske opatije i crkve Svete Lucije koje je 1955. bio započeo Branko Fučić s Danilom Klenom, potvrdile pretpostavke o Bašćanskoj ploči kao lijevom pluteju septuma, oltarnoj pregradi, te o Jurandvorskim ulomcima kao drugom dijelu oltarne pregrade. Akademik Bratulić detaljno je govorio i o tekstu Bašćanske ploče kao o zrelom i dovršenom književnom tekstu, a u zaključnom slovu naglasio je da je od identifikacije Bašćanske ploče kao važnoga spomenika, 1851. do neodređenog i netočnog opisa njezina teksta kao tajnopisa, do tvrdnje da je na Ploči uklesana bugarska glagoljica, do konačne konstatacije da je na ploči glagoljica prijelaznoga odnosno formativnoga, tj. hrvatskoga tipa, prošlo je dugo vremena, ali je zaokružen put spoznaje o Bašćanskoj ploči kao dragomu kamenu naše pismenosti.

Nema ni jednoga retka na Ploči, gotovo bismo mogli reći ni jednoga slova, oko kojega nije bilo spora. Postoji danas neslaganje o tome jesu li neglagoljska slova latinička ili ćirilička. Ona sama o tome ne mogu nista reći jer su ta slova jednaka i u ćirilici i u latinici. Slično je i s uklesanim tekstom: od spomenika pismenosti, odnosno jezika i važnoga podatka o hrvatskom kralju Zvonimiru, o njegovoj hrvatskoj titulaciji, pridjevskoj,

koja pokriva na jedinstven način i prostor njegove države i njegov narod, došli smo do spoznaje da je to tekst nesumnjive književne vrijednosti. Dapače, to je tekst koji je u sebi skupio i složio žive silnice onovremene književnosti, jednako staroslavenske, bizantske, latinske, ali na svom jeziku i pismu. Jezik je to otvoren tradiciji i puku; književnost koja poštuje baštinu i osluškuje nove glasove, kazao je akademik Bratulić.

Na Bašćanskoj ploči naša je filologija: paleografija, tekstologija, povijest jezika, nacionalna povijest, povijest književnosti polagala svoj težak i složen, ali i uspješan i sladak ispit. Položila ga je, po Bratulićevim riječima, izvrsno, a i nove generacije filologa na Ploči će nalaziti poticaje za svoj rad. Po tome je Bašćanska ploča neiscrpan izvor za istraživače. Njome kao spomenikom i tekstom bili su potaknuti i književnici. Bratulić je spomenuo Silvija Strahimira Kranjčevića i Josipa Pupačića. Rezniran o povijesnih nepravdi koje su stoljećima pratile hrvatski narod, ali i potišten od osobnih neuda koje su bile njegova svakodnevnica, Kranjčević je u Uskočkim elegijama, Pred Kraljevskom pločom u Baški molitvom zabugario: "Daj da spustim svoje čelo / na taj kamen poizdrti, / daj mi časak da mi duša / pomoli se prije smrti. A zatim poziva čitav narod: Pružimo si bratske ruke / rastrgane iz daljine, / iskopajmo grob si velik / s kraja na kraj domovine / i ležimo u njeg mirmo, / kao braća zagrljeni; / udruženi jednim srcem / i znanjem sjedinjeni!"

Sjedinjeni smo jezikom i osjećajem pripadnosti sa svima onima koji su govorili i pisali kako mi danas govorimo i pišemo: sjedinjeni smo nastojanjem da se oživi uspomena i preporodi država kralja Zvonimira. Akademik Josip Bratulić dodao je da smo sjedinjeni i zato što nas Bašćanska ploča podsjeća na povijesni put našega naroda, a filologe podsjeća i na put kojim je prolazio nas jezik, naše pismo i naša književnost.

(Živana Morić, *Vjesnik*)

Još jedna prelijepa hrvatska mlada sa ponosnim roditeljima: Vesna Filiplić, sa mamom Zdenkom i tatom Anđelom, koji je bio u prekrasnoj staroj hrvatskoj muškoj nošnji

Brač. Njegovo ime miriše murtelicom i ružmarinom. A u jutru i predvečerja sunce blista kroz krošnje borova, čempresa i maslina. I more vodi svoj vječni razgovor s kamenom obalom i bijelim žabama.

Jure Kaštelan

prisutne u dvorani.

Djeca (a i roditelji) uživali su sljedećih nekoliko dana u obilasku magičnog carstva Disneya, MGM-a, EPCOT centra itd. Bilo nam je zaista divno i nadamo se da će iduća godina u Zagrebu biti isto tako uspješna.

Pozdrav svima,

Vladimir Pernar sa obitelji

PROSLAVA MISISAŠKE ŽUPE

Za vrijeme sv. mise, vlč. Kecerin i gost, don Lovre Šola

Jučer, 9. Srpnja, župa "Hrvatskih mučenika" je proslavila dvadesetu obljetnicu blagoslova crkve i posvete oltara u župnom parku "Father Kamber", na svom jedinom ovogodišnjem pikniku. Došlo je zaista mnogo župljana, auti su vrvjeli svugdje. Nažalost, zbog lošeg vremena, stalne kiše (koja bi tako trebala žednim poljima i vrtovima Hrvatske, kako je napomenuo vlč. Kecerin) organizirana proslava ovog velikog dana u životu ove župe nije mogla biti napravljena onako kako su župljani ove župe zamislili i željeli. Gledala sam župljane skupljene oko oltara i svojeg svećenstva kako stalno pogledavaju u sivo nebo, želeći bar malo sunca, ili bar da prestane kišiti.

Sv. misu koncelebrirao je mladmisnik, gost župe don Lovre Šola, iz makarske nadbiskupije. Mladu misu je slavio prošle nedjelje 2. srpnja u rodnom mjestu Prisoji, a gost ove župe bit će do konca kolovoza. Vlč. Kecerin je pozdravio gosta, a u kraćem govoru osvrnuo se na ovu važnu obljetnicu svoje župe, zahvaljujući svim župljanima na dobroti, na pomoći posebno onda kad je bilo vrlo teško. U svom dirljivom govoru vlč. Kecerin je isto tako zamolio za oprost sve one, koje je moguće uvrijedio, zaboravio, zapustio. Na ovaj dan sjetio se skupa sa svojim župljanima

Tata i mama su pripremali hranu (gosp. i gđa. Friščić, dok su mladi, a posebno mali Luka Drlje, 13 mjeseci, uživali u parku, susretima, razgovoru sa svojim kumom, gosp. Kupecom (lijevo))

Padala je kiša za vrijeme sv. mise

svih onih, a posebno vlč. Ivana Golca, koji su prošli kroz ovu župu u tih prvih dvadeset godina i ostavili trag za sobom.

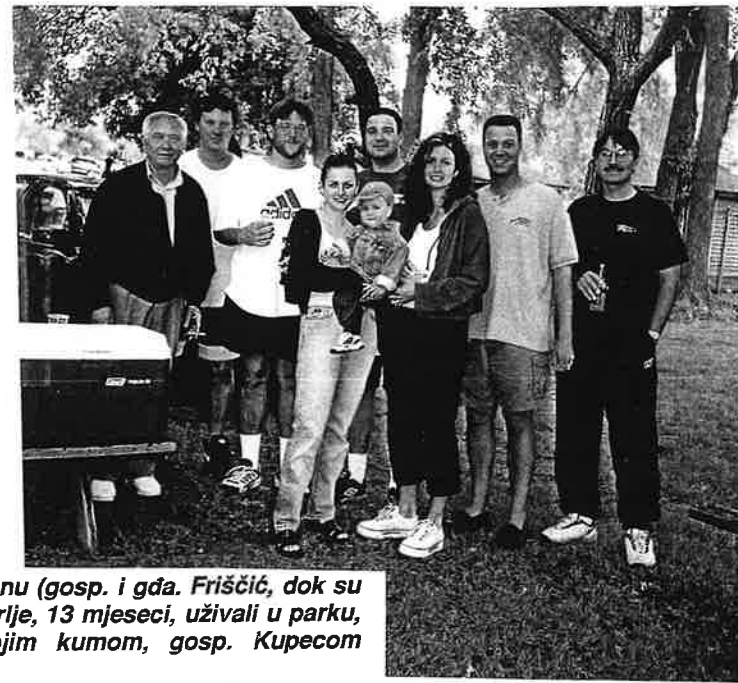
Ova sv. misa obljetnica obilovala je svečanim pjesmama, no moram istaknuti dvije, prvu: "Do nebesa", koja se je zaista orila "do nebesa", kao i onu posljednju, pozdrav domovini, koja je tako toplo zvučala ovog kišnog nedjeljnog jutra.

Nisam ostala dugo, prvo zbog vremena, drugo - posao je tražio da krenem dalje, no ono malo koliko sam ostala, vidjela sam zaista zadovoljne ljude. Iako je padala kiša, čekalo se u redu za meso, veselo razgovaralo pod kišobranima, mnoge obitelji su zajedno, kao što su i slavile obljetnicu svoje župe, zajedno blagovale za objedom pod krošnjama starih drveća u parku.

Razgovarala sam samo s nekima, i po osmjesima sam vidjela da župljane župe "Hrvatskih mučenika" niti vrijeme ne može spriječiti u proslavi ovog dana. Kad sam odlazila, kolača skoro više nije bilo, red pred mesom nije bio ni malo manji, a mnogobrojna nasmijana lica bila su svugdje. Svi su ostajali, bez obzira na kišu.

Župi "Hrvatskih mučenika", svim svećenicima i časnim sestrama, kao i župljanima čestitke na ovom danu. Posebno velika čestitka i zahvala od uredništva HRVATSKE ISKRE za svako dobro koje ste nam pružili, i želimo vam svima sve najbolje.

Valentina

Vijesti na engleskom

Priredila: Valentina Krcmar

According to The Washington Post Milošević is trying to preserve the power at any cost in SRJ. We are bringing you the excerpts from the article published on July 6, 2000.:

.....With international war crimes charges hanging over his head, Yugoslav President Slobodan Milosevic moved today to extend his hold on power by rewriting his country's constitution in a matter of hours. The changes, which won quick approval in the Milosevic-dominated federal parliament, will allow the Yugoslav leader to run for reelection. His term expires next year, and he had been legally barred from seeking another.

The new constitution will also sharply reduce what little power Montenegro has in the Yugoslav federation by changing how delegates are selected for the upper house of the federal parliament. The republics of Montenegro and the much larger Serbia make up Yugoslavia. Legal experts and Milosevic's political opponents warned that Milosevic's latest power grab could destroy what is left of the Yugoslav federation after a decade of secessionist wars and isolation.

"What he is doing right now is fighting for survival at any cost," Zarkov Korac, an opposition politician in the Yugoslav and Serbian capital, Belgrade, said in a phone interview. "It's almost a death blow to the Yugoslav federation because he is doing whatever he pleases in Yugoslavia."

Milosevic served two terms as Serbian president before the federal parliament elected him president of Yugoslavia in 1997 for a single term that expires in July 2001. The measures passed today call for the Yugoslav president to be elected to four-year terms by popular vote, rather than by parliament. A president can serve a maximum of two terms--potentially allowing Milosevic to remain in power eight years longer than under the previous constitution. In addition, the measures call for the direct election of deputies in the upper house of the federal parliament. Under the previous system, Montenegro's parliament was authorized to choose half the 40 deputies in the upper house to offset Serbia's power in the federation. However, the Montenegrin deputies in the current federal parliament are dominated by loyalists to Milosevic, who in 1998 refused to allow the smaller republic to replace them.

Milosevic's government said the amended constitution will give Yugoslavs greater democracy by allowing for direct elections of the president and deputies. The new document provides "the greatest possible form of democracy," Milutin Stojkovic, a deputy from Milosevic's ruling Socialist Party, told parliament as opposition members condemned the changes.

But while Milosevic is increasingly unpopular in his homeland, he controls the media and state institutions and faces a deeply divided opposition, giving him advantages in a direct election.

Montenegro's parliament is likely to vote Friday to declare a moratorium on Milosevic's constitutional changes, "which will not be valid in Montenegro," said Miodrag Vukovic, top aide to the republic's pro-Western president, Milo Djukanovic. "In the next days, Montenegro will adopt laws which will wrap up its independence in all fields," added Vukovic, who before today's vote had declared that "Milosevic is speeding up the process of throwing Montenegro out of the joint state."

Djukanovic has threatened repeatedly to declare Montenegro's independence, only to back down, largely because a complete break could spark a civil war.....

Reakcije iz Crne Gore - po pisanju "The Washington Post"

.....DUBROVNIK, Croatia, July 8,—"Sorry" isn't a word that comes easily in politics, especially Balkan politics. It's hardly been heard in this region over the past decade, during which four armed conflicts have taken hundreds of thousands of lives.

Three weeks ago, in a little Croatian resort just outside Dubrovnik, President Milo Djukanovic of Montenegro (the smaller partner of Serbia in what remains of Yugoslavia) expressed to Croatian President Stipe Mesic, who had come down from Zagreb, his "sincerest apologies to all citizens of Croatia, and especially of Dubrovnik," in his name and in the name of his fellow Montenegrins, for "all the pain and suffering and material losses inflicted by Montenegrins" who fought on the side of the Yugoslav army in Croatia's 1991 war of secession. His apology referred to the brutal pounding of beautiful Dubrovnik and vicinity in the fall of 1991, during which 92 civilians died and 539 houses were destroyed.

"Moderation" is another word not often used in Balkan politics, but the Montenegrin president also put on a good display of that quality this week after Yugoslav President Slobodan Milosevic staged a "parliamentary coup" that strengthened his personal position and put increased pressure on Montenegro. Djukanovic's government rejected Milosevic's constitutional changes, but declined to take any drastic action, such as declaring independence, and appealed to "the citizens of Montenegro, Serbia's democratic public and the international community to contribute to peace, and the members of the Yugoslav army not to be misused against the citizens and the institutions of Montenegro."

Djukanovic has, over the past three years, shown that a Yugoslav politician can adopt normal behavior, be pro-Western and moderate, allow an independent press, permit free and fair elections, be foreigner-friendly--and yet remain in power. He is definitely not a charismatic figure; he has in the past been an ally of Milosevic. But in a way, that makes the success of his policy even more impressive.

Montenegro's collaboration with the international community goes very far indeed. Just two days before apologizing to his Croat counterpart, President Djukanovic was welcoming the chief prosecutor from the Hague Tribunal for Former Yugoslavia, Carla del Ponte. The plan was that del Ponte would come to Podgorica, Montenegro's main town, but the anti-Djukanovic opposition, which is loyal to the main Hague indictee, Slobodan Milosevic, warned that it would stage protests, and the Second Yugoslav Army, stationed all around Montenegro, was certainly going to create problems too. (The army, air traffic control and postage stamps are about the only federal vestiges still to be found in Montenegro.)

But Djukanovic managed to outfox the federals by going to a small village, and del Ponte came to Yugoslav soil to hear that a Yugoslav republic is ready to collaborate with the Hague Tribunal, a collaboration that may at some point mean having to allow the snatching of Milosevic. Interestingly, the meeting took place in the municipal district of a coastal town that last month elected a new, pro-Milosevic mayor. The other municipality where elections were held that day was Podgorica, and there the pro-Djukanovic coalition won. The fact that this was a draw means that a referendum on independence is not going to happen anytime soon. This is probably to the liking of the international community, which doesn't want any boat-rocking in the Balkans during a presidential election year in the United States.

HRVATSKA ISKRA
Vaše zadovoljstvo

SUŠA U HRVATSKOJ ZBOG SUŠE DILJEM HRVATSKE PROGLAŠENA STANJA ELEMENTARNE NEPOGODE

*Zemlja spaljena - bunari i rijeke presušuju * Elementarna nepogoda proglašena u Osječkoj županiji te u Pakracu i Lipiku*

Dugotrajna suša i visoke temperature sve više pogađaju poljoprivredne usjeve. Zbog velikih šteta na poljoprivrednim kulturama požeško-slavonski župan Anto Bagarić jučer je proglasio elementarnu nepogodu za područje gradova Pakrac i Lipik. Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta od elementarnih nepogoda običi će spomenuta područja te sljedećih dana utvrditi visinu štete. Stanje elementarne nepogode proglašeno je i u Osječko-banjskoj županiji nakon što je to Povjerenstvo za utvrđivanje šteta od elementarne nepogode predložilo županu Marku Bagariću.

- Na kukuruzu, soji, suncokretu, repi i povrtnim kulturama očekujemo 50-70 posto manje prinose od očekivanih. Znatne štete očekivale su se i na pšenici, no one su manje nego što je prvotno bilo najavljivano - rekao je predsjednik povjerenstva Marko Vučemilović Šimunović.

Suša se pojavila u najosjetljivijem trenutku za razvoj ploda, jer se on zbog pregrijanog tla i nedostatka vode ne može ni formirati. U slučaju nastavka tako toplog i sušnog vremena, posebno će velika šteta nastati na kukuruzu gdje posljedice mogu biti katastrofalne.

Najviše je od suše stradalo područje oko grada Osijeka, te općine Antunovac, Čepin i Ernestinovo, a osobito velike štete od tuče imale su općine Drenje i Jagodnjak. Na bjelovarskom području ovakva suša posljednji je put zabilježena prije 50 godina. Suša je umanjila ovogodišnji urod pšenica za više od 20 posto, a zbog velikih vrućina zrioba ostalih kultura uranila je za 20 dana.

Za sada još nema naznaka od mogućeg proglašavanja elementarne nepogode, ali ratari opravdano strahuju i za ovogodišnji urod kukuruza, dok su povrtlari također otpisali oko 30 posto uroda.

U Podravini je najteže u Prekodravlju, gdje su pretežito šljunčana zemljišta te je nedostatak vlage sve vidljiviji na usjevima kukuruza, a još više na usjevima graha koji je inače glavni izvor prihoda mnogim poljoprivrednim obiteljima u tom kraju. Već sada je sigurno da će se osjetno smanjiti prinosi tih kultura, a na pojedinim površinama gotovo ih neće ni biti. Sve više presušuju i bunari, a suša svoj danak ostavlja i na povrtnjacima te vinogradima. Posljednje kiše su nešto pomogle, ali ne toliko da ovogodišnja suša, kakva se inače godinama ne pamti u Podravini, neće ostaviti vidne tragove. Iako još nema službenih i potpunih podataka, procjenjuje se da je suša u Virovitičko-podravskoj županiji do sada prouzročila štete u poljoprivredi veće od 120 milijuna kuna.

- Prema prvim danima otkupa krastavaca vidi se da će podbačaji u prirodim biti veliki. Ranijih godina na dan smo otkupljivali 20, a sada jedva 3-4 tone krastavaca - žali se Željko Jurkin, direktor poduzeća "Klariko Voće" u Orahovici, procjenjujući da će ta tvrtka umjesto očekivanih 1000 jedva otkupiti 500 tona krastavaca. Slični podbačaji očekuju se i u proizvodnji paprike. (Večernji list, 6.7.)

jugozapadnog vjetra te najave mogućih lokalnih pljuskova u zapadnim krajevima zemlje i uglavnom sunčanog vremena u južnoj Hrvatskoj, a što će prema meteorološkim najavama potrajati do kraja tjedna, opasnim se pokazalo za mlade, posebice niskotlakaše i astmaše. Ignorirajući opasan spoj tlaka, vlage i visoke temperature mladi astmaši nerijetko su zbog gušenja završavali kod liječnika, a neopreznost i nepridržavanje liječničkih savjeta životom su platili mladi ljudi koji su proteklih dana naglim skokom u vodu potražili spas od vrućine. Njihovo srce nije izdržalo taj šok. Laganu vrtoglavicu su ignorirali, što je bilo presudno, upozoravaju liječnici.

Srce, naime, može biti bolesno, a da to pacijent i ne zna!!! Pri visokim temperaturama ta osoba počinje osjećati vrtoglavicu, mamurluk, pritisak u prsima, ne može doći do zraka. Takav je bolesnik blijed, znoji se i počinje se gušiti! Tad hitno treba dobiti kisik na nos, a diuretik na venu da izbac i suvišnu tekućinu iz organizma, koja dodatno opterećuje srce. Zato je iznimno opasno skakanje u vodu i jači fizički napor za velikih vrućina. K tome, vrlo je važno da osoba koja zove Hitnu pomoć točno navede koje simptome ima bolesnik kako bi Hitna na vrijeme i točno reagirala, da se ne ponovi nedavni slučaj kad je Hitna služba u jednom primorskom gradu došla pacijentu bez boce kisika, zato što su navedeni krivi simptomi koji uopće nisu upućivali na to da je riječ o srcu.

Također, pozorno valja slušati prognozu, dnevni indeks zračenja sunca, izbjegavati vrućine, uzimati lijekove, posebice kronični bolesnici. To je najmanje što ljudi mogu učiniti za sebe dok se u nas ne oformi sustav bioprognosa, kojima se u redovitoj vremenskoj prognozi savjetuje ljudima kako se ponašati u skladu s promjenama vremena. (Večernji list)

u ovoj župi ove godine. Naročito moramo naglasiti mješoviti zbor, koji je na svakoj svečanosti zaista dao sve od sebe, kao i sva folkloraška društva. Uz mlade maturante i folklorashe, čestitke za dobar i uspješan rad svakako idu i svim članovima župnog zbora, posebno zbog nedavno snimljene vrpce koja će ostati u analima ove župe.

Na kraju moram reći bar par riječi o značenju ovog velikog dana. Sa podjelom diploma maturantima okrunjen je ogroman rad djece, roditelja i nastavnika, kao i svih članova i svećenika ove župe. Ipak, moramo se sjetiti kako je pred par godina, tek nekih desetak godina, svaka hrvatska škola imala ogroman broj učenika, što sada više nije slučaj: broj učenika je drastično opao. Vrijeme je da se roditelji zamisle nad činjenicom da će im se djeca potpuno asimilirati, potpuno zaboraviti "svoj" jezik, tako da postoji opasnost da iduća generacija slabo ili nikako govori svoj materinski jezik. Svatko od nas ima zaista mnogo posla, život nas gura u raznim pravcima, no rezultate današnjih napora, požnjet ćemo negdje u budućnosti - kad naša sadašnja generacija djece bude slobodno govorila (ili ne) jezik svojih predaka.

Uskoro će upisi djece u školu.

Da li ste razmišljali o budućnosti Vašeg djeteta? Da li će Vaše dijete biti jedno od onih koje će kroz koju godinu dobivati diplomu završene hrvatske škole, i biti poznato sa poviješću, književnosti ili zemljopisom zemlje koja nam je najdraža na svijetu - ili će biti jedno od onih, koje će tog dana, kada njegovi vršnjaci budu dobivali diplome, vjerojatno gledati sa izjvesnom žalošću one čiji roditelji nisu žalili ni vremena, ni truda kako bi njihova djeca polazila hrvatske škole? Pred svakim od Vas je izbor, no od Vašeg izbora zavisi i budućnost hrvatske škole, kao i budućnost ove zajednice.

Mladim maturantima, učiteljima, roditeljima, folklorasima, pjevačima, svećenstvu - velike čestitke i zahvalnost za svaki rad, a mladim hrvatske škole "Kraljica Jelena" želimo sretnu budućnost.

Valentina

Piknik HSS-a

Draga Magdalena Šmintich pomagala je svome tati za vrijeme HSS-ovog piknika

Prošle nedjelje, 2. srpnja, u Župnom parku "Father Kamber" održan je piknik Hrvatske seljačke stranke (HSS-a). Po riječima predsjednika HSS-a gosp. Šminticha, ovom tradicionalnom pikniku se pridružilo više od 500 ljudi, iako vrijeme nije bilo dobro. U jutro je, nažalost, padala kiša, tako da su posjetitelji oklijevali s

dolaskom, no sa sv. Misom, koju je održao vlč. Josip Kos točno prije svog odlaska u domovinu, na zaista zaslužen odmor, počelo je dobro vrijeme. Vlč. Kos je govorio u propovijedi o veličini lipanjskih žrtava, o uspomeni na njih i kako se ta njihova žrtva odrazila na Hrvatsku, tadašnju i današnju.

Za vrijeme HSS-ovog piknika: Gosp. Perković Nikola, (sin), mama Perković Kata i praunuka Victoria

Nakon sv. mise, ljudi su se razišli po parku, koji se polako sušio od pljuskova. Po riječima predsjednika svo pečenje, koje je bilo izvrsno, prodano je do dva sata poslije podne, tako da su neki ostali "kratkih rukava", no kako je rekao gosp. Šmintich u svom oglasu: "Ovako dobro pečenje samo seljaci znaju pripremiti!"

Zbog utakmice, koja se odigravala upravo u vrijeme piknika, mnogi posjetitelji ovog piknika odlazili su i vraćali se natrag, među prijatelje, jer se kasnije popodne vrijeme polako popravljalo.

Na ovaj piknik je došlo dosta raznih ljudi, iz raznih dijelova zajednice, i po riječima predsjednika članstvo HSS-a se tog dana povećalo. Pomoć za piknik dobili su i od članova i od prijatelja. Kolače su prodavale žene iz "Hrvatske majke" i "Udruženje za zaštitu djece i roditelja" (želite li znati nešto više o tom udruženju molimo vas obratite se direktno na gđu. Šmintich).

Kad sam pitala gosp. Šminticha kako je zadovoljan s ovim danom, rekao mi je: "Prezadovoljan sam. Hvala svima koji su nas posjetili!" (VK)

H.B.Z. "JUNIOR TAMBURICA FESTIVAL"

Pošto smo se sretno vratili s našeg nastupa na Hrvatske Bratske Zajednice "Junior tamburica festivala", koji je ove godine održan u Floridi, u divnom Disney world-u, odlučio sam Vam poslati ovaj izvještaj o našem putu i nastupu.

Prvog i drugog srpnja održan je 34. "Junior tamburica festival" u prelijepoj plesnoj dvorani još ljepšeg hotela Swan, koji se nalazi na prostorima Disney world-a. U dva dana festivala nastupile su 32 grupe, od kojih je šest bilo iz Kanade i jedna čak iz domovine Hrvatske (Koprivnice).

Program je bio bogat i interesantan, jer taj silni broj mladih Hrvata od kojih čak i mnogi roditelji ne govore naš lijepi hrvatski jezik, ipak negdje duboko u srcu nose nešto hrvatsko i osjećaju potrebu da se na neki način uključe u život i rad u promicanju naše divne hrvatske kulture i folkloru.

Folklorni ansambl "Hrvatska" Mississauga kao i obično, ni ovaj puta nisu zakazali, te su svojom kvalitetnom izvedbom "Fašnika" iz Medimurje u koreografiji bivšeg ladovca gosp. Davora Jelčića i pod vodstvom učiteljice gđe. Carol Laić, oduševili

Događaji u zajednici

Ovih dana se u našoj zajednici mnogo toga događa. Nažalost, vrijeme uopće ne ko-operira, tako da svi događaji gotovo da "vise" u zraku - hoće li se ili neće održati, jer kiša gotovo stalno pomalo pada. Pred neko vrijeme održan je piknik HDZ-a, koji je, koliko čujemo imao najviše posjetitelja popodne, jer je cijelo jutro pomalo padalo. Tako je nažalost bilo i ovih dana na svakom od piknika.

Da spomenemo bar par važnijih događanja: naši mladi folkloristi su otputovali u Hrvatsku na turneju. Kako čujem, veselje pred put za domovinu na aerodromu bilo je veliko, uz velika iščekivanja vodstva, pa u ime svih čitatelja HRVATSKE ISKRE, kao i u ime uredništva svima koji su krenuli u turneju po jadranskoj obali - sretan vam put, dragi folkloristi i svi oni koji ste posvetili svoje vrijeme i novac za naše mlade!

Naš nogometni klub "Croatia" Toronto imali su svoj, sada već tradicionalni, izlet brodom po jezeru Ontariju. Kako čujem, bilo je izvrsno, veselo, bučno - baš pravi hrvatski "štimung" i nadamo se da će nam netko poslati koju sliku, tako da i šira zajednica čuje malo više o toj akciji skupljanja pomoći za ovaj nogometni klub, koji već toliko godina pronosi ime Hrvatske po Kanadi i svijetu.

Karlovcani su slavili godišnjicu svog grada Karlovca u istom imenom parku "Karlovac" uz poznato karlovačko pečenje, vola na ražnju. Uz poznate goste, veleposlanike Republike Hrvatske i Slovenije, ovom slavlju prisustvovala je i slovenska zajednica. Ova dobra (i nova) ideja druženja s prijateljima iz drugih etničkih zajednica na našim piknicima zasigurno će donijeti dobre rezultate našim karlovcanima.

No, da se vratimo našoj zajednici i događajima na kojima smo ili prisustvovali, ili nam je javljeno od raznih dopisnika, ili onih koji nas radije zovu i kažu nam kako im je bilo na nekom od događaja.

Završetak nastave u školi "Kraljica Jelena"

Za vrijeme podjela diplome maturantima

Pred koji tjedan, 18. lipnja ove godine, u misisaškoj župi "Hrvatskih mučenika" vrlo svečano je proslavljen završetak škole i podjela diploma maturantima hrvatske škole "Kraljica Jelena". Pred mnogobrojnim roditeljima i učenicima, članovima folklorne grupe "Sljeme", uz uočenu prisutnost mnogih učitelja i nastavnika hrvatskih škola i folklornih društava iz Mississauga i Bramptona, kao i mješovitog zbora ove župe, vlč. Kecerin je sv. misom zahvalnosti svečano proslavio završetak nastave škole, kao i svih

aktivnosti koje su se događale tijekom ove školske godine.

Prepunu crkvu roditelja, učitelja i djece, kao i službenih predstavnika društvenog života naše zajednice kratko je pozdravio prof. Vinko Grubišić, predstojnik katedre hrvatskog jezika sa sveučilišta iz Waterloo-a, i zahvalio prisutnim roditeljima i djeci na ustrajnom radu i zalaganju.

Prepuna dvorana župe "Hrvatskih mučenika" učenika, nastavnika, roditelja, prijatelja.....

Ove godine je maturiralo 60-etak maturanata, koji su pohađali hrvatsku školu osam ili devet godina (neki od njih su bili i u predškolskoj nastavi). Bilo je upravo veliko zadovoljstvo gledati ta sretna i ponosna mlada lica, rođena većinom u Kanadi, koji su toliko godina posvetili jeziku, povijesti, književnosti materinskog jezika svojih roditelja, i ovom diplomom hrvatski jezik, možemo mirno reći, i njima je zaista postao materinskim jezikom. Uz ponos roditelja, čiji rad za ovaj dan bio je gotovo devet ili osam

Jedan od maturanata, Michael Medved, prima diplomu od vlč. Kecerina i čestitke od prof. Vinka Grubišića

godina, očit je bio ponos na licu našeg vlč. Kecerina, koji se je osobno veselio svakoj diplomu koju je uručivao svakom učeniku.

Ova sv. misa zahvalnica, kako smo naglasili, nije bila samo za kraj školske nastave, već i za sva događanja koja su se odvijala

Pronađene podmetnute bombice koje izazivaju požar

* Miroslav Kirinčić, predstavnik Hrvatske vatrogasne zajednice, "Mnoga vatrogasna društva ogorčena su zbog odbacivanja njihovih krivičnih prijava protiv podmetača požara"

ZAGREB - Iako zbog nepažnje i nehata nastaje 75 posto požara, pa i na jadranskoj obali, sigurno je da ih je nemalo podmetnuto. Vatrogasci su kod deponije blizu Novog Vinodolskog našli sofisticirane kuglice koje reagiraju na vjetar i prolaz automobila, pa se zapale. Da li ih je nađeno još više, to još treba utvrditi. Ali ima i piromana koji neronski uživaju u šumskom plamenu. Sumnja se da su neki požari podmetnuti i na šibenskom području. Vatrogasci iz Opatije utvrdili su da je jedan požar na Učki namjerno izazvan, ali treba pričekati da to još istraga potvrdi.

To je novinarima jučer izjavio mr. Miroslav Kirinčić, predstavnik Hrvatske vatrogasne zajednice, napominjući da su mnoga vatrogasna društva ogorčena zbog odbacivanja njihovih krivičnih prijava, pa i ignoriranja. Vatrogasci iz Senja su na jednom mjesto gasili nekoliko požara za koje su utvrdili da su podmetnuti, što je potvrdila i nadležna inspekcija. Sumnjalo se na nekoliko osoba, ali prekršajna prijava završila je u ladici.

Poznati podmetači

Prema svjedočenju vatrogasaca s terena vrlo malo je prijava završilo s kaznama, pa i onda kad je navodno bilo jasno da su požari podmetnuti ili ih izazvali pojedinci paleci korov u zabranjeno vrijeme. Opatijski vatrogasci utvrdili su točno tko je izazvao vatru

DRNIŠ: UZNEMIRENJE I OGORČENJE PORUKOM UPUĆENOM GRADONAČELNIKU PRIJETNJA ĆE NAJVIŠE ŠTETITI DRNIŠKIM SRBIMA

DRNIŠ — Poruka tzv. Srpske vojske krajine "Alfa", odaslana iz Knina, a koja je pristigla na faks drniškog gradonačelnika Ante Matića, vrlo brzo se proširila ovim gradićem i glavna je tema razgovora i u gradu Drnišu, i u okolnim mjestima, osobito nakon što ju je u nekoliko navrata prenio i drniški radio. Drnišani su poruku primili s velikim ogorčenjem, ali joj ne pridaju veće značenje, premda ih je podsjetila na sve nevolje koje su imali sa Srbima i u Drugome svjetskom ratu i 1971. godine, a pogotovo od 1990. do 1995. godine.

Drniški gradonačelnik Ante Matić nije toliko iznenađen porukom koliko njenim sadržajem. Po njegovim riječima, pamflet tzv. vojske krajine je ponajprije provokacija s kojom se želi uznemiriti pučanstvo.

— Ipak, postoji i dio istine u svemu, a to vidimo u svakodnevnoj paljevini naših dobara. Poduzet ćemo određene korake u razotkrivanju autora prijeteće poruke, ali i zaštite imovine i naših građana. Drniš je u Domovinskom ratu izgubio toliko mnogo da se ponavljanje ne smije dopustiti nikada. Svakodnevni dolazak Srba u ovaj gradić ubuduće će izazivati još veću pozornost pa pamflet može samo štetiti njima samima. Na njima je da ako vole Hrvatsku kao svoju domovinu i spriječe provokatore iz svojih redova. Ako u tome uspiju, lakše će doći do svega što im je potrebno za život u Hrvatskoj — kaže gradonačelnik Matić.

PRIJETEĆA PORUKA "SRPSKE VOJSKE KRAJINE"

Vaša će zemlja goreti... U ime slobode i božije pravde

Mi smo lojalni građani ove zemlje, zemlje od koje smo svakako bežali i koju smo i po cenu života osporavali, ali ako tako treba da bude, neka bude. Mi ne možemo da uništimo ono što vam je izdajnička Amerika dala i svesni smo da mi moramo biti deo tog procesa.

na Učki, i sad sa zanimanjem čekaju finale.

Dok se podmetače požara, pa i one neoprezne, ne počne primjerno kažnjavati, nevolje s vatrom neće se smanjivati. Budući da javnost sumnja da je velik broj požara namjerno podmetnut, na novinarsko pitanje o motivima tog zločina, gospodin Kirinčić je odgovorio:

12 požara od opušaka

— Ima ih više. Sigurno je da je bilo i bit ce pojedinaca koji žele nauditi hrvatskom gospodarstvu, pa i turizmu, a oni koji možda sofisticiranim sredstvima izazivaju vatru, vjerojatno nisu sami, ali o svemu ne mogu više reci dok se to u istrazi ne raščisti. Stoga bi naši ljudi, ali i turisti kad vide bilo što sumnjivo, to odmah trebali javiti vatrogascima i policiji, ali i da se svi drže uputa o nepaljenju vatre gdje je to zabranjeno.

Najčešći uzroci vatre u šumi bio je otvoreni plamen (šibice, upaljač ili svijeca) što je izazvalo 77 požara ili njih 47,2 posto, a od opušaka bilo ih je čak 12. U prva tri mjeseca ove godine smrtno su stradale dvije osobe, a četiri ozlijeđene.

Dok je lani Hrvatska vatrogasna zajednica dobila 2,5 milijuna kuna za propagandnu zaštitu od požara, ove godine stigao im je samo milijun od čega ce 400.000 utrošiti na tiskanje letaka, a preostalo na TV spotove.

I Zelena akcija je, kako nas je obavijestila mr. Jagoda Munic, u suradnji s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom pokrenula kampanju "Stop šumskim požarima". Zelena akcija upozorava da je samo u prva tri mjeseca ove godine opožarena čak 14,6 puta veća površina šuma nego lani u istom razdoblju. (Večernji list)

Međutim, mi nismo ovce za klanje, mi nismo okamine izumrle pre mnogo godina, mi smo narod. Mi smo narod koji ima svoju historiju, stariju i slavniju od vaše, narod koji je od pamtveka imao svoju državu, narod koji zna šta znači biti "svoj na svome", kako je vaš predvodnik znao da govori, i iznad svega narod koji ima svoj ponos.

Ovo je način na koji svima želimo da ukažemo kako vreme brzo prolazi, ali rane stare i nove, ne zacjeljuju, ubistva su ponovljena i ona se nastavljaju, progoni su i dalje tu, i to jači nego igda pre, nepravda ne jenjava, naš je opstanak upitan.

Kada je Srbin u pitanju, u ovoj zemlji sve je upitno, sve osim je-dnoga, a to je, da Srbin nikad ne posustaje u obrani svoje zemlje, svojih kuća, svoje dece, svojih grobova i svojih svetinja. Onaj tko se toga dotakne, taj mora da odgovara, taj mora da snosi sankcije pa ma koliko se to nekome gadilo. Prvi rat pokosio je stotine hiljada srbskih života, a vi ste bili na drugoj strani. Drugi rat pokosio je 1.000.000 srbskih života, ovaj zadnji 200.000, a svi prouzrokovani vašom ustaškom mržnjom i vašim ustaškim tvorevinama. NDH=HDZ=RH —ovo je samo lagana zamena slova, smisao je isti.

Ovo se mora zaustaviti i to ćemo sigurno i učiniti.

Svima vama šaljemo ovu poruku jer ste vi provoditelji ove i ovakve politike, svima vama i svima oko vas poručujemo da ćete:

- za svakog ubijenog starca, imati svoja dva mrtva,
- za svako ubijeno dete, imati svojih deset mrtvih,
- za svaku srušenu versku svetinju, imati svoje dve srušene,
- za svaku srušenu kuću, imati srušenu prugu, most, cestu...,
- za svaki srušeni ukaljani srbski spomenik, imati srušena svoja dva,...

Vaša će zemlja goreti, iz dana u dan pretvarati ćemo je u pepeo i strah, nigde mira neće biti, ni na kopnu, ni na moru, ni u vazduhu. I dok god bude Srbin morao da oplakuje svoje mrtve i vaši će se jauci čuti.

SMRT ILI ŽIVOT, ŽIVOT ZA SLOBODU!

SRPSKA VOJSKA KRAJINE

— ALFA — (Slobodna Dalmacija, 1.7.)

OTVORENA PORUKA HRVATIMA U SVIJETU

U životu pojedinca, kao i u životu svake društvene ustanove nastupa trenutak velikih promjena. Promjene su prirodne i neminovne ako se želi stvoriti nešto novo, bolje i ako treba uspješnije odgovoriti zahtjevima vremena. Takav je trenutak nastupio sada i u životnom tijeku Hrvatske matice iseljenika. Od polovice ove godine Matica je dobila novi Upravni odbor i svoga novog ravnatelja.

Zašto je došlo do promjene, što ona znači i što obećava? U važnom razdoblju za Hrvatsku, pa prema tome i za hrvatsko iseljeničtvo, Matica je kroz dugih sedam godina uporno vođena na isti način: prvo, bila je čvrsto vezana uz političku stranku na vlasti; drugo, nije bilo hrabrosti, a ni dovoljno sposobnosti da se izađe iz uskog okvira jednih te istih akcija i treće: umjesto da bude širom otvorena i svijetu i domaćoj javnosti, Matica se pretvorila u jednu od najzatvorenijih ustanova u Hrvatskoj.

Vežanost Matice iseljenika uz državnu vlast, a pogotovo uz najjaču političku stranku, može imati neke trenutne prednosti, ali već na malo duži rok izaziva porazne posljedice. Matica bi trebala postojati isključivo zbog hrvatskog iseljeničtva, a to iseljeničtvo osim rijetkih pojedinaca, nije opredjeljeno za stranke u Hrvatskoj. Dogodilo se, stoga, da je Matica u proteklom vremenu svoje veze sve više ograničavala na istomišljenike, bilo društva ili pojedince, koji su slijepo slijedili politiku Hrvatske demokratske zajednice (HDZ). Glavni smisao postojanja Matice iseljenika došao je na taj način u pitanje. U pitanje je time došao i demokratski karakter te organizacije. Ona je postala, kao i u ranijem sistemu, produžena ruka vladajućeg aparata u domovini.

U doba silnog napretka na svim poljima, ni naše iseljeničtvo nema danas one iste interese i očekivanja kao prije nekoliko desetljeća. To pogotovo vrijedi sada kad postoji hrvatska država. Domovinski dug iseljeničtvu ne može se uspuniti samo potporom folklornim djelatnostima, širenjem znanja hrvatskog jezika ili organiziranjem skupnih posjeta domovini. Zahtjevi su daleko veći. Matica je već odavno trebala postati onakva suvremena ustanova kakvu imaju i drugi narodi s brojnom emigracijom i željom da prošire svoj kulturni utjecaj, npr. Nijemci u svome Goete-Institutu, Englezi u British Councilu, Francuzi u Institutu Français itd. Matica zato mora postati prava i prva hrvatska institucija koja će o Hrvatskoj, njezinoj kulturi i njezinu životu izvještavati ne samo iseljenike, već i svjetsku javnost. Ovo nisu nikakve nove ideje. O tome je istim ovim riječima pisano na stranicama ovog časopisa prije još deset godina! Nažalost, uzalud. I kad je rat završio nije bilo ni sluha ni znanja za takav program. Prevagnuli su drugi interesi, usko-stranački i sirovo-politikanski, u ime kojih su trošena dragocijena sredstva.

Takvo suženje djelatnosti na jednostranačke interese i veze moglo se održati tolike godine samo uz odsutnost svake kontrole i uvida javnosti u rad dosadašnjeg ravnatelja Matice. Upravni odbor, iako je formalno postojao, nije se u sedam godina nijednom sastao. Gašena su temeljna načela i propisi Statuta Matice. U Matici nije postojao ni tajnik ni zamjenik ravnatelja, pa je sva vlast bila koncentrirana u rukama jednog čovjeka. Na kraju se više nije znalo ima li uopće granice između Matice kao javne ustanove i njegovog privatnog poduzeća (HIC-a) koje se širilo i financijski jačalo.

Bio je zato krajnji trenutak da se takvo stanje promijeni, da se u Matici otvore sva vrata i prozori, te započne novo poglavlje u životu jedine hrvatske ustanove koja brine za iseljene Hrvate. U Matici se od sada neće više pitati tko je koje političke orijentacije, tko je 'veći', a tko 'manji' Hrvat, već koliko svaki od nas

može učiniti za zajedničke ciljeve. Mi se obraćamo svima bez razlike, tako da Matica postane stvarima most do svih hrvatskih iseljenika, do svih naših skupina i društava širom svijeta. Pomognite nam u tome i pridružite se ovim nastojanjima. U buduću će najviše o vama ovisiti rad i napredak Matice iseljenika. Vi morate znati što od svoje Matice očekujete, vi ste pozvani tražiti njezinu pomoć i usluge. Svi iseljeni Hrvati imaju pravo davati ideje i poticaje za rad Matice, ali imaju i dužnost da joj pomognu koliko mogu u njezinim akcijama.

Ako postignemo takvu opću suradnju, približit ćemo se našem konačnom cilju - da Maticu učinimo snažnom i samostalnom organizacijom koja djeluje isključivo zbog vas i ovisi samo o vama, a ne o bilo čijoj politici ili o bilo kojoj od domovinskih stranaka.

RAVNATELJ HMI-a
Boris Maruna

Predsjednik Upravnog odbora HMI-a
Jakša Kušan

Počela 4. konvencija Hrvatskoga svjetskog kongresa:

FRA ŠITO ČORIĆ JEDINI KANDIDAT ZA PREDSJEDNIKA

ZAGREB - U staroj gradskoj vijećnici na zagrebačkom Gornjem gradu jučer je počela trodnevna 4. konvencija Hrvatskoga svjetskog kongresa, krovne hrvatske iseljeničke organizacije koja trenutačno objedinjuje 29 nacionalnih kongresa iz 29 država svijeta. U petak je na dnevnom redu i izbor novog vodstva Kongresa, kao i predsjednika za iduće četiri godine. Kongres je dosad vodio dr. fra Šimun Šito Čorić koji će zacijelo i dalje ostati njegov predsjednik. Iako je u Kongresu u zadnje vrijeme naraslo nezadovoljstvo načinom na koji ga je fra Čorić vodio, pri čemu je najglasniji buntovnik bio Branko Marić iz Njemačke, sve je izglednije da si je dosadašnji predsjednik osigurao dovoljno glasova da na tome mjestu ostane i sljedeće četiri godine.

Fra Šito Čorić je, doznajemo, već i obznanio kandidaturu, koja je zasad i jedina, a glasove je, prema našem izvoru, uspio dobiti na temelju kompromisnih dogovora s većinom delegata, kao i preraspodjelom funkcija.

DANAS SE BIRA NOVO ČELNIŠTVO HRVATSKOG SVJETSKOG KONGRESA

ZAGREB, 6. srpnja - U četvrtak, drugoga dana održavanja 4. konvencije Hrvatskog svjetskog kongresa u zagrebačkoj Starogradskoj vijećnici, iznesena su izvješća zemalja u kojima djeluje ta iseljenička organizacija. Predsjednik Kongresa, fra Šimun Šito Čorić, kazao je za Vjesnik kako su održani plenarni radni sastanci, te sastanci u radnim skupinama za humanitarnu pomoć, gospodarstvo i ulaganje, povratka u domovinu...

Čorić podsjeća da Kongres objedinjuje 29 nacionalnih kongresa iz 29 zemalja u kojima u većem broju žive hrvatski iseljenici. "Mi smo jedina hrvatska nevladina organizacija koja je primljena u Ujedinjene narode", ističe Čorić. U petak, najavio je on, posljednjega dana Konvencije, izabrat će se novi dužnosnici Kongresa, odnosno novi članovi izvršnog odbora i novi predsjednik za sljedeće četverogodišnje razdoblje.

Vjesnik, 07. srpnja 2000., str. 4.

Za svakog ponešto

ZLATNA MEDALJA: ILIJA PEJIĆ IZ KUŠEVCA Kuleni uz pomoć braće i prijatelja

Ilija Pejić iz Kuševca kraj Đakova godinama radi slavonski kuleni, a ove je godinje jedan od triju dobitnika zlatne medalje "Večernjakove kulenijade".

- Dosta mi pomažu braća Luka i Ante te prijatelji Dražen Čkalec, Ivo Petrović i Željko Horvat. Pripravljam dosta kulena, i to nekoliko puta tijekom sezone klanja svinja u našem kraju - priča nam Ilija Pejić ističući da ih proizvodi uglavnom za poznate dugogodišnje kupce iz Đakovštine, ali i šire. Dio svinja za kulene Pejić kolje iz vlastita uzgoja, a dio kupuje od brata Luke, koji živi u obližnjem Širokom Polju. Iz toga sela od privatnog proizvođača Darka Šambića kupuje i domaću papriku, češnjak nabavlja na đakovačkoj tržnici, ali od poznatih povrtlara. Pri odabiru mesa, kaže, imaju klasičan pristup, što znači čisti but, kare i dio plećke, a tako je i pri mljevenju mesa te miješanju smjese za nadjev kulena za koje kupuje prirodna crijeva u Đakovačkoj Klačnici. Veže običnom špagom i ne upotrebljava nikakve mrežice.

- Kada se osuše, kulene prenosim u pušnice na nekoliko dimova od suhe bukovinu te oblovinu - kaže Ilija dodajući da ima dvije pušnice velike površine i visoke do pet metara, tavan i pomoćni prostor za uskladištenje.

- Za dimljenja i zrenja kulene prenosim četiri puta jer neprestano zahtijevaju brigu - zaključuje 42-godišnji Pejić, pun planova o povećanju proizvodnje, ali ovisan i o tome u kakvoj će financijskoj situaciji biti njegovi kupci. (Večernji list)

Dragutin Domjanić (1875 - 1933)

CUG I CUCEK

Samoborec hudo ruži
Fućka si i kuri,
Malo ide, malo stane,
- Em mu se ne žuri!

Sikak bu v Samobor došel,
Če se ne prehiti,
Put je dug, a jaki veter,
Pak je teško iti.

Tri Stenjevca mora prejt
Svaki dan i tjeđen,
Tri Stenjevca! A spametnem
Preveč je i jeden!

Samoborec hudo ruži,
Al i žmehko vleče,
Vražji svet vagonov ima,
A i sunce peče.

Vu vagonih ludstva puno,
Samo si pogledi;
Tateki i mame z decom,
Pucice i dedi.

I još puno svetlih sablah,
Zvezdicah na vratu,
Kaj se pucam tak dopada
I kaj ni još v ratu.

I tak sigdi, oni mladi
Lepo se glediju,
A stareši, spametneši
Dremaju, dudiju.

Al najemput se se zdiglo,
Čez obloke vesi,
Glave i kaj k tome spada...
Zakaj? Koji bes si?

Cucek jen kraj cuga klipsa,
Baš kosmač je prosti,
Južinat se negdo spravil,
Pa mu hiče kosti.

Pes je lakom, glode kosti,
Fort beži kraj cuga,
I beži se dale kajti
Južina je duga.

A obloki si su puni,
Smejeju se ludi,
Kaj taj cucek fletno grabi
I kak cug se trudi.

Kad su prešli dva Stenjevca,
Pes se već ne gosti,
Pes gled i jezic plazi,
Ali ni već kosti!

Kad je pes zabadao gledal,
Prosit se je spravil...
To je bilo ipak preveč,
Cug se je zaustavil.

Šteli su natirat cucka,
Da ne dela norca,
Da ne vreda tak fakinski
Našeg Samoborca.

Gda. Danica Iviček veselo se nasmijala mojoj kameri

ZA VAŠU KUHINJU: PUNJENE LIGNJE S PRŠUTOM I SIROM

Restoran Mira nalazi se nedaleko od Rijeke, uz cestu Rijeku - Trst ispred drevnog grada Kastva. Iz potpuno ostakljenog prostora restorana pruža se prekrasan pogled na Opatiju i cijeli Kvarnerski zaljev. Restoran je vrlo poznat u ovom dijelu Hrvatske. Nude veliku količinu raznih jela, a izdvojiti ćemo neka kastavska jela: ječnik, kiselu repu, jotu, maneštru, rebarca, zdrebnjak u vinu, krašku pancetu, suhu koljenicu i druga. Jedno od njihovih specijaliteta su punjene lignje s pršutom i sirom.

SASTOJCI: 10 kom liganja srednje veličine, (oko 0,60 kg); 0,15 kg topljivog sira; 0,15 kg kraškog pršuta, peršin, češnjak, papar, sol, maslinovo ulje

POSTUPAK: U očišćene lignje stavi se sir, obložen pršutom. Tako pripremljene lignje stavimo na ražanj. Peku se na roštilju oko 10 minuta. Dodaju se začini. Serviraju se na vrućem tanjuru. Prilog: kuhani krumpir, prokulice, blitva u listu.

Konduktar je vtrgnul šibu,
Al dok ni još žvignul,
Cucek je već pri mašini -
Zadnju nogu zdignul.

I na tri odskakal noge
Na prošćejne v selo,
Držal se je, kak da mu se
Strašno smejat štelu...!

H.B.Z. Odsjek 515, Toronto, želi sretan put mladima "Zrinski - Frankopana" u Hrvatsku: "Sretan vam put, cvijeće naše!"

Drugi Motovun film festival

Boris T. Matić i Igor Mirković, direktor i voditelj odnosa s javnošću najavili su da će se "Motovun film festival" u Istri ove godine održavati u nešto ranijem terminu - od 1. do 5. kolovoza. U samo pet dana, u Motovunu će naime u različitim programima biti prikazano više od 60 filmova, a planirano je i mnoštvo drugih događanja - koncerata, kasnonoćnih "opuštenijih" projekcija, uličnih zbivanja, fešti i sl. U glavnom programu za nagradu "Propeler Motovuna" borit će se petnaestak filmova. Izbor i ove godine slijedi koncepciju "malih" filmova, nastalih u malim produkcijama i manje poznatim kinematografijama, a potpisuje ga umjetnički direktor Festivala Rajko Grlić. On je odabrao i desetak filmova koji će biti prikazani u programu Hrvatskoga dokumentarnog filma.

Na drugom "Motovun film festivalu" moći će se vidjeti i retrospektiva novoga francuskog filma, kao i najbolji filmovi svih ostalih domaćih filmskih festivala. Svoj zlatni jubilej u Motovunu će proslaviti Vatroslav Mimica, koji će tamo biti za cijeloga trajanja festivala. Što se pak ostalih gostiju tiče, njihova imena nisu navedena, ali je najavljeno da su se organizatori orijentirali više na "ljude koji mogu omogućiti stvaranje veza između naše kinematografije i njezina (srednjo)europskog i svjetskog okružja, a manje na zvučna imena". (Večernji list)

Pjesnici među nama: Branko Mikić

O rodna grudo

*U zavičaju trešnje sada zriju,
na krovu kuće stare rode gnijezdo viju.
U kući mati sama,
a ide noćna tama.
U duši majke moje
teške se misli roje.*

*O rodna grudo!
Oprosti što nema me dugo,
ili što možda me neće ni biti -
o moja tugo.*

*U bašči mojoj jorgovani cvatu,
ispred kuće moje tulipani rastu.
Al' tamo nema mene,
druge su neke sjene,
ni majke više nema
u grobu sad tiho drijema.*

*O rodna grudo!
Oprosti što nema me dugo,
ili što možda me neće ni biti -
o moja tugo.
O moja tugo!*

Rikard Lavljeg Srca, prvi dubrovački šahist

Dubrovnik, (Hina) - Rikard lavljeg Srca je u 12. stoljeću nakon što se poslije velikog nevremena spasio na otočiću Lokrumu, u znak zahvalnosti poklonio Dubrovniku skupocjenu šahovsku garnituru, te otada Dubrovčani igraju šah, drži Ratko Pasarić koji se bavi poviješću te prestare igre. Pišući o počecima šahovske igre u Hrvata, Krešimić Pavić tvrdi da se šah u Dubrovniku pojavljuje u 15. st., a tako misli i povjesničar Konstantin Jireček, objavio je "Dubrovački vjesnik". Bez obzira na to sežu li počeci dubrovačkog šaha u 12. ili 15. st. jedno je izvjesno - prvi je šahovski klub u Dubrovniku utemeljen 1879. godine. Osnivač bijaše poznati kulturni i politički pregalac, i ljubitelj šaha, Pero Budmani. "Kad je igrao u "Općinskoj kafani" zaboravljao je da je ručano doba prošlo, ali su to zaboravljali i oni, koji su se oko njegova stola tiskali i slušali predavanja o šahu. Dok u drugih ta pomama malo potraja, u njega potraja do smrti", navode stariji pisani izvori. (Glas Slavonije)

Nature's way je ime koje sa zahvalnošću izgovaraju mnogi kojima su naši ljekoviti čajevi, kapi i masti pomogli, a sada eto brine i o vašoj ljepoti!

Ranije dugo najavljivana i željno očekivana krema za njegu lica od majčine dušice zaista zaslužuje da je se zove čudotvornom, jer već nakon par dana bit ćete ugodno iznenađeni izgledom koji neće proći nezapaženo.

Još imamo malu zalihu "free samples". Nazovite nas na (905) 846-3060.

Gđa. Marija Škobić, vlasnica "Cosulich travel", i sretna dobitnica povratne karte za Hrvatsku, koju je poklonila putna agencija "Cosulich travel", gđa. Zorica Muškovac iz Timmins

PREDSJEDNIK MESIĆ VRATIO SE IZ POSJETA POLJSKOJ

30. lipnja - Hrvatski predsjednik Stipe Mesić vratio se jučer iz Varšave gdje je tijekom dvodnevnog posjeta s poljskim čelnicima potvrdio postojanje odličnih političkih odnosa i zajedničkih strateških ciljeva te potrebu podizanja gospodarske suradnje na višu razinu.

Hrvatski predsjednik susreo se tijekom posjeta s poljskim kolegom Aleksandrom Kwasniewskim, predsjednikom poljske vlade Jerzjem Buzekom te s predsjednicima Gornjeg i Donjeg doma parlamenta Alicjom Grzeskowiak i Maciejom Plazynskim. Mesić je u pratnji načelnika Glavnog stošera Hrvatske vojske generala Petra Stipetića i savjetnika Predsjednika za vojna pitanja generala Imre Agotića posjetio Stožer Združenog bataljuna Poljske i Litve. Nakon povratka iz Poljske predsjednik Mesić odgovorio je na neka novinarska pitanja.

Zajedničke vojne postrojbe mogu imati samo prijateljske zemlje, pa bi ih mogla imati i Hrvatska s Mađarskom, Slovenijom ili BiH budući da bi to uvijek pridonijelo smanjenju napetosti, rekao je u Zagrebu predsjednik RH Stipe Mesić.

U odgovoru na novinarsko pitanje da prokomentira izjavu pomoćnika ministra obrane BiH Sulejmana Budakovića, prema kojoj je hrvatski predsjednik dao inicijalnu suglasnost za stvaranje zajedničke postrojbe Hrvatske, BiH, pa i Jugoslavije, Mesić je odgovorio da je riječ o nesporazumu. "Riječ je o jednom nesporazumu. Ja sam rekao da bi za BiH bilo dobro da vide ovaj primjer kako funkcionira postrojba sastavljena od vojnika iz dvije države", rekao je Mesić, govoreći o zajedničkom litavsko-poljskom bataljunu (LITPOLBAT) koji je predsjednik Mesić posjetio tijekom boravka u

HRVATSKO IZASLANSTVO U POSJETU VATIKANU I ITALIJI

4. srpnja - Papa Ivan Pavao II. primio je u Vatikanu hrvatskoga predsjednika Stjepana Mesića i zadržao se s njim u 15-minutnome razgovoru. Nakon dolaska Mesića i hrvatskog izaslanstva u Vatikan, u dvorištu Apostolske palače svirala se prvi puta hrvatska himna. Nakon završetka posjeta Mesića Vatikanu u istom dvorištu sv. Damaso svirala se papinska himna.

Ivan Pavao II. dočekao je Mesića ispred svoje biblioteke i pozdravio ga na hrvatskome. Poslije razgovora hrvatski Predsjednik predstavio je Ivanu Pavlu II. hrvatsko izaslanstvo. Stjepan Mesić darovao je Ivanu Pavlu II. kip, glavu Krista, rad kipara Jože Vrdoljaka, te knjigu o kralju Tomislavu. Poslije zajedničkog fotografiranja počeli su razgovori predsjednika Mesića s državnim tajnikom Svete Stolice kardinalom Angelom Sodanom.

4. srpnja - Odnosi Hrvatske i Vatikana su dobri, ocijenili su nakon susreta hrvatski predsjednik Stjepan Mesić i njegov domaćin, državni tajnik Svete Stolice, kardinal Angelo Sodano. Razgovarali su uglavnom o stanju na jugoistoku Europe. Kardinal Sodano posebno se zanimao za stanje u Srbiji, na Kosovu i u Albaniji, te za položaj katolika u tome dijelu svijeta. U razgovorima je uočena suglasnost stajališta o mnogim pitanjima i želja da se mimo riješe svi događaji na jugoistoku Europe. Razgovaralo se i o stanju u Bosni i Hercegovini i hrvatskim pogledima na susjednu državu.

Kardinal Sodano prisjetio se da je Mesić, dok je bio predsjednik predsjedništva SFRJ, došao u Vatikan tražiti potporu Svete Stolice za osamostaljenje Hrvatske. Tu potporu je dobio. Sada je Mesić došao u Vatikan kao hrvatski predsjednik i s istim sugovornicima mogao je utvrditi koliko su unaprijedjeni odnosi između dviju država, te hrvatske države i Crkve u proteklih desetak godina. (HRT)

SJEDNICA VLADE

4. srpnja - Porezne povlastice, odnosno snižene stope poreza na dobit ili oslobođanje od toga poreza odnosilo bi se na ulaganja od 10, 20 i 60 milijuna. Te snižene cenzuse za porezne povlastice (prije se odnosilo na ulaganja od 20, 40 i 100 milijuna kuna) Vlada predlaže Ko-

Poljskoj. Podsjetivši da Poljska i Litva u povijesti nisu baš uvijek imale najljepše odnose, hrvatski Predsjednik rekao je da one sad imaju jedinstvenu postrojbu. "Mislim da ne bi ništa smetalo da i mi s prijateljskim zemljama imamo slične jedinice. Možemo to napraviti s Mađarskom, sa Slovenijom, a možemo i s BiH", rekao je Mesić. "To bi možda i bilo dobro jer bi se uvijek spustile tenzije, a svi imamo cilj ući u NATO-savez, na čijim standardima možemo uvježbavati pojedine postrojbe", nastavio je.

Novinarsko pitanje je li to znači da ipak postoje mogući planovi o stvaranju takve postrojbe, jednog dana čak i s Jugoslavijom, predsjednik Mesić prokomentirao je riječima da je Jugoslaviju bespredmetno spominjati.

Na izravan novinarski upit je li to znači da on sigurno nije govorio o tome da bi Hrvatska, u bilo kojoj kombinaciji, mogla vojno surađivati sa SRJ, Mesić je odgovorio da se valja toliko razumijemo. To je primjer koji bi mogla uzeti upravo BiH jer oni imaju tri vojske, tri izvora financiranja i tri zapovjedništva i u funkcioniranju ove postrojbe (LITPOLBAT-a) trebali bi izvući primjer kako da organiziraju svoju vojsku, istaknuo je Mesić. "Naše se privrede ne isključuju i možemo učiniti mnogo više nego što smo to radili dosad, ali ni naša privreda ni turizam nisu bili dovoljno predstavljeni u Poljskoj", rekao je Mesić novinarima i izrazio nadu da će se stanje bitno poboljšati budući da se planira suradnja na više razina. "Već i ove godine", rekao je predsjednik Mesić, "u Hrvatskoj se može očekivati više turista iz Poljske, ali je nužno bitno pojačati turističku promidžbu u toj zemlji koja ima 40 milijuna stanovnika i čiji stanovnici", prema njegovim riječima, "kad razmišljaju o moru, prihvataju jedino Jadran".

Stipe Mesić je upozorio i na činjenicu da su Poljaci nakon rata uspješno obnovili, ne samo porušenu Varšavu, već i mnoge kulturne spomenike, izrazivši zbog toga zadovoljstvo što je Hrvatska u njima dobila suradnika i za restauraciju svojih kulturnih dobara.

načnim prijedlogom zakona o poticanju ulaganja. Prema prijedlogu, koji je upućen u drugo čitanje, i bit će raspravljen vjerojatno na izvanrednome srpanjskom saborskom zasjedanju, poticajne mjere, porezne i carinske povlastice odnosile bi se na ulaganja od najmanje četiri milijuna kuna (prvotni prijedlog bio je 6 milijuna). Vlada je na polovicu ili gotovo toliko snizila i cenzuse za ulaganja na koja bi se tijekom desetogodišnjeg razdoblja odnosile porezne povlastice. Tako bi se za ulaganja od najmanje 10 milijuna kuna (u prijedlogu za prvo čitanje bilo je to 20 milijuna), te zapošljavanje najmanje 30 ljudi, porez na dobit tijekom 10 godina plaćao po stopi od 7 posto. Po stopi od 3 posto porez bi se plaćao za ulaganja veća od 20 milijuna kuna (prije 40 milijuna), uz uvjet zapošljavanja najmanje 50 ljudi. Ulaganja pak veća od 60 milijuna (prvotno 100 milijuna) 10 bi godina bila oslobođena poreza na dobit, uz uvjet zapošljavanja najmanje 75 zaposlenika.

Kako posebnu važnost daje novom zapošljavanju, Vlada se odlučila i na restriktivnost u slučaju nepridržavanja odredbi o broju zaposlenih. Tako je u konačni zakonski tekst unijeta odredba po kojoj bi, u slučaju da se ne održi propisan broj radnih mjesta, retroaktivno prestalo pravo korištenja poreznih i carinskih povlastica za čitavo razdoblje korištenja. A kada jednom prestane korištenje povlastica, ne može se ponovno postaviti njihovo korištenje. Vlada u prijedlogu, uz ostalo, definira i da su nositelji poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica novoosnovana trgovačka društva s registriranom djelatnošću isključivo iz djelokruga djelatnosti za koje koriste porezne i carinske povlastice. Iznimno bi, u slučaju ulaganja u turističku djelatnost, Vlada mogla donijeti odluku o poticajima i povlasticama za već postojeće društvo.

Predloženi zakon, a slijedit će ga i prijedlog izmjena niza drugih zakona, usmjeren je prema uklanjanju prepreka intenzivnom poticanju ulaganja u Hrvatsku. Naime, dok je npr. u Mađarsku od 1989. godine investirano oko 18 milijardi dolara, u Češku u razdoblju od 1990. do 1998. više od 8,95 milijardi dolara, u Hrvatsku su od 1993. do kraja 1998. strana ulaganja bila samo skromnih 2,2 milijarde dolara.

**Javljajte nam se na naš email:
iskra@idirect.ca**

**Predsjednik Stjepan Mesić za boravka u Đakovu
ŠESTORKI JASNO PORUČUJEM:**

NA SVOJIM SASTANCIMA NEMATE PRAVO DONOSITI NIKAKVE ODLUKE!

Predsjednik Republike Stjepan Mesić za jučerašnjeg boravka na Đakovačkim vezovima, komentirao je i aktualne političke događaje. Govoreći o odnosima u šestorici priznao je da u takvoj profilaciji stranaka i ne može sve štimati, ali se zauzeo i za povratak u ustavne okvire.

“Šestorica ne može ništa odlučivati, i nema se pravo sastajati radi donošenja bilo kakvih odluka izvan Ustava i zakona. To moraju raditi mehanizmi koje je narod izabrao i tu šestorka nema što tražiti. Zato im moram poslati jasnu poruku”, rekao je Mesić.

Mesić je osim toga, najavio nekoliko važnih razvojnih projekata koje, kako kaže, podržava i međunarodna zajednica. To je prije svega cesta koja od talijanske granice, preko Slovenije, Hrvatske, Crne Gore, Albanije i Grčke, vodi do Turske i rješava ovaj dio Europe. Istaknuo je kako se takvim projektima mogu

riješiti i unutarnji odnosi u Hrvatskoj, koji nisu idilični. Spomenuo je kako je prihvaćen prijedlog po kojem će se kaspijska nafta slati jadranskim naftovodom preko Rumunjske, Mađarske i Hrvatske, zaobilazeći Srbiju te plinovod koji će iz Norveške i Poljske stići u Hrvatsku.

Predsjednik Republike Đakovčanima je poručio da je rado došao na “Đakovačke vezove” kojima se neguje hrvatska narodna tradicija, koju valja sačuvati i za buduće naraštaje. Zamoljen da prokomentira šokački bečarac koji se čuo dok je povorka prolazila pored svečane lože: “Aoj Stipe, velika ti hvala, metar žita - kutija cigara!”, predsjednik Mesić kratko je odgovorio da je žito sijano prije njegova mandata, kada je dogovorena i cijena, a tek će se ove godine vidjeti rezultati. (Večernji list)

Iz prezentiranih podataka proizlazi da je razina vanjskoga duga krajem ožujka bila za 373 milijuna dolara veća nego koncem prethodnog mjeseca, a otprilike na razini onoga s kraja prošle godine. Povećanje, od oko 480 milijuna dolara u odnosu na kraj veljače, iskazuje se pritom u sektoru države u stavci portfolio ulaganja (odnosno obveznica).

U prvoj polovini ožujka Hrvatska je inače plasirala novu emisiju euroobveznica, u više europskih financijskih središta, u iznosu od 500 milijuna eura. Cjelokupni iznos ostvaren ovim plasmanom koristit će se za refinanciranje glavnice inozemnog duga koji dospjeva ove godine.

Za otplatu kreditnih obveza iskazanih u računu financiranja utvrđenih državnim proračunom za ovu godinu koristit će se i prihodi - od 380 milijuna dolara, ostvareni drugom emisijom tzv. samuraj obveznica na japanskom financijskom tržištu u drugoj polovini lipnja. Pokazatelji o strukturi inozemnog duga, sa stanjem krajem ožujka, prema domaćim sektorima pokazuju da se najveći udio u ukupnom dugu, od oko 43,2 posto, odnosi na dug države, koji je krajem tog mjeseca iznosio 4,3 milijarde dolara (ili preciznije 4.296 milijuna dolara). (Pod sektorom države inače prikazuje se inozemni dug široko definirane države koja uključuje središnju državu, republičke fondove - uključujući HBOR i lokalne organe uprave i fondove.)

Ostali sektori (nefinancijska poduzeća, ostale financijske tvrtke, stanovništvo) sudjeluju u ukupnom iznosu hrvatskoga vanjskog duga s oko 33 posto ili 3.276 milijuna dolara.

Vanjska su dugovanja banaka, izražena po srednjem tečaju HNB-a, na kraju ožujka iznosila 1.789 milijuna dolara ili oko 18 posto. Inozemni dug središnje banke krajem ožujka bio je oko 193 milijuna dolara, što je 1,9 posto od ukupnog iznosa vanjskoga duga. (Hina)

20. lipnja – Američka Agencija za međunarodni razvoj u sljedećoj će financijskoj godini za projekte u Hrvatskoj imati na raspolaganju oko 40 milijuna američkih dolara, najavila je jučer u Washingtonu zamjenica ravnateljica USAID-a Harriet Babbitt. Rekla je to u prigodi službenog predstavljanja i polaganja prisega nove direktorice misije USAID-a u Hrvatskoj Pamele Baldwin. Ona će od sljedećeg tjedna na toj dužnosti zamijeniti Charlesa Aanesona koji je u Hrvatskoj proveo pet godina.

Prigodnoj svečanosti u sjedištu USAID-a u Washingtonu nazočili su ravnatelj Agencije Brady Anderson, hrvatski veleposlanik u SAD-u Miomir Žužul te dužnosnici nekoliko agencija i tijela američke vlade.

Babbitt je ocijenila da Hrvatska ima velike mogućnosti razvoja, ali je primjetila da se Vlada mora suočiti s ozbiljnim problemima provedbe gospodarskih reformi i daljim demokratskim razvojem.

Veleposlanik Žužul je zahvalio američkoj vladi što i posredstvom USAID-a pomaže obnovu i razvoj Hrvatske te izrazio želju i interes da se suradnja i dalje uspješno razvija. Put demokratizacije

TISKAN NOVI POLITIČKI IMENIK

Jedva pola godine nakon sedmog izdanja, izdavačka kuća "Lexis", u suradnji s Hrvatskim državnim saborom, već je pripremila osmo izdanje "Političkog vodiča kroz Hrvatsku", najpotpuniju i posve ažuriranu ediciju s imenima, adresama i telefonskim brojevima svih sudionika hrvatske političke, sindikalne, pravosudne i diplomatske scene te svih razina državne i lokalne uprave. Uz kratke biografije nekoliko stotina vodećih hrvatskih političkih imena, taj vodič korisniku daje najpotpunije informacije o adresama i telefonskim brojevima Kabineta i Ureda predsjednika Republike, obaju domova Sabora, Vlade i pojedinih ministarstava, državnih upravnih organizacija, zavoda, fondova, instituta, Vladinih agencija i komisija, Hrvatske gospodarske komore, svih pravosudnih organa u Hrvatskoj, svih političkih stranaka, sindikalnih udruga itd. Osobito je vrijedno primijetiti kako je osmo izdanje edicije "Tko je tko u hrvatskoj politici i državnoj upravi" ažurirano sa stanjem otprije tjedan dana. Jedino što se tijekom osam izdanja političkog vodiča nije mijenjalo jest njegov prepoznatljiv džepni format. Vodič se može naručiti izravno od izdavačke kuće "Lexis", u Krajiškoj 13 u Zagrebu, ili na telefone 3778 - 381 i 3701 - 867. (Večernji list)

SPASONOSNO OTVORENO DRUŠTVO

"Križa globalnog kapitalizma" naziv je nove knjige svjetski uspješnog novčara i dobrotvora Georgea Sorosa, što ju je ovih dana objavio Feral Tribune, a koja će neprijeporno izazvati veliko zanimanje čitateljske publike. U njoj autor iznosi okvir one filozofije koja ga je vodila kroz život, priznajući da je najveći utjecaj na njegova promišljanja imao Karl Popper i njegova knjiga "Otvoreno društvo i njegovi neprijatelji". Ova knjiga smjera postavljanju osnova globalnoga otvorenoga društva, kako kaže sam autor. Istina je da živimo danas u globalnoj ekonomiji, no ne može se prešutjeti činjenica da je politička organizacija toga globalnoga društva žalosno manjkava, te da nismo u stanju očuvati mir niti spriječiti ekscese na financijskim tržištima. Bez takvih kontrolnih mjera globalna ekonomija osuđena je na propast, drži autor. On ne teži dokidanju kapitalizma, jer i pored neuspjeha, bolji je od alternative, nego želi spriječiti njegovo samouništenje. Stoga je više nego ikada potreban pojam otvorenoga društva, koji Soros razlaže u ovoj knjizi. To su tek neki naglasci iz te intrigantne knjige. (Vjesnik)

MUŠKA KLAPA "KASTAV" U LINZU

Na prvoj Olimpijadi zborova koja će se održati u austrijskom gradu Linzu od 7. do 16. srpnja, kao jedini glazbeni izaslanik iz Primorsko - goranske županije, te kao jedina klapa iz Hrvatske nastupiti će muška klapa "Kastav". Olimpijada zborova održava se pod pokroviteljstvom predsjednika Austrije dr. Thomasa Klestila, a okupti će zborove iz cijelog svijeta u 28 glazbenih kategorija, u konkurenciji muških komornih zborova i folkloru a capella. Kastavski će glazbenici u kategoriji muškog komornog zbora izvesti skladbe "Ave Maria" Ivana pl. Zajca, "Oče naš" Ljube Stipšića, "Pismo čali" Zdenka Runjića, te "Penso printempa" malteškog kompozitora Carmela Pacea na esperantu. U drugoj natjecateljskoj kategoriji, folkloru a capella, muška klapa "Kastav" izvest će "Momen' dragu prva mu je leva", tradicionalnu pjesmu u obradi Joška Caleta, "Omili mi u selu divojka", tradicionalnu skladbu u obradi Jakova Gotovca, "Bilo vavek veselo", čiju autorsku obradu potpisuje Ivan Matetić Ronjgov, te "Kod Lepanta, sunce moje" koju je u autentičnom folklornom stilu komponirao Ljubo Stipšić. (HIC)

KRLEŽINO POPRSJE U ATRIJU

Prigodnom svečanošću je 6. srpnja u atriju Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža" popraćena 50. obljetnica njegova postojanja, a otkrivanjem Krležina spomen - poprsja, ujedno najavljen i 107. obljetnica rođenja njegova utemeljitelja, dugogodišnjeg direktora i glavnog redaktora enciklopedijskih izdanja.

- Miroslav Krleža autor je bogatoga književnog opusa, a zasigurno može pretendirati na naslov najčešće prevedenoga, pa i najpoznatijega hrvatskog pisca. Svojim intelektualnim angažmanom snažno je obilježio kulturni i politički život u Hrvatskoj i bivšoj Jugoslaviji, a njegova su djela trajno svjedočanstvo o idejnim i političkim nemirima hrvatske inteligencije. Utjecao je osobito na mlađe intelektualce i istodobno imao i moćne protivnike, i na desnici i na ljevici, pa i u liberalnom centru - rekao je među ostalim tom prigodom Velimir Višković.

O Krleži i o značajnim postignućima Leksikografskog zavoda u proteklih 50 godina govorili su Vladimir Pezo i akademik Dalibor Brozović, a u ime predsjednika hrvatske Vlade s nekoliko se riječi nazočnima obratio i ministar kulture dr. Antun Vujić. Brončano poprsje Miroslava Krleže, rad našeg uglednog umjetnika Stipe Sikirice, otkrio je akademik Brozović. (Večernji list)

DRAŽ STAROG ORUŽJA I ODLIKOVANJA

Ljubitelji starih odlikovanja i hladnog lovačkog oružja konačno će doći na svoje! Čak se dvije reprezentativne izložbe "Odlikovanja iz zbirke dr. Veljka Malinara" i "Hladno lovačko oružje" otvaraju 6. srpnja u Hrvatskom povijesnom muzeju u Zagrebu. Dr. Veljko Malinar (1913. - 1990.), poznati zagrebački sudac i strasni sakupljač starih odlikovanja svoju je veliku zbirku u cijelosti poklonio Hrvatskom povijesnom muzeju 1982. g. Riječ je o najvećoj zbirci takve vrste u Hrvatskoj i jednoj od većih europskih zbirki, pojasnio je autor izložbe i opseznoga kataloga Boris Prister. U trenutku donatorove smrti zbirka je imala 2.561 inventiran komad te je po svom opsegu, a napose vrijednosti, usporediva s malobrojnim svjetski poznatim muzejskim kolekcijama. (Vjesnik)

Biciklijada, 25. 6. gradonačelnica gđa. Hazel MacCallion, sestra Mirjana Rojnica i s jednom sretnom dobitnicom tombole

Gospodarstvo

KATASTROFALNE POSLJEDICE DVOMJESEČNE SUŠE

Kukuruz i povrće ni obilna kiša ne može spasiti

Prema županijskim podacima o posljedicama suše pristiglim u Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, najteže je stanje u Zadarskoj županiji. Prinos žitarica bit će manji 50 do 60 posto, a povrća, osobito krumpira, prepolovljen. Upola manji bit će urod žitarica i u Splitsko-dalmatinskoj županiji, osobito u Sinjskom polju, gdje je zasijano 400 hektara pšenice i ječma. Kritično je i u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, gdje se očekuju veliki podbačaji uroda kasnog krumpira i drugih kultura. Ako uskoro ne padne kiša, bit će ugrožen i urod maslina. Teško je stanje i u Istri, gdje je suša "požela" 30 posto žitarica i pola krumpira. Povrtlarske kulture bez navodnjavanja gotovo su uništene, a za kukuruz i industrijsku rajčicu nema spasa sve i da padne obilnija kiša, pa je stanje takvo da se može proglasiti elementarna nepogoda.

U županijama sjverozapadne Hrvatske, koje su glavna žitnica, očekuje se od 10 do 30 posto manji urod pšenice. O posljedicama suše u Osječko-baranjskoj županiji izvještaje je poslalo pet gradova i 27 općina. Županijsko Povjerenstvo za procjenu šteta zaključilo je da su prijavljene iznimno velike štete, pa od inspekcijskih službi traži da pomnije prate prinose kako bi se utvrdilo pravo odstupanje od prosječnoga trogodišnjeg uroda.

Prema izvještajima, najmanje je šteta od suše u Varaždinskoj županiji. U Koprivničko-križevačkoj županiji procjenjuju pak da će prinos žitarica biti manji za četvrtinu.

Štete od suše na poljoprivrednim kulturama bez sumnje su velike, ali tek će se utvrditi njihov pravi razmjjer. Za proglašenje elementarne nepogode, te na osnovi toga prava na dobivanje novca iz fonda, trebaju biti ispunjeni jasno propisani zakonski uvjeti. (Večernji list)

Hrvatski vanjski dug 9,9 milijardi dolara

ZAGREB, 3. srpnja - Hrvatski inozemni dug, prema podacima s kraja ožujka ove godine, premašio je 9,9 milijardi dolara (i iznosio 9.947 milijuna USD), podatak je iz lipanjskog Biltena Hrvatske narodne banke

(HNB).

ZAGREBAČKE LJETNE VEČERI

Ovogodišnje Zagrebačke ljetne večeri, u organizaciji Koncertne direkcije Zagreb, počinju 1. srpnja premijernom izvedbom plesne predstave "Kartografija". Koreografinja je Mare Sesardić, Goran Sergej Pristaš je dramaturg, Igor Krpan koreograf, a Branka Donassy je kostimografinja... "Kartografija", u kojoj se koristi trubadurska glazba, bit će izvedena u atriju Klovićevih dvora još i 3. i 4. srpnja.

Zagrebačke ljetne večeri do 2. kolovoza nude obilje raznovrsnih programa: od klasičnih koncerata domaćih i inozemnih glazbenika na već tradicionalnim gornjogradskim prostorima, bit će tu i brojni etno-koncerti, a kao veliki spektakl najavljuje se gostovanje čuvenoga kubanskog trubača Jesusa Alemanyja i njegova Cubanisma, 10. srpnja u Aquariusu. Za kazališni dio programa opet je zadužen Komorni teatar klasike, koji će uprizoriti "Advokata Pathelina" nepoznatog autora, a od 19. do 23. srpnja tu je još i 34. međunarodna smotra folklora. (Večernji)

MUZIČKE VEČERI U ZADRU

Ispred crkve sv. Donata u Zadru svečano su otvorene 40-e glazbene večeri. Svečanost otvaranja u cijelosti je posvećen Johannu Sebastianu Bachu čime se Zadar priključuje svjetskoj obitelji onih koji obilježavaju 250 godina od smrti najgenijalnijeg skladatelja u povijesti glazbe. Scenograf i redatelj svečanog otvaranja je bio Neven Stojaković.

Glazbene večeri u sv. Donatu traju od 4. srpnja do 6. kolovoza i u tom vremenu okupit će vodeće glazbenike i izvođače duhovne i srednjovjekovne glazbe kao one iz Hrvatske tako i svijeta. U osamnaest dana razni izvođači nastupit će u prostorima koji odišu duhom tog vremena tako će se osim crkve sv. Donata nastupati i u crkvi sv. Krševana, sv. Frane i sv. Šime. (HIC Zadar)

"KANTUNI" NA HISTRIA - FESTIVALU

Program ovogodišnjeg izdanja Histria festivala uz, komorne koncerte, kazališne predstave i nastupe zvijezda svjetske estrade, u baletnom dijelu podrazumijeva i po svemu zanimljiv odabir naslova. Tako će 11. kolovoza u prostoru Malog rimskog kazališta u Puli "Karnerni teatar 55" iz Sarajeva prikazati baletnu predstavu "Dubrovački kantuni" Đela Jušića. Nakon uspješne serije gostovanja, među kojima i u Dubrovniku ovaj sarajevski teatar, podsjetimo, uspješno je "Dubrovačke kantune" prikazao i na Festivalu hrvatskog drame Marulovi dani u Splitu. (HIC)

"AMADEO" POČINJE SA TIROM

Po prvome zagrebačkom kazalištu, glasovitom "Amadeovu teatru", dobila je naziv i nova zagrebačka klupska kazališno - glazbena scena koja od 1. srpnja kreće u komornom prostoru atrija Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja u Demetrovoj ulici u Zagrebu. Upravo oživljavanje Gornjega grada kulturnim sadržajima, kojima je ljetu u metropoli već tradicionalno vrlo siromašno, okupilo je nekoliko umjetnika i ljubitelja toga zagrebačkoga kvarta u projektu "Amadeo" koji će posjetiteljima sve do 10. rujna pružati obilje kulturnih programa.

Ljetnu scenu na otvorenom "Amadeo" otvorit će 1. lipnja premijera političko - špijnskoga SF-a Božidara Oreškovića "Vrhunska tajna", koji je sam autor nazvao višim stupnjem satire odnosno satiričkim upozorenjem. Predstavljeni program za srpanj nudi još predstavu "Ko je ko u Hrvatskoj" B. Glumca, a u

glazbenom programu večeri džeza i balada s renomiranim imenima kao što su N. Frangeš i E. Stanić, M. Dedić, Gabi i Arsen, Vladimir Krpan, Trio Orlando, Kvartet Rucner, Zagrebački komorni trio... Ulaznice za programe ljetne scene "Amadeo" moći će se nabaviti jedan sat prije početka predstave na porti Muzeja po cijeni od 40 kuna. (Večernji list)

NOVI HRVATSKI KRIMIĆI

Poznati novinarski dvojac Ivo Remetin i Lujo Katić istražuje tajanstveno ubojstvo novinara tračerskoga lista čije su tijelo pronašli u podrumskome arhivu popularnih zagrebačkih dnevnih novina. A privatni istražitelj Nikola Banić upravo rješava zamršen slučaj kriminala u poduzetničkim krugovima znamenitih friški hrvatskih tajkuna. Ljubitelji hrvatskih krimića zacijelo su već u ovim dvjema rečenicama, osobito po imenima likova, prepoznali o čemu je riječ: prva najavljuje sadržaj novoga kriminalističkoga romana Pavla Pavličića "Pasijans", a druga novi roman istoga žanra Gorana Tribusona "Bijesne lisice". Oba su upravo izašla iz tiska, spremna na prvu čitateljsku provjeru u ljetnim danima godišnjih odmora kad vapimo za relaksacijom uz laku i zabavnu lektiru. Objavila ih je zagrebačka "Školska knjiga" čija se poduzetna urednica Miroslava Vučić mudro dosjetila da bi pokretanje nove biblioteke nazvane "Nova" sa stranim i domaćim žanrovskim štivom lijepo upotpunilo program toga velikog nakladnika.

Osim dvaju novih, za biblioteku "Nova" posebno naručenih Pavličićevih i Tribusonovih romana, u prvome su kolu tiskana i dva njihova rana krimića: Tribusonovo "Zavirivanje" u kojem se opisuje prvi slučaj policijskoga inspektora Banića, te Pavličićeva "Pjesma za rastanak" u kojem također stvar rješava dvojac Remetin - Katić. Urednica biblioteke najavljuje skoro ponovno tiskanje i preostala tri krimića iz Tribusonova ciklusa s inspektorom Banićem: "Sive zone", "Dublje strane zaljeva" i "Noćne smjene", te Pavličićevih prvih krimića: "Umjetnoga orla", "Plave ruže" i "Rakove djece". (Večernji list)

GORAN VIŠNJIĆ JE U HRVATSKOJ

Budući da je ovih dana u Hrvatsku stigao i Goran Višnjić, proslavljeni hrvatski Hamlet te dobrohotni američki doktor Luka Kovacz u "Hitnoj službi" zamolili smo redatelja Joška Juvančića za nekoliko riječi o susretu profesora i bivšeg studenta i o tome hoće li s Višnjićem uskoro ponovo raditi u Hrvatskoj. Višnjić nastupa kao Hamlet 2. i 4. srpnja u HNK u Zagrebu, a u istoj predstavi na Dubrovačkom ljetnom festivalu 12., 13. i 14. srpnja.

- Goran Višnjić trebao je prije nekoliko dana zaigrati u stotoj, svečarskoj izvedbi "Ribarskih svađa" u "Gavelli" u mojoj režiji, ali su ga poslovi u Americi omeli. Dogovorili smo nekoliko predstava "Hamleta" u Zagrebu i Dubrovniku, a kako već 20. srpnja mora put Amerike, od budućih poslova u Hrvatskoj zasad nije bilo riječi. Goran je i dalje ostao jednostavan i skroman, a takvi su svi istinski uspješni ljudi. Međunarodni ga uspjeh nimalo nije pokvario. Odmah je s aerodroma došao u "Gavellu" pozdraviti se s kolegama i s prijateljima. (Večernji list)

KNJIGA O KOMUNISTIČKIM ZLOČINIMA

Knjiga "Nad ponorom pakla" autora Slavka Grubišića je bila predstavljena u Zagrebu. Knjiga nosi podnaslov "Svjedočanstvo o komunističkim zločinima", a objavilo ju je Hrvatsko društvo političkih zatvorenika. Na predstavljajući su osim autora govorili prof. Ivan Alilović, prof. Bože Markota, umirovljeni general zbora Ante Roso, predsjednik Hrvatskoga žrtvoslovnog društva prof. dr. Zvonimir Šeparović, predsjednica Hrvatskoga društva političkih zatvorenika Kaja Pereković te novinar Ljubo Kovač.

i razvoja tržišnog gospodarstva je težak, a upravo programi USAID-a pomažu da on bude lakši, kazao je Žužul.

USAID u Hrvatskoj djeluje osam godina, a dosadašnjih 95 milijuna uložениh dolara bilo je pretežito namijenjeno povratku izbjeglica te projektima razvoja demokracije i tržišnoga gospodarstva. USAID-ov Program potpore istočnoeuropskim demokracijama (SEED), u sklopu kojeg se pomoć pruža i Hrvatskoj, sada na godinu raspolaže s više od pola milijarde dolara.

7. srpnja - U sklopu akcije rušenja bespravno izgrađenih objekata Ministarstva graditeljstva i zaštite okoliša jučer je na južnoj obali Vranskog jezera srušena kuća Damira Vulina iz Drage pokraj Pakoštana. Vlasnik kaze da ju je izgradio prije dvadeset godina, a površina joj je 40-ak četvornih metara. Radnici vinkovačke građevne tvrtke Euroco, u nazočnosti više desetaka policajaca, pričekali su da obitelj Vulin iz kuće iznese namještaj, a zatim su počeli uklanjati građevinu.

Vulin kaže da je njegovoj obitelji to sve što su imali i da više nemaju gdje živjeti. Supružnici su u jednom trenutku zaplakali, a vlasnik je i bacio kamen prema bageristu, ali bez posljedica, nakon čega ga je policija udaljila s mjesta događaja. Sve sam učinio, ali jednostavno nije išlo. Pokraj svih bogataša i tajkuna uništili su moju sirotinju, rekao je nesretni vlasnik. (HRT)

7. srpnja - U Lovasu u Vukovarsko-srijemskoj županiji, djelatnici poduzeća Eurco iz Vinkovaca, na ternelju odluke Ministarstva zaštite okoliša i prostornog planiranja RH, prijedpodne su počeli rušenje bespravno sagrađene pravoslavne crkve. Pravoslavna crkva u Lovasu sagrađena je 1992., nakon što su tadašnje srpske vlasti, koje su okupirale taj dio Hrvatske, porušile četiri privatne kuće i na tome mjestu bespravno sagrađile pravoslavnu crkvu.

Prema riječima načelnika općine Lovas Željka Cirbe rušenje će trajati oko pet dana. Premda su mjesne vlasti izrazile želju da zvana i križeve sa kupole predaju predstavnicima pravoslavne

Crkvenac: Zahtjevi umirovljenika se danas jednostavno ne mogu prihvatiti!

ZAGREB, 9. srpnja - Ne prihvaćamo nacrt zakona o povećanju mirovina, jer se njime ne uklanjaju stvarne razlike u mirovinama koje proizlaze iz odluke Ustavnog suda, zaključilo je povjereništvo Sindikata umirovljenika Hrvatske (SUH) na sjednici održanoj ovih dana. Nije istina da Vlada umirovljenicima daje najviše što može u ovom trenutku, nego je istina da im Vlada još uzima najviše što može, stoji u pismu s potpisom povjerenika SUH-a Matije Voscuna.

Zagrebački SUH traži da se odredi nezavisna institucija koja će izračunati stvaran dug prema umirovljenicima i da se postupi prema zahtjevnicima koji su zagrebački umirovljenici prihvatili na javnom prosvjedu u srpnju 1998. Podsjetimo, u zahtjevnici se traži da svaki umirovljenik dobije rješenje o visini mirovine koja mu pripada prema Zakonu o osnovnim pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja, koji je bio na snazi za vrijeme uredbi Valenticeve Vlade kojima su ograničavane mirovine.

Traži se i da odmah počne isplata tako ustanovljenih mirovina. Stajalište zagrebačkog SUH-a ne razlikuje se mnogo od stava središnjice te organizacije koja je ovih dana, zajedno s Maticom umirovljenika Hrvatske (MUH), pokrenula izradu prijedloga novih mjera koje bi trebalo uvrstiti u predloženi zakon.

Oni predlažu da zakon o povećanju mirovina bude samo prvi korak u provedi odluke Ustavnog suda. Drugi bi korak, tvrde predsjednik MUH-a Alojz Malogorski i predsjednik SUH-a Ivan Nahtigal, trebalo biti uključivanje dodatka od 100 kuna i šest posto u mirovinsku osnovicu, čime bi se prosječna starosna mirovina barem donekle približila iznosu od 1.880 kuna. Naime, uključivanjem dodatka bi se prosječna mirovina povećala sa 1.245 na 1.389 kuna, na što bi umirovljenici dobili 20, 18, 16 ili 14 posto povećanja, ovisno o razdoblju odlaska u mirovinu.

Tako bi mirovina onome tko je umirovljen prije 1994. narasla na 1.666 kuna. Do iznosa koji bi predstavljao 70 posto od prosječne plaće iz

crkve, do sada se nitko od njih nije javio. U bespravno sagrađenoj pravoslavnoj crkvi u Lovasu, čija je površina 600 četvornih metara, nikada nije služena misa jer unutrašnjost crkve nije bila uređena. Početku rušenja prisustvovao je i predstavnik Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja Mladen Celić. (HRT)

7. srpnja - Njemački veleposlanik u Hrvatskoj Gerhard Weiss posjetio je jučer podružnicu Hrvatskog centra za razminiranje u Karlovcu i naselje Turanj, a razlog posjeta bila je donacija njemačke vlade HCR-u vrijedna 160.000 njemačkih maraka. Riječ je o sredstvima za obilježavanje minskih polja. Sav materijal donacije njemačke vlade proizvele su i nabavile hrvatske tvrtke.

Veleposlanik Weiss je istaknuo da njemačka vlada time želi pružiti potporu HCR-u, a da je jedan od ciljeva takvih aktivnosti čišćenje pojasa širokog 15-30 m duz gospodarski i turistički važne ceste između Karlovca, Plitvica i Splita. Naglasio je kako je donacija njemačke vlade dio opsežnog i humanitarnog programa potpore Hrvatskoj i vidljiv znak njemačko-hrvatske suradnje u gospodarskom razvitku RH. Rad podružnice HCR-a iz Karlovca, koji podupire njemačka vlada, važan je i za poticaj razvoja turizma juga Hrvatske, a radovima na obilježavanju u znatnoj mjeri poboljšava sigurnost turista koji se koriste prometnicama. U sklopu posjeta njemački je veleposlanik simbolično na području Turnja postavio ploču s upozorenjem o opasnostima od mina. (HRT)

Želite li znati sve o našoj zajednici?
Slušajte radio postaju "Zvuci Hrvatske"
Radnim danom 2.00 po podne; FM 100.7,
Nedjeljom, 12.00 PM; AM 15.40

1998. bi tada nedostajalo oko 220 kuna. To se, predlažu umirovljenici, može riješiti dodatnim usklađivanjem mirovina (uz redovito usklađivanje s rastom plaća i troškova života) jednom na godinu s postotkom rasta BDP-a.

"Ti zahtjevi nisu ostvarivi. Uz puno razumijevanja za to da su mirovine doista male i da mnogi umirovljenici koji su odradili čitav radni vijek danas žive jedno, s primanjima ispod iznosa koji su zaradili, u ovom trenutku neće biti moguće prihvatiti te zahtjeve", izjavio je za Vjesnik ministar financija dr. Mato Crkvenac.

On je istaknuo i da je to stajalište svih ministara, koji se zajednički zauzimaju za to da se umirovljenicima vrati barem dio onoga za što su u proteklom razdoblju zakinuti. Zakonom o povećanju mirovina će se to postupno i nadoknađivati, a predložena povećanja su najviše što je trenutno moguće, kaže ministar Crkvenac. Vlada je, dodaje, ograničena različitim problemima koji su zaostali iz desetogodišnjeg razdoblja koje je iza nas, od kojih je jedan od najvećih nezaposlenost.

"Iako umirovljenik, koji će dobiti 20 posto na 1.200 kuna mirovine možda smatra da 240 kuna nije ono što bi trebao dobiti, mislim da će to ipak biti značajno povećanje mirovine. Više od toga nećemo moći ostvariti bez gospodarskog rasta i povećanog zapošljavanja", ističe ministar Crkvenac.

Čuvár državne blagajne dodaje da Vlada upravo priprema strategiju gospodarskog razvoja, odnosno mjere kojima će se osigurati gospodarski rast i povećati zapošljavanje. "Uvjeren sam da će se tom strategijom za dvije do tri godine osigurati da i umirovljenicima bude bolje. Ali do tada su svi prijedlozi, kojima se traži više novca za mirovine, daleko od objektivnih mogućnosti", zaključuje ministar financija Mato Crkvenac. (Vjesnik)

Turizam

NIKO BULIĆ, DIREKTOR GLAVNOG UREDA HRVATSKE TURISTIČKE ZAJEDNICE, O PROTEKLOM TURISTIČKOM VIKENDU

Sada je svima jasno: Ova sezona bit će bolja od prošle i 35 posto * I u Europi kad svi krenu na odmore nastaju prometni -čepovi * Ove godine turisti neće stajati u kolonama od 10 kilometara

Gotovo 400.000 stranih putnika koji su samo tijekom večeri u petak i subotu ušli u Hrvatsku iznenađenje je i optimistima među turističkim radnicima, no Niki Buliću, direktoru Glavnoga ureda Hrvatske turističke zajednice, i ne pretjerano. Njegove procjene, naime, nadilaze prognoze Ministarstva turizma.

- Uistinu se može reći da sezona počinje u skladu s optimističnim očekivanjima. Službene prognoze govore o od 20 do 25 posto više gostiju nego lani. No, cijelo sam vrijeme bio uvjeren, a čini se da će tako uistinu i biti, u 30 do 35 posto uspješniju sezonu od lanijske. Pogoduju nam i vremenske prilike koje su već u lipnju mnoge dovele na more, a protekli se vikend ubraja među prve velike ovoljetne ulaske turista.

* Najveći turistički val tek slijedi, sredinom srpnja. Ako već imamo ovakve gužve na cestama, kako će putovanje prema moru izgledati za dva tjedna? Neće li Europljani koji nam dođu zažaliti?

- Ne, odjeci ove sezone zasigurno će biti dobri. Istina znat ćemo ih tek kada počnu prvi veći odlasci iz Hrvatske. No, uvjeren sam u to da promet neće biti problem kao lani, u smislu da se neće ponoviti slučaj s Paškim mostom i slično. Gosti će iz Hrvatske otići zadovoljni.

- Na osnovi čega to zaključujete?

- Na osnovi činjenice što smo mi u Hrvatskoj ljudi koji u teškoj situaciji daju najviše i na osnovi činjenice da u zemlji vlada konsezus o važnosti turizma i ovogodišnje sezone.

* U zemlji vlada, ali u državi?

- I u državi! Priprema i animacija ljudi išle su u više valova. Sve su državne strukture angažirane. Sam sam obišao cijelu obalu sasta-

U PRVIH PET OVOGODIŠNJIH MJESECI TURISTIČKI REZULTATI NA POLOVICI PRIJERATNIH

U predsezoni na Jadranu milijun turista * Ministrica turizma za iduću godinu obećaje promociju koja će privući skandinavske i britanske goste već u proljeće

Ove su godine do lipnja jadranski domaćini ugostili milijun turista (627.000 stranaca), odnosno 27 posto više nego u prvih pet mjeseci prošle godine. Domaćih je u tom razdoblju bilo nešto manje nego lani, a stranaca 39 posto više. Naši su gosti ukupno ostvarili 3,2 milijuna noćenja, a samo je Talijana, Nijemaca i Slovenaca bilo po stotinjak tisuća. Austrijanaca je bilo 87.000, Čeha 20.000, Britanaca 16.000... Zanimljivo je da su drugi po brojnosti Nijemci (bilo ih je oko 115.000) ostvarili najviše noćenja (619.500). Talijana je bilo najviše (127.000), a hrvatski hotelijeri uknjižili su samo tristo tisuća njihovih noćenja. Treći po brojnosti Slovenci ostvarili su, pak, 347.000 noćenja, a Austrijanci su, iako su bili tek na četvrtom mjestu po brojnosti, ostajali dulje, pa su domaćini registrirali čak 364.000 austrijskih noćenja.

Ovogodišnji predsezonski turistički rezultat zvuči solidno kad ga se uspoređuje s prošlom godinom. No, '99. je bila turistički prilično skromna i to ponajprije zbog NATO-ove intervencije na Kosovu. Kakva je ova predsezona uistinu, jasnije je kad se podaci usporede s prijeratnom '90. Prema prvih pet mjeseci te godine, 2000. zaostaje 49 posto. Glavna sezona, pogotovu srpanj i kolovoz, znatno će popraviti prosjek. Lani je, primjerice, Hrvatska od siječnja do kolovoza uknjižila samo nešto manje od 60 posto prijeratnih rezultata, a slično je okončana i cijela turistička godina. S očekivanih šest milijuna gostiju u ovoj godini dosegnut će se, pak, više od 70 posto prijeratnoga turističkog scorea.

Vijesti da domaći hotelijeri zaustavljaju prodaju kapaciteta stranim

jući se s direktorima turističkih zajednica, dogovarajući što se mora obaviti. Uslijedili su razgovori i angažman ministrice turizma, pa ministra prometa, a evo u subotu smo u akciji vidjeli i ministra policije.

* Hoće li to biti dovoljno nekome tko će možda stajati 10 sati u koloni?

- Mislim da nitko neće stajati 10 sati na cesti ili u pristaništima. Osim toga, držim da je domaćim gostima uistinu bolje izbjegavati putovanje vikendom. Ne znam zašto su me tzv. turistički znalci razapinjali na križ kada sam nedavno javnosti uputio takav apel. To je normalno. I u Europi kada se većina pokrene prema moru nastaju prometni čepovi. Osim toga, sustav turističkih zajednica ima dežurstva pripremljeni smo i za izvanredne situacije.

* Vi, dakle, ne mislite da će problemni u prometu obilježiti ovu sezonu?

- Ne, obilježiti će je širok osmijeh jadranskih domaćina. Ne poričem prometne teškoće, ni činjenicu da hotelijeri i drugi u turizmu imaju velikih problema, ali svi znaju da su to pitanja koja će se početi rješavati najesen i da se sada mora napraviti sve što se može da gosti budu što zadovoljniji. Svi znaju da za turizam ovom sezonom počinju sretnija vremena.

* Od ovoga vikenda razloga za zadovoljstvo imaju i privatni iznajmljivači soba?

- Da, hoteli su dobrim dijelom puni, dobro se pune i kampovi, a ovoga vikenda počela je i znatnija potražnja za privatnim smještajem. No, ističem, ovaj je vikend samo uvod i trening za pet-šest vršnih vikenda koji počinju polovicom srpnja. (Večernji list)

agencijama za srpanj i kolovoz govore o tome da su im ta dva mjeseca već popunjena. Slično je bilo i lani, pa se na bitno povećanje broja gostiju u tome razdoblju ne može računati. Sve, dakle, upućuje na predsezonu i posezonu kao mogućnost da buduće turističke godine budu uspješnije.

Predsezonski rezultati govore da još nismo privukli turiste koji su nam dolazili prije rata - ocijenila je prošloga tjedna ministrica turizma Pave Župan-Rusković. - Ministarstvo turizma već priprema program promocije za iduću godinu, posebice usmjeren skandinavskim i britanskim turoperatorima. (Večernji list)

Služite se našim pokroviteljima

Modern Age Plastics Inc.

50 Fasken Dr., Units 2, 3, 4,
Rexdale, Ont., M9W 1K5
Tel. (416) 675-2955
Fax (416) 675-2965

STAN TRTANJ

Custom Plastic Fabrication & Machining
Specializing in Acrylics: Designing, Displays, Advertising, Homeware

**Pokažite prijateljima
HRVATSKU ISKRU**

Zanimljivosti

NAJLIPŠE SU MARIJA PAVLOVIĆ I GORDANA MIJAKOVIĆ

ĐAKOVO - Njiove mame, bake i prabake ostavile su im u amanet bogatstvo narodnog ruva, dukata i sveg onog što s vridne ruke Šokica vezle, tkale, šlingale. Ko što s one nošnje u svoje vrime ponosno znale nositi i na misu, i na kirbaj, i na Brašančevo, i u polje, i u žetvu, i u vrime korizme, i njiove čeri, unuke i praunuke jednako s lipo i gizdavo nosile to ruvo preksinoć, u Velkom parku, na litnjoj bini, di je održan vezovski izbor lipotica u najlipšoj narodnoj nošnji. Vogodišnjem izboru prijavilo se osam divojki i pet snaša iz cile Slavonije. Binom su te večeri prošetale divojke - Ivana Macan iz Slavonskog Broda, Marija Pavlović iz Đakova, Emilija Mladinović iz Batrine, Marija Kotarlić iz Antina, Željka Jovanovac iz Gradišta, Romina Sopta iz Piškorevaca, Ivana Krpan iz Lovaša i Retkovčanka Jelena Sabljaković, a potlin nija snaše Eva Filipović iz Gradišta, Marija Serences iz Ivankova, Gordana Mijakić iz Antina, Josipa Pavlić iz Lovaša i Lidija Panić iz Garčina.

Njia 13 binom se prošetalu u pratnji Rvackog sokola, a na tamburici sitno vezo Folklorni ansambl Broda. Voditeljice programa Stela Poljarević i Katarina Zorić pozvale s lipotice nekoliko puta da izađu na binu, a svaki put divilo im se nekoliko iljada duša iz publike. Žiri nij imo lak poso odabrat onu najlipšu jel sve s bile lipe. Ipak, što se mora ni teško, pa j za divojku u najlipšem ruvu proglašena Marija Pavlović, prva joj j pratilja Jelena Sabljaković, a druga Željka Jovanovac. Snašom u najlipšoj nošnji proglašena j Gordana Mijakić, prva joj j pratilja Josipa Pavlić, a druga Marija Serences. Lipoti te večeri ni bilo kraja, pa s te večeri predstavljene i lipotice prvi i drugih Vezova - lipotica iz '67. Emilija Slivar - Doknić te lipotica i 68. godine - Mirjana Vernacki - Semeš, obe Brođanke. Lipa j te večeri, pivajuć, bila i Željka Gerčko, i članice ZVG - a FA Broda.

Potlin što s lipotice i njiove pratilje bogato nagrađene - i poljubite, prvi čovik Đakova i Vezova, dr. Darko Vrtarić, 34. Vezove proglasio je zatvorenima, a njiov tajnik, Zvonko Vugrinović, zafalio sponzorima 34. Vezova koji s te večeri Josipa Sučića iz Vučevaca nagradili i nagradom Vezova, autom hundai atosom. No, ni tu lipoti ni bilo kraja; potlin one za oči, uslidila j ona za uši Najboljih hrvatskih tamburaša.

(Glas Slavonije, 04. srpnja)

Prva izložba maloga slikara Marija

ŠIBENIK - Na pitanje što će biti kad odraste šestogodišnji Mario Guberina, sin poznatoga šibenskog akademskog kipara Aleksandra Ale Guberine, ispaljuje: "umjetnik"! Potvrđuje tako staru izreku da jabuka ne pada daleko od stabla. Mario je jedva čekao da prođe otvaranje njegove prve samostalne izložbe u očevoj galeriji u Šibeniku kako bi prijatelje iz dječjega vrtića počastio slatkišima. Uzviknuo je: "Ajmo se častiti"! Izloženo je 255 njegovih radova u različitim tehnikama. Na gotovo svim slikama mali Mario iskazuje ljubav prema autićima. Izložba je otvorena u sklopu pratećega programa Međunarodnoga dječjeg festivala, a građu su mu pomogle skupiti tete iz vrtića. Uskoro će Mario prirediti i svoju drugu izložbu, najavljeno je na spektakularnome otvorenju, koje je bilo iznimno dobro posjećeno. Mario Guberina počeo je slikati s godinu i pol i dosad je naslikao više od 1500 djela. (Večernji list)

Iako je kiša padala, župljani župe "Hrvatskih mučenika" i dalje su veselo razgovarali - pod kišobranima

"SUVREMENI HRVATSKI GRAFITI"

Put od javnoga negodovanja protiv njih kao najordinarnijega oblika vandalizma do časa kad su postali ozbiljan predmet estetičkih, kulturoloških, socioloških i politoloških izučavanja, grafiti su zapravo vrlo brzo prevalili: još prije koje desetljeće moglo ih se čitati samo po zidovima javnih zahoda, a danas su ne samo jedno od glavnih obilježja urbane (sub)kulture nego su ušli i u onu službenu, institucionaliziranu kulturu jer su već ukoričeni u brojna izdanja i popraćeni umnim turnačenjima.

Najnovija knjiga u nas koja se bavi tim oblikom "ulične književnosti" zove se "Suvremeni hrvatski grafiti". Priredio ju je, u suradnji sa svojim studentima, prof. dr. Stipe Botica, a objavila Naklada "Pavičić". Knjiga je predstavljena u Društvu hrvatskih književnika: osim priređivača dr. Botice i urednika knjige Josipa Pavičića, o zbirci od 813 hrvatskih grafita zapisanih između 1992. i 1999. godine govorili su recenzenti prof. dr. Vitomir Belaj, koji je kao etnolog osvijetlio grafitarski doprinos hrvatskomu suvremenom folkloru, i prof. dr. Josip Silić, koji je kao jezikoslovac ocijenio njihovu stilsku i jezičnu stranu. Svi su pak suglasni da su grafiti pouzdan znak društvenih gibanja: i suvremeni hrvatski grafiti znakovit su izraz duha vremena, napose ratnih zbivanja, te velikih društvenih, političkih i kulturnih promjena koje smo doživjeli na kraju stoljeća i tisućljeća. Gotovo nema područja koje ne bi inspiriralo grafitare: od ljubavi i seksa, preko pop - kulture i sporta, do socijale i politike; zato su grafiti po ulicama hrvatskih gradova tematski vrlo raznoliki. (Večernji list)

Evo maloga izbora iz knjige "Suvremeni hrvatski grafiti":

Svi smo jednaki - reče budala

Djecu više ne donose rode nego ševe

Drugovi! Bilo nam je bolje kad nam je bilo gore

Da sam u školi učio, bio bih nitko i ništa!

Kako se po novom kaže "Ero s onoga svijeta"? Jozo iz dijaspore

Vratite nam budućnost

Zašto je Bog prvo stvorio muškarca? Na greškama se uči

Tko radi ne sjedi u vladi

Žedan gladnome ne vjeruje

Ne kradite - vlada ne voli konkurenciju

Odem do Berlina da napišem grafit kad ono sruše zid

Novac nije sve, a nije čak ni dovoljan

Kud idijeti tud i ja

Znam hoću ne daju mi

U raju je dobro, ali u paklu je bolja ekipa

Nema više mista na zidu za pisat.

Pavao Pavličić: PROLAZNA SOBA

Sve je manje prolaznih soba. U novim kućama više ih nijedan arhitekt ne bi ni za živu glavu projektirao, a one koje su nekada postojale stanari su odavno ispregrađivali i učinili ih neprolaznim, dakle, pravim sobama prema današnjem shvaćanju.

Što se dogodilo? Zašto su prolazne sobe nekada postojale a sad ih više nema? Svakako se ne radi o tome da bi nekadašnji projektanti i zidari bili nevještiiji nego ovi sadašnji. Bože sačuvaj! Dovoljno je pogledati pročelja, dovoljno je usporediti kvalitetu izvedbe, pa da se vidi da su tek ono bili pravi majstori. Oni su jednostavno projektirali i gradili ono što se od njih tražilo. Znači da su se prolazne sobe nekada tražile, a danas se više ne traže.

No, zašto su se tražile? Očito zato što su ih ljudi voljeli. Svakako su im one zbog nečega odgovarale, bile su u skladu s njihovim shvaćanjem stanovanja i životnoga stila. Kakvo je to shvaćanje bilo?

O tome se može nešto saznati ako se pogleda kako se nekada živjelo u tim prolaznim sobama. One su, prije svega, bile reprezentativne, najviše po tome što su bile velike i imale visoke stropove. Prolazna soba sa stropom od dva i pol metra i kvadraturom tri sa tri metra izgledala bi glupo. Ona nekadašnja soba, prostrana i visoka, izgledala je dobro.

Baš zato što je izgledala dobro, prolazna soba nije služila samo za to da bi se kroz nju prolazilo; obratno, najmanje je služila prolaženju, a najviše tome da bi se u njoj sjedilo i boravilo. Zato su u njoj i stajale reprezentativne stvari: vitrine s porculanskim posuđem (svadbeni dar), slike u širokim okvirima, heklani stolnjaci, albumi s fotografijama, kolačići i likeri, sve ono što čovjeku treba ako mu dođu gosti, pa valja da ih pogosti i zabavi.

Prolazna soba bila je, dakle, namijenjena društvenom životu obitelji. Zato je u njoj sve moralo biti čisto i nekako sjajno, tako da to drugi mogu vidjeti i da se domaćin ne posrami. A što je najvažnije, prolazna je soba imala staklena a ne puna vrata, i to zato da bi oni koji nisu u njoj mogli vidjeti što se tamo događa, da bi i oni bili uključeni: ako dođu gosti, da vide goste i da gosti vide njih, a ako nikoga nema, onda da vide svoju svečanu prolaznu sobu.

Tako se pokazuje da smisao prolazne sobe i nije bio u prolaženju, nego u povezanosti. Ona je spajala različite dijelove stana, sklapajući razne njegove funkcije u skladnu cjelinu, naglašavajući tako da je i obitelj cjelina. A osim toga, ona je sama bila povezana s raznim dijelovima stana, tako da su se u njoj križale sve silnice i svi utjecaji. Ta je povezanost imala prvorazrednu važnost, pa su u tim starim stanovima sve sobe težile da nekako budu pomalo prolazne: u kupaonicu se ulazilo iz spavaće sobe, a iz kuhinje se išlo u djevojačku sobicu. Stan je - kao i obitelj - mogao funkcionirati tek ako je bio cjelina.

Danas je obratno. Danas se sobe tako striktno razdvajaju zato što se pretpostavlja da stan - pa i obitelj - može postojati samo ako se njihovi dijelovi strogo definiraju i jasno luče jedni od drugih. Kuhinja mora biti jedno, a spavaća soba drugo, dječja soba mora biti nešto sasvim deseto nego radna soba. Te se prostorije različito farbaju, ukrašavaju i namještaju, pa se čak i pojedini dijelovi stana dijele granicama: posebno "javni", a posebno "privatni" dio. Živimo u vrijeme specijalizacije, pa su se i naše prostorije specijalizirale. Kao što smo se specijalizirali i

mi kao članovi obitelji. I kao da nam ne treba prolazna soba koja bi nas ujedinila (nas i naš stan) jer se takvo jedinstvo unaprijed pretpostavlja.

A opet, tko se smije zakleti da ono doista postoji? Zar ne kukamo neprestano kako ne provodimo dovoljno vremena zajedno, i zar ne prebacujemo svu krivicu na poslove i nedostatak vremena? A ne znamo da nam zapravo ne fali ni vremena ni volje, fali nam prolazna soba.

Jer, u našem životu i u našem stanu sve kao da prekratko traje i prebrzo prolazi, i to je glavni naš problem. A prolazna soba je sa svojim reprezentativnim namještajem i nagomilanim uspomenama bila zalag trajnosti; ona je bila prolazna u prostornom smislu, ali je bila neprolazna u vremenskom smislu. A nama su danas sve sobe prolazne.

*Feliton iz knjige "Prolazna soba",
Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 1992.*

Irena Vrkljan (1930):

ZALJUBLJENI DAN

*Ovaj je dan
kao otkinut list,
samo tišina
i zrak i ti,
on je zarobljen
u velikoj krletki sunca
koju si nosio kroz ulice,
ovaj je dan uhvaćen
u mrežu tvog lica
i ne može izići iz tebe,
ne može se otkotrljati
poput lopte
natrag do mojih nogu,
on je ptica
koja ne diše,
koja se ne čuje,
njega naprosto nema.
Ovaj sam dan izgubila
kao što se gube ključevi,
kao što se topi snijeg,
ili zaboravljaju prijatelji,
i ja se više ne sjećam
njegova okusa,
njegove obline,
ti si iz njega sve izbacio,
sasvim si ga očistio,
ispraznio, prozračio,
taj dan
zbog toga lagan,
poletio je poput balona
nekamo izvan mene,
da bi postao oblak
ili kap kiše,
taj dan,
bez mirisa, trajanja i boje
potpuno se osamostalio
i ostavio je za sobom
samo tebe.*

Školstvo u inozemstvu

Prof. dr. ZDRAVKO JELENOVIĆ, SAVJETNIK PREDSJEDNIKA MESIĆA ZA KULTURU I OBRAZOVANJE :Naši nastavnici u inozemstvu ne znaju ni pravopis * Načelnica Odjela za međunarodnu suradnju u Ministarstvu prosvjete tvrdi da je samo jedna osoba vani sedam godina, a ja ih osobno poznajem barem pet koji su vani deset godina

Osvrnuvši se vrlo kritički na stanje u hrvatskoj dopunskoj nastavi, prof. dr. Zdravko Jelenović savjetnik predsjednika Mesića za kulturu i obrazovanje, navukao je na sebe srdžbu velikoga dijela nastavnika koji rade u inozemstvu te ušao u otvoren sukob s djelatnicima Ministarstva prosvjete mjerodavnima za to područje. S prof. Jelenovićem razgovarali smo o motivima koji su ga vodili pri otvaranju te problematike.

* Tvrdite da je hrvatska dopunska nastava u teškoj krizi, ali u Ministarstvu ističu da je stanje iznimno dobro. Možete li potkrijepiti svoju tvrdnju?

- Za svaki svoj stav imam potvrdu u izvješćima svih hrvatskih konzulata u SR Njemačkoj, pismima roditelja, pa i od samih nastavnika. Imam i potporu eminentnih hrvatskih znanstvenika koji se bave tom problematikom. A simptomatično je da mi kritički odnos prema dopunskoj školi iz Odjela za međunarodnu suradnju Ministarstva prosvjete artikuliraju kao štetu hrvatskim interesima.

Vani samo na četiri godine

* Za nastalu ste situaciju u prvom redu optužili same nastavnike. Nije li to ipak malo preoštra ocjena?

- Ja sam u prvom redu optužio one koji su ih odabrali. Ali, odgovorno tvrdim da osjetan dio tih ljudi nije dorastao zadaći koju obavlja. To se detaljnije vidi iz izvješća što sam ih dobio od konzula u Njemačkoj, osobito na razini poznavanja njemačkog jezika. Oni nisu u stanju korespondirati ni s djecom, ni sa sredinom u kojoj rade. No, još je tragičnije to što mnogi od njih ne znaju materinski jezik. Imam u svojoj dokumentaciji potvrde, ne znam tko ih je testirao, da oni još nisu na čistu s hrvatskim pravopisom i elementima gramatike. Ako je potrebno, to ću uz rizik da budu spomenuta njihova imena i javno podastrijeti.

* Tko je te, kako tvrdite, problematično pismene ljude slao van na tako važan zadatak?

- To se i ja pitam. Osobito me zanima zašto su i kako neki od njih vani proveli toliko godina. Načelnica Odjela za međunarodnu suradnju u Ministarstvu prosvjete tvrdi da je samo jedna osoba vani sedam godina, a ja ih osobno poznajem barem pet koji su vani deset godina.

* Javno ste se zauzeli za to da se svi koji su vani više od četiri godine vrte u domovinu. Zašto smatrate da nastavnici vani ne bi smjeli provesti više od četiri godine?

- Zato što se ti ljudi očito nisu potvrdili kao kvalitetni nositelji te djelatnosti. Ali i zbog toga što u Hrvatskoj ima mladih poletnih ljudi koji nemaju posla. Znam da nam netko može prigovoriti kako ne možemo slati van početnike bez iskustva. U redu, ali neka se ti početnici uposle u školama kao zamjena onima koji će iz tih škola na četiri godine otici van.

Upozorio sam Strugara na probleme

* Kakav je stav ministra Strugara o tom problemu?

- Ne mogu za takvo stanje kriviti ni ministra ni njegova pomoćnika jer oni su tu novi i ne mogu odmah sagledati sve probleme. Jasno sam im dao do znanja kako je krajnje vrijeme da se u toj djelatnosti uvede red i da svaki nastavnik ostane vani točno onoliko koliko mu traje mandat. Sada sve ovisi o tome kako će se mjerodavni postaviti. Ako naprave iznimku, sve je palo u vodu. Moramo znati da svi ti ljudi stalno traže preporuke za ostanak. Prvi tko bude pružio potporu takvom održavanju nereda bit će "predstavljen" javnosti, ma kojoj strukturi pripadao.

* Tko im daje te preporuke?

- Dobivaju ih od roditelja, školskih vijeća, svećenika do predstavnika vlasti, ovisno o tome s kim su dobri. Imam preporuku svećenika koji za jednu učiteljicu piše bajke upuštajući se pritom u strukovna pitanja za koja nije kompetentan.

Bavim se i domaćim školstvom

* Ne možemo ipak reći da je ljude koji se nalaze vani Hrvatska samo mazila. Njihov je status do danas ostao neriješen, a i plaćom bitno zaostaju za nastavnicima iz drugih zemalja.

- Točno je da hrvatski nastavnici godinama odlaze van nepripremljeni, i to ne samo stručno. Pravilo je, naime, da odlaze van bez riješena statusa, bez mogućnosti legalnog funkcioniranja, bez zdravstvenoga i socijalnog, pa čak i bez plaće. Točno je i to da su zbog takve situacije mnogi od njih prisiljeni raditi na crno. No, u pravilu, oni u završnoj bilanci prođu mnogo bolje od nastavnika u domovini. Htio bih reći i to da se oni koji žele ostati vani petu godinu hvataju novoga carinskog zakona jer on predviđa povlastice samo za pet godina boravka vani. No, ne možemo pedagoške kriterije podvrgavati carinskim.

* Zamjeraju vam da se bavite dopunskom nastavom, a školstvo je u Hrvatskoj u dubokoj krizi.

- Nisam izvan domaćih zbivanja. Sudjelovao sam u radu saborskoga Odbora za obrazovanje, u Kolegiju profesora, znanstvenika koji rade na osnivanju i preporuci Hrvatskoga instituta za školstvo, surađujem s ministarstvima, gdje god je bilo potrebno, oglasio sam se o pitanjima domaćih prosvjetnih turbulencija, od Hrvatskih studija do nove reforme školstva. No, točno je da sam glasniji tamo gdje vidim da se ništa dobro ne događa, a djelatnost se guši u teškoćama. To je moj stručni doprinos odgoju i obrazovanju i dio poticajnog i inicijativnog programa djelovanja, kakav je proklamirao Ured predsjednika Republike. (Večernji list)

KONSTITUIRANA ZAGREBAČKA GRADSKA SKUPŠTINA

MILAN BANDIĆ NOVI ZAGREBAČKI GRADONAČELNIK

Milan Bandić novi je zagrebački gradonačelnik, izabran na konstituirajućoj sjednici Gradske skupštine, dok je za predsjednika Skupštine izabran Franjo Zenko iz HSLS-a. Dogradonačelnici su Mladen Vilfan, predsjednik gradskog LS-a i Darinko Kosor iz HSLS-a. Potpredsjednici Skupštine su Silvije Degen (ASH), Boris Šprem (SDP) i Davorin Tepeš (HDZ).

Novi je gradonačelnik Bandić u svom govoru obećao Zagrepčanima ponovo otvaranje Gradske kavane, Korza i Medulića...

Na njegovu kandidaturu za gradonačelnika primjedbu je imao član HDZ-a Tomislav Jelić, koji je zatražio da Bandić svoj životopis upotpuni podacima o sudjelovanju u Domovinskom ratu, a to što je kandidatura sa životopisom pred zastupnike stigla neposredno prije glasovanja, Jelić tumači očitom podjelom i neizvjesnošću u SDP-u. Oštro je to opovrgao Zdravko Tomac, rekavši da Bandić ima punu podršku čelnništva SDP-a te da je upravo on stvorio zagrebački SDP, najjaču političku organizaciju unutar stranke.

Sjednici su među uzvanicima bili nazočni premijer Ivica Račan, zamjenik premijera Goran Granić, potpredsjednica Vlade Željka Antunović, ministar pravosuda Stjepan Ivanišević, potpredsjednik Sabora Ivić Pašalić. (Zajedničar)

HRVATSKA ISKRA - Vaše zadovoljstvo

Nadgrobni spomenici s groblja srpskih žrtava rata - na rekonstrukciju

Nadgrobne šajkače odlaze iz Vukovara?

Vukovar - Mramorni spomenici na čijem vrhu se nalazila stilizirana šajkača bit će popravljeni, jer je 23 spomenika oštećeno od strane nepoznatih počinitelja koji su, kako tvrdi predsjednik ZVO-a Miloš Vojnović, u protekle dvije godine u pet navrata oskrnavili to groblje. Policija je u svojim izvješćima zabilježila dva takva slučaja. Rekonstrukcija se pak, odnosi na uklanjanje dijelova spomenika koji prikazuju šajkaču, a zbog čega su u više navrata vrlo oštro prosvjedovali Hrvati povratnici u Vukovar. Vojnović je o rekonstrukciji rekao: "Vidjet ćemo kako će izgledati. Bit će uklonjeno ono što je spominjano kao iritantno." Naglašavajući kako ne treba iznova dizati tenzije oko pitanja spomenutog groblja, Vojnović je rekao kako se rekonstrukciji nadgrobni spomenika prišlo prema nekim ranijim dogovorima hrvatske i srpske strane, te dodao kako osim ZVO-a, nitko drugi "nije mrdnuo prstom". "Uspjeli smo uvjeriti obitelji poginulih da se to učini. No, ostaje i dalje neriješivo imovinsko-pravno pitanje, a to nije samo problem grada Vukovara, nego i državnih institucija. Do sada nije pokazan interes da se to riješi na načine koje smo mi predlagali", izjavio je Miloš Vojnović. Naime, groblje je u vrijeme srbijanske okupacije Vukovara formirano na zemljištu srušenih obiteljskih kuća, čiji su vlasnici, među kojima ima i Hrvata i Srba, zatražili obnovu svojih domova. Iako su se vodili pregovori o izmještanju groblja na neku drugu lokaciju, o tome sada nema nikakvih informacija, a Vojnović tvrdi da je i vukovarska vlast u Vukovarsko-srijemskoj županiji podržala preinake spomenika i ideju da groblje ostane na mjestu na kojem je sada. To međutim, dodaje Vojnović, nigdje nije i pismeno potvrđeno.

Kada će rekonstrukcija nadgrobni spomenika biti gotova, nije poznato, kao ni ukupni troškovi toga posla, koje će, kako se doznaje snositi Udruženje srpskih žrtava rata. Predsjednik ZVO-a na kraju je istaknuo kako će doći do vrlo ozbiljne situacije i ponovljenih političkih tenzija ukoliko i nakon rekonstrukcije dođe do sknavljenja grobova na 'groblju šajkača', kako su ga prozvali hrvatski prognanici ogorčeni takvom ikonografijom u svome gradu. (Glas Slavonije)

KOMENTAR

Svjetski moćnici "onemoćali" na Prevlaci!?

Mandat Promatračke misije Ujedinjenih naroda na Prevlaci trebao bi se produljiti do 15. siječnja iduće godine. To je u izvješću Vijeću sigurnosti predložio glavni tajnik UN-a Kofi Annan. U dokumentu podnesenom petnaestorici članova Vijeća sigurnosti, Annan ocjenjuje stanje na Prevlaci mimim i stabilnim i izražava nadu da će Hrvatska i SR Jugoslavija obnoviti razgovore o mimom rješenju tog pitanja.

To je osmo produljenje mandata Promatračke misije UN-a na Prevlaci, a da se u međuvremenu to pitanje zapravo nije pomaklo s mrtve točke. Službeni Zagreb je nekoliko puta do sada upozoravao Vijeće sigurnosti, glavnog tajnika i UN u cjelini na neprihvatljivost politike Beograda i opasnu popustljivost međunarodne zajednice spram te politike. Jednostavno, odbijajući prihvatiti činjenicu da je Prevlaka oduvijek bila hrvatski teritorij i da

se nalazi unutar međunarodno priznate granice Republike Hrvatske, Miloševićev režim u Beogradu nastoji u vezi s Prevlakom stvoriti tobože ključno pitanje sigurnosti i malne opstanka SR Jugoslavije. Upornim odbijanjem da prihvati stajalište Badinterove komisije, na čije arbitriranje je pristao, Milošević ucjenjuje međunarodnu zajednicu i čini je taocem svoje ekspanzionističke politike.

Iako se u najnovijem izvješću glavnog tajnika UN-a izričkom navodi da je stanje na Prevlaci mirmo, stanovnicima tog dijela Hrvatske teško je shvatiti zašto već puno desetljeće ne smiju obrađivati svoja polja, zašto ne smiju loviti ribu na područjima na kojima su to njihovi preci činili stoljećima. Za stanovnike tog dijela Hrvatske, Prevlaka nije ni sigurnosno niti teritorijalno, nego pitanje preživljavanja i svakodnevne egzistencije. Zato u najmanju ruku čudno zvuči preporuka glavnog tajnika UN-a da Republika Hrvatska obnovi razgovore sa SR Jugoslavijom o mirnom rješenju tog pitanja. Hrvatska nikad nije ni prekidala takav razgovor, no Beograd nije o Prevlaci htio raspravljati drukčije, nego kao o teritorijalnom problemu, tražeći bezuvjetno da taj dio hrvatskog juga uđe u sastav SR Jugoslavije. Miloševićeva politika, koja je za taoca uzela međunarodnu zajednicu, može rješavanje pitanja Prevlake otežati u nedogled. Zato i UN i Vijeće Europe moraju odlučno podržati stavove Zagreba i Podgorice da se Prevlaka riješi bez Beograda, ali u skladu s trajnim europskim opredjeljenjem o nepromjenjivosti granica i razvijanju dobrosusjedskih odnosa svih država.

Svako drugo rješenje i pristanak na dugoročne ucjene iz Beograda pretvaraju Prevlaku u novu neuralgičnu točku europskog jugoistoka, ali krivnju za taj razvoj događaja neće se moći pripisati Zagrebu. Odgovornost je u New Yorku, Washingtonu i u drugim svjetskim centrima političke i vojne moći. (Vjesnik)

Račan: Hrvati iz BiH više neće

sudjelovati na izborima u Hrvatskoj

KOPENHAGEN, 4. srpnja - Hrvatska će prekinuti sudjelovanje bosansko-hercegovačkih Hrvata na izborima u Hrvatskoj, rekao je u utorak u Kopenhagenu predsjednik hrvatske Vlade Ivica Račan ali je napomenuo da unatoč suglasnosti o tom pitanju u vladajućoj koaliciji zasad govori samo u svoje ime.

Račan, koji je u utorak doputovao u Kopenhagen u dvodnevni službeni posjet Danskoj, govoreći u danskom vanjsko-političkom društvu odgovarao je i na pitanje hoće li se nešto mijenjati sudjelovanjem Hrvata iz BiH na izborima u Hrvatskoj. "S tom politikom ćemo prestati", rekao je Račan. On je istaknuo da Hrvati u BiH za Hrvatsku i nisu dijaspora već autohtoni narod. Upitan da pojasni ovo stajalište Račan je za Hinu rekao da je većina vladajuće koalicije i do sada bila za to rješenje i da nema razloga da se ono i ne provede. Međutim, Račan je napomenuo da ipak ne može govoriti u ime šestorke već u svoje vlastito.

Račan je u svom obraćanju slušateljima u danskom vanjsko-političkom društvu također rekao kako većina Hrvata koji žive izvan RH niti ne želi glasovati na hrvatskim izborima jer u Hrvatskoj niti žive niti plaćaju poreze. Račanov posjet Danskoj je prvi posjet nekog hrvatskog premijera toj zemlji. U izaslanstvu su također i ministar vanjskih poslova Tonino Picula i ministar gospodarstva Goranko Fižulić. (Hina)

Najnovije....

Čitajte u idućoj ISKRI

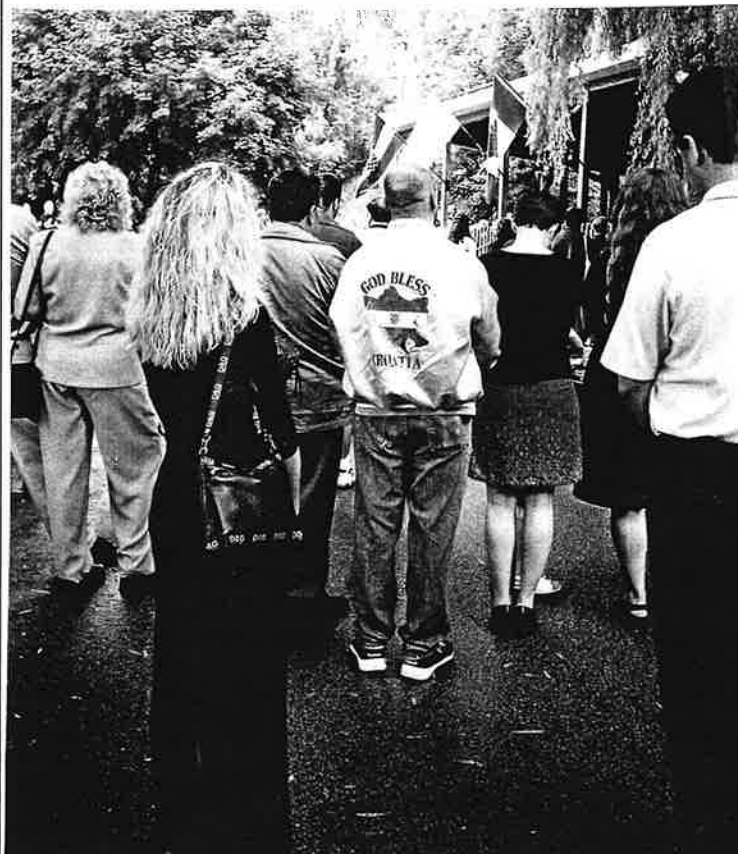
Britanski specijalci bili u Srebrenici za vrijeme srpskog napada u srpnju 1995.

vedrih dana i neka obasja toplim zracima grobove narodnih Mučenika iz kojih kao da prodire pobjednički krik: "Mi satrli smo grobu vrata! Da, još nas ima, još Hrvata" - hrabro je u spomenutoj spomenici, ispod slika Pavla Radića i dr. Đure Basaričeka napisao Milutin Mayer.

Na Mirogoju, vječnom prebivalištu Stjepana Radića, govorio je Jure Valčić, potpredsjednik HSS-a i narodni zastupnik, koji nije propustio naglasiti nastavak borbe koju je do smrti predvodio Stjepan Radić. "Borbu ćemo voditi do kraja sa svim sredstvima koja nam stoje na raspolaganju. Mirmo snivaj sa ostalim žrtvama, jer nauku Tvoju slijedit će i selo i grad. Slava Tebi učitelji i vodo naš!" Nepregldno mnoštvo naroda, njih stotine tisuća, koji su predstavljali najveći tužni zbor upamćen u Zagrebu, uzvratilo je "Slava mu". Potom je "Sljeme", pjevačko društvo iz Šestina "otpjevalo posljednju tužaljku nakon čega je sokolska fanfara odsvirala 'Lijepu našu', zabilježili su reporteri "Hrvata".

Sprovod je završen istom u 6 sati poslije podne. Pogrebna je povorka prolazila neprekidno 3 sata roz špalir, u kojemu je stajalo preko 100.000 tisuća ljudi.

Po "Hrvatskom iseljeničkom zborniku"

Za vrijeme svečane sv. mise misisaške župe 8. srpnja u župnom parku

Gđa. Čepo i gđa. Biondić za vrijeme piknika misisaške župe

DALMACIJO, ZA SVA VREMENA..

*Ti si meni jaketa i kapa što me čuva kada vitar puše,
Ti si meni maslina i škrapa, što mi kripi ovo malo duše,
Ti si meni konoba i kala, miris smilja, rascvala lipota,
Ti si meni ka mater i čača - Ti si sunce mog života*

*Zemljo mora, maslina i soli, tko te vidi taj te i zavoli...
tko te vidi u te će se kleti,
Dalmacijo, ti is oltar sveti, i molitva moja uzvišena
Dalmacijo za sva vremena.....*

*Ti si galeb, sura hrid i more, živa stina što suncu prkosi,
Ti si ribar i težak Zagore, sva lipota što je srce nosi,
Ti si meni konoba i kala, miris smilja, rascvala lipota
Ti si meni ka mater i čača - Ti si sunce mog života*

*Zemljo mora maslina i soli, tko se vidi taj te i zavoli....
Tko te vidi u te će se kleti,
Damacijo, Ti si oltar sveti i molitva moja uzvišena
Dalmacijo za sva vrmena.....
Ispjevao Dinko Šarac (vrpca "Budi noćas mimo more*

PREPORUČAMO:

VTC Vancouver Telephone Company
Telefonirajte po najnižim cijenama do sada

No monthly fees!

Croatia 44¢ per min

Bosnia & Hercegovina 44¢

Germany 14¢ - Italy 16¢ - Austria 18¢

Australia 14¢, Philippines 37¢

Niske cijene i za ostale zemlje!

Finka Pralas, Tel: (toll free) 1(877) 540-9821

***Govorimo hrvatski Fax: 1-877- 540-9823**

Preporučujemo.....

DR. PETER T. DONKO

OPTOMETRIST

7777 KIPLING AVE. STE. 104
WOODBRIDGE, ONTARIO

(905) 264-1512

KIPLING AVE.

HIGHWAY #7

Lijepom našom.....

Obljetnica: Smrt Stjepana Radića (završetak)

Još nas ima, još Hrvata!

I što su milijuni hrvatskih srdaca strepnjom i ledenom jezom iščekivali, to se konačno i dogodilo.

Svakodnevni liječnički izvještaji o zdravlju (bolesti) Stjepana Radića, koje su potpisivali prof. Dr. Karlo Radonić i dr. Ivo Ivančević, nestrpljivo su čekani. Iako je dnevnik "Hrvat", krajem lipnja, navješćivao dulji oporavak Stjepana Radića u Primorju, ili Sloveniji, ili pak odlazak u Karlove Vary, koji dan poslije, osobito početkom kolovoza 1928., liječničko priopćenje je osobito uznemirilo svekoliku hrvatsku javnost. "Taj septički proces doveo je do oslabljenja lijeve srčane klijetke, a posljedica toga bijaše zastoj u plućima... Dolazi prof. Wenkenbach iz Beča da i on pogleda bolesnika i daje svoje mnijenje osobito s obzirom na srce. Subjektivno osjećanje bolesnika vrlo povoljno. Kraj sve ozbiljnosti stanja i mogućnost komplikacija, posljednja je faza bolesti doista povoljna". Posljednja rečenica je, dakle, ukazivala na svu "ozbiljnost stanja i mogućnost komplikacija"...

To je objavljeno 7. kolovoza. U tisku s nadnevkom 9. kolovoza, u posebnim izdanjima ili redovitim, objavljena je neželjena vijest o smrti Stjepana Radića.

Vijest o smrti munjevito je prostrujila Zagrebom, budući je već nešto prije 22 sata Radio Zagreb emitirao prvu vijest o smrti velikana i mučenika hrvatskog naroda, koji je umro 5 minuta prije 21 sat. Na ovu tužnu vijest prvi su spontano reagirali radnici ložionice državnih željeznica, "koji su te noći bili na službi, a koji su napustili rad čim su saznali za smrt Stjepana Radića. Prolazili su gradom kličući "Slava neumrlom vodi" a protiv tlačenja i ubojica. Kako je povorka prolazila Ilicom, tako je sve više rasla... nakon par časaka je narasla na oko 2000 ljudi koji su priredili žalosnu manifestaciju kroz sve glavnije ulice grada... Masa je bila do vrhunca uzbuđena i prava je sreća da se na ulici nije pojavio ni jedan policajac..." objavio je u svom posebnom izdanju dnevnik "Hrvat".

Točno u ponoć u kojoj je na tisuće Zagrepčana bilo na ulicama u žalosnoj povorci "oglasila su se žalobna zvona katedrale... malo kasnije oglasila su se zvona svih ostalih crkava", piše u spomenutom posebnom izdanju novina. Da vijest o smrti Stjepana Radića nije isto što i ona o odlasku običnog smrtnika potvrđuje baš i ta ponoćna zvonjava koja je odjeknula sa zagrebačke katedrale. Jer, po noći se veliko zvono moglo oglasiti samo onda kada umire biskup ili kanonik. Zagrebački nadbiskup dr. Antun Bauer dao je privolu, jer je u pitanju bila objava istinskog vođe hrvatskog naroda.

Redovito izdanje dnevnika "Hrvat" od 9. kolovoza unekoliko se razlikovalo, osobito u naslovnoj strani. Djelimice je promijenjen uvodnik. Jer, polazište je sada bilo na cilju srpskih hegemonista koji su, kako je naznačeno, sebi za cilj postavili FINIS CROATIAE. "No, prije nego što je taj svršetak mogao uopće nastupiti, morao se je maknuti onaj, koji je bio nosilac jednodušne volje hrvatskog naroda, koji je bio nosilac ideje - "RESSURECTIONS CROATIAE", USKRISNUĆA HRVATSKE". Taj nosilac bio je Stjepan Radić.

Taj nadahnuto napisani uvodnik autor je zaključio, kako i priliči u takvom trenutku kada je narod izgubio istinskog predvodnika: "*Danas je hrvatski narod u duhu, u željama i u volji svojoj jedinstveniji, kako još nikada do danas nije bio, a to će i ostati. To je plod, što ga je mučeništvo Stjepana Radića rodilo. Zato mu svaki Hrvat iz dna duše želi VJEČNI POKOJ U HRVATSKOJ ZEMLJI. Slava NARODNOM MUČENIKU STJEPANU RADIĆU.*"

Svi hrvatski krajevi u crnom

I zagrebački "Jutarnji list", koji je dobro i opširno tretirao događaje oko razbojstva nad hrvatskim zastupnicima u Skupštini, posebice smrt Stjepana Radića, uoči pokopa, pod naslovom preko cijele stranice - "**SVI HRVATSKI KRAJEVI U CRNOM**" objavio je informacije o reagiranju pučanstva na vijest o smrti velikog učitelja. Uz naslov se isticao drugi, jednako zapaženi: "*Duboka žalost i svijesni mir - Hrvatski narod znade podnositi svoju bol.*" Potom, jedan za drugim iznad informacija, novi naslovi: "*Sušak u crnini*", "*Narodna žalost u Dalmaciji*", "*Mučan utisak u Sarajevu*",

"*Karlovac dolazi na sprovod velikog vođe Hrvata*"...

Na jednoj cijeloj stranici je opisana, pod velikim naslovom, "*Najtragičnija noć hrvatskog Zagreba*". U sastavu ovog naslova moglo se još pročitati: "*Zvona zvone i tuže nad smrću vođe hrvatskog naroda*".

Sve je upućivalo na to da će ukop Stjepana Radića okupiti do tada neviđeno mnoštvo. "**OKO ODRA VELIKOG VOĐE HRVATSKOG NARODA NEBROJENE HILJADE NARODA DOLAZE DA POSLJEDNJI PUT VIDE SVOG VOĐU I UČITELJA**", objavio je preko cijele stranice zagrebački dnevnik. Novine su izvješćivale o pripremama za veličanstveni pogreb....

I doista, takav je i bio pogreb Stjepana Radića u Zagrebu 12. kolovoza 1928. g. Odvijao se u dva dijela. Najprije pred Hrvatskim seljačkim domom.

Dan poslije pogreba pojavio se zagrebački dnevnik sa slikama i izvješćima i crnim okvirom ove prve naslovne strane, u čijem vrhu se isticao naslov:

"... *Tvome se pozivu odazivaju milijuni Hrvata jednim glasom: HRVATSKA ĆE USKRISNUTI, I TO BRZO!*"

"...**Zar nisi 40 godina nosio krunu, krunu trnovu?**"

Prvi se od Stjepana Radića oprostio dr. Vladko Maček, prvi potpredsjednik HSS-a. Nije govorio dugo, ali je naglasio najbitnije:

"*Bio si učiteljem, koji je učio da je ljudska misao koja teži za pravednošću, koja teži za dobrotom, da je jača od svake sile i svakog nasilja. Učio si nas da su mržnja i zloba prolazne, a samo da je ljubav vječna. Nauka Tvoja pala je na plodno tlo, jer nisi bio samo učiteljem već i vođom, nego si bio i prvoborcem za one ideale koje si i naučio.*"

I kad god je trebalo da narod ponese teški križ, Ti učitelju i vođo podmetnuo si rame svoje i kad god je tvoj narod trebao da primi oštri udarac, Ti učitelju i vodo podmetnuo si grudi svoje. Bio si neokrunjenim kraljem svoga naroda, a što rekoh neokrunjenim, zar nisi 40 godina nosio krunu, krunu tmovu? Pa zar je čudno da je Tvoja nauka prodrijetla daleko van granica Hrvatske i hrvatskog naroda Tvoja?"

Predsjednik SDK-a Svetozar Pribičević, koji je u to vrijeme uvelike podržavao politiku i djelovanje Stjepana Radića obratio se s riječima: "*Tužni zборе. Jedan mučenički život i jedna mučenička smrt. To mučeništvo u životu i smrti podnio je Stjepan Radić za dobro, veličinu i slavu svog ljubljenog naroda....*"

Dirljiv je bio i oproštaj gradonačelnika Zagreba Vjekoslava Heinzela: "*Grad Zagreb pri Tvojemu odru zavjetuje se da će čuvati u amanet Tvoje ideje nacionalizma, čovječtva i pravice, da će biti kula i tvrđava Tvojega velikog duha! I Tvoj duh pobijedit će iz tamnoga groba. Hvala Ti i slava Stjepane Radiću*".

Iz tisuća grla prolomilo se "*Slava mu*" što se kao jeka premijelo diljem Zagreba.

Jedan za drugim redali su se govornici, koji su svi odreda birali riječi o neprikosnovenom vođi hrvatskog naroda, o svojem učitelju, koji je svih nadahnjivao u istrajnoj borbi za samostalnu državu Hrvatsku. Govorili su: Blaž Solomon, Stipan Matijević, narodni zastupnik Ludbrega, Stipan Matijević tajnik HSS-a za Damlaciju, Ivan Čela, tajnik HSS-a iz Slavonije, Mijo Stuparić, narodni zastupnik, i mnogi drugi, a kao posljednji dr. Sekula Drljević, koji je na dan zločina žurio u beogradsku skupštinu da Pavla i Stjepana Radića zaštititi od nasilnika.

Od Hrvatskog seljačkog doma do Mirogoja žalobna se povorka sasvim polako kretala. Ulice su bile zakrčene, povorka je bila i duga i široka. Svi koji su željeli slobodu i ostvarenje vjekovnog sna hrvatskog naroda kao da su se okupili na ispraćaju. Bilo ih je kudikamo više negoli koji četrdesetak dana prije prigodom pokopa Pavla Radića i dr. Đure Basaričeka.

"*U hrvatskom Panteonu na Mirogojskom brežuljku počivaju On i Njegova dva vjerna druga. Snivaju svječni sanak kao žrtve nebratske ubojničke ruke. Krv njihova, nedužno prolivena, donijet će preporod i uskrsnuće Hrvatske. Ona će biti sjeme novim borcima za potpunu sreću i slobodu Hrvatske za koju su Lipanjske žrtve i neumrli Mučenik i Otac Domovine položili živote svoje. Pravedni Bog, Bog otaca naših, nek štiti njihovu rođenu grudu hrvatsku i neka daje, da i nad našom dragom dosele toliko izmrcvarenom i ispaćenom Kroaciom sine sunce novih i*

Damir Borovčak: Hallo Toronto – ovdje Zagreb

ŠTO ZNAMO O GLOBALIZACIJI (2)

Obratimo se iskreno kao narod, koji se vjekovima uzdao u Boga, obratimo se istinski i duboko u našim srcima u ime istine i poštenja, protiv svake nepravde, protiv laži i svih vrsta obmana

GLOBALIZACIJA KAO DENACIONALIZACIJA

U prošlom broju pisao sam kako nigdje do sada nisam na jednom mjestu u isto vrijeme vidio toliko različitih raščlambi o istovjetnoj temi globalizacije kao u "Zboru", prilogu lista "MI" od svibnja og. Što je to praktično globalizacija ili što znamo o globalizaciji? Nastavljam dakle s nekoliko autora, s različitim pristupima, koji se bave problemom globalizacije, te tu pojavu promatraju i opisuju s povijesnog, političkog, gospodarskog, i vjerskog posljedičnog aspekta. Vjerujem da je korisno nastaviti analiziranje i razmišljanje na tu temu. Stoga moraju biti zapažena razmišljanja Dr. Anđelka Milardovića koji je na Tribini HKZ "MI" istaknuo: "S globalizacijom ili denacionalizacijom mijenja se karakter demokracije vezane uz naciju-državu kao nacionalne demokracije. Demokracija postaje transteritorijalna, kao kozmopolitska demokracija i kozmopolitsko civilno društvo. Globalizacija ili denacionalizacija ruše tradicionalnu autonomiju političkog odlučivanja. Nema više unutrašnje politike koja istodobno nije vanjska politika. Briše se tradicionalna razlika između unutarnje i vanjske politike."

I postavlja se pitanje što bi to trebalo značiti za Hrvatsku i kako se uopće postaviti u takovoj situaciji kao mali narod i mala država? Dr. Milardović i sam pokušava na to odgovoriti te kaže: "Hrvatska kao nacionalna država u procesu globalizacije ili denacionalizacije mora ostati u tolikoj mjeri nacionalna kao i sve članice Europske unije. Treba izgraditi takvu super-nacionalnu politiku koja će prijeko integracija osigurati natama za nacionalni interes, i maksimalnoj koristi za nacionalni interes, nije ništa drugo nego politička mudrost, koja je svakako bolja od svakog kontraproduktivnog izolacionizma."

PAPA I GLOBALIZACIJA

I što činiti kao narod i kako opstati u društvu velikih, i oduprijeti se nacionalnom i državnom nestanku. U tekstu "Marija i globalizacija" Vladimir Lončarević ukazuje na stoljetnog prijatelja i uzdanicu hrvatskog naroda, Sv. Oca u Rimu, te piše:

"Papa također podsjeća na scenarij posljednjih vremena, upozorava na duhovne opasnosti sekularizirane globalizacije, ali, zanimljivo, ne ide izravno protiv nje, već traži od ljudi da u svoju prirodu uključe Krista, koji jedini može izliječiti slomljena srca ljudi, naroda i čovječanstva. To je ujedno smisao brojnih privatnih mističnih objava i Marijinih ukazanja širom svijeta: obratiti sebe i svijet Kristu. Stoga autentičan kršćanski put nije frontalno opiranje Zlome, kojemu globalizacija nije cilj nego opcija da uspostavi antikristovsku vlast nad svijetom, već je zadaća kršćana također globalizacija, ali u suradnji s Kristom, kako bi se po Kristu, s Kristom i u Kristu ostvarila jedina zaista ljudska vizija služenja bratu čovjeku i čitavu čovječanstvu."

Također pod naslovom "Velika snaga Pape na koljenima"

list MI donosi i pismo jednog talijanskog katolika upućenog uglednom listu "La Republica", u kojem zapravo možemo iščitati indirektan odgovor na moguća naša nepovjerenja o ispravnosti takovih razmišljanja, o uspješnosti i pouzdanosti vjere malog naroda u vrtlogu nailazeće globalizacije. Talijanski vjernik Luigi Guissano piše: "Ali kršćanin zna da sva njegova nastojanja što posjeduje mora popustiti pred istinom. Zato je on jedini pravi borac za bolji svijet i za pravdu. Jer pravda je odnos s Bogom, Božji nacr; stoga onaj tko je sreo Krista ne može, a da svaki trenutak ne pomaže da svijet bude bolji ili barem podnošljiviji. Ali on je isto tako duboko uvjeren da će ga svijet uvijek progoniti, optužujući ga za svako zlo. Papa na koljenima ne sugerira mi sliku slabosti. Ovaj Papa u meni i mojim prijateljima obnavlja potrebnu hrabrost da podržavamo nadu ljudi."

OPASNA STVARNOST

U kontekstu razmišljanja o globalizaciji i hrvatskim nacionalnim interesima vrijedi zabilježiti razmišljanja iz komentara najnovijeg "Glasa Koncila" od 9. srpnja og. u kojem se pod naslovom "Opasna mitizacija stvarnosti" piše o sadašnjem sukobu društvenih snaga u Hrvatskoj. Uvodničar konstatira da se zbog oprečnog i suprotstavljenog viđenja naše stvarnosti, dolazi do krajnosti iskrivljavanja njezine slike odnosno do praktične mitizacije stvarnosti. U zaključku komentara se skoro alarmantno upozorava: "**Uzajamno sukobljavanje različitih političkih grupacija, polazeći od svoje mitizirane slike stvarnosti, štetno je uzajamno iscrpljivanje koje ne može donijeti dobrog ploda ni Hrvatskoj ni njezinim građanima, a kad se to događa u takvim vremenima dok su Hrvatska i njezini građani suočeni s tolikim problemima, onda je to katastrofalno za budućnost i, dakako, etički nedopustivo. Stoga je krajnji čas da se sve organizirane političke snage u našoj zemlji odreknu ma-nipulacije iskrivljenim slikama stvarnosti, a prionuti rješavanju konkretnih problema.**"

Znakovito je kako u ovim vremenima opasne stvarnosti netko iz srca glavnoga grada svih Hrvata želi iščupati vjeru i ufanje, pa ne čini to samo simbolično, već i doslovno. Naime, Slobodna Dalmacija je 6. srpnja objavila vijest da je, nakon devet godina od postavljanja na Trgu bana Jelačića u Zagrebu, u noći od 2. i 3. srpnja og. iznenadno nestao mirovni spomen-križ Hrvatskog pokreta za život i obitelj. Navedena je udruga veliki križ s natpisom "Bože čuvaj Hrvatsku" postavila na zidni trg, istočno od banovog spomenika, još godine 1991. kao simbol mira i ljubavi, u slavu hrvatskih branitelja i za zaštitu ljudskog života. Križ je tako postao simbol i mjesto pozornosti i simpatija građana i posjetitelja grada Zagreba. Policija bi sada hitno trebala naći čim prije počinitelje i vratiti na svoje mjesto već tradicionalan križ, jer će to djelo "ići na dušu nove vlasti kao čin dekroatizacije i dekristijanizacije Hrvatske i

neće toj vlasti poslužiti na čast" rekla je predsjednica te udruge Dr. Ružica Čavar.

U svakom slučaju treba se složiti i poručiti: vratite nam mirovni križ "Bože čuvaj Hrvatsku", u srce našeg glavnog grada. Ali vratimo i mi Križ u naše urede i domove, u naše obitelji i naša srca. Ne zaboravimo da su branitelji u posljednjem teškom i krvavom Domovinskom ratu nosili i pobijedili s križem i vjerom, s molitvom i krunicom oko vrata. Obratimo se iskreno kao narod, koji se vjekovima uzdao u Boga, obratimo se istinski i duboko u našim srcima u ime istine i poštenja, protiv svake nepravde, protiv laži i svih vrsta obmana, obratimo

se uzdajući se u Križ trpljenja, u borbi spasenja od svih zala koja nam prijete u nedorečenom mutežu globalizacije. Upravo sada, kada nam u vrijeme velikih ideja globalizacije, netko usred srca Hrvatske krađe križ s natpisom "Bože čuvaj Hrvatsku", potrebno je zaista da se kao narod pod hitno odrekemo svih vrsta manipulacija i od sadašnje i od prošle vlasti. Jednostavno stiglo je vrijeme potrebe iskrenog i dubokog obraćenja, moralnog i istinoljubivog poimanja dobra, počevši od svakog pojedinca, od samoga sebe, ako želimo kao društvo i kao nacija uspjeti i opstati.

Damir Borovčak

DAMIR BOROVČAK VAM PREPORUČA :
Knjigu koja izvanredno opisuje globalizaciju, nije naučna fantastika, već zlo koje se ostvaruje ! Knjigu koju jednostavno morate proučiti !!!

RALPH EPPERSON: NOVI SVJETSKI POREDAK

Izdanje SION, Zgb. 1997., str. 320, cijena 25 Cdn\$

Izvanredno i ozbiljno tumači povjesne uzroke, trend i posljedice globalizacije.

Knjiga ne spominje Hrvatsku, ali svi prikazi iz knjige pronalaze svoju potvrdu na našim prostorima i suvremenim zbivanjima koja su nas pogodila.

**ZA MOGUĆNOST NABAVKE OBRATITE SE NA
UREDNIŠTVO HRVATSKE ISKRE.**

Kidaju li se namjerno veze između domovinske i iseljene Hrvatske?

ZAGREB, 27. lipnja - Na pitanja puca li veza između domovinske i iseljene Hrvatske i kida li se ona namjerno, pokušalo se odgovoriti na okruglom stolu pod nazivom "Treba li Hrvatskoj izvandomovinska Hrvatska?", koji je u utorak organizirao Klub hrvatskih povratnika. Budući da Vlada treba izraditi svoj program rada do 2004., većina sudionika skupa, među kojima su bili predstavnici izvršne i zakonodavne vlasti i parlamentarnih stranaka, smatra da se u program moraju ugraditi državna stajališta prema hrvatskom iseljentištvu i povratku.

"Hrvatsko izvandomovinstvo traži od Vlade jasan nacionalni program, ili će se migracija nastaviti. Hrvatski iseljenici dali su Hrvatskoj oko 40 milijardi dolara u posljednjih deset godina i novac ne bi smio biti upitan, jer novac uložen u iseljentištvo desetorostruko se isplati", istaknuo je Vlado Glavaš, predsjednik Kluba.

"Bez doprinosa iseljene Hrvatske bio bi upitno stvaranje hrvatske države. Hrvatska država troši za diplomaciju oko 0,6 državnog proračuna, što je najmanje u Europi. Istina je da u fazi restrikcije svatko mora snositi svoj dio odgovornosti, ali pri restrukturiranju mreže treba biti vrlo oprezan", istaknuo je čelnik DC-a Mate Granić.

Najviše je polemika na skupu izazvala Vladina najava ukidanja diplomatskih predstavništava u zemljama u kojima jedno predstavništvo pokriva od 50.000 do 100.000 građana hrvatskog porijekla. "Zatvaranje konzulata u Sydneyju, gdje ima oko 80.000 Hrvata, ljudi su shvatili kao kaznu. Ako se žele smanjiti troškovi, neka se u njemu zaposle Hrvati koji tamo žive i koji znaju i hoće raditi. Hrvati su spremni više platiti za dokumente, jer će u protivnom trebati čitati dan da ih dobiju. Slično bi se dogodilo i s ukidanjem predstavništva u Torontu. To nije samo mjesto gdje će oni dobiti putovnicu, već i dio domovine te ne smijemo dopustiti da se željezni most s iseljenom Hrvatskom pretvori u drveni", istaknuo je Ante Beljo, predsjednik Matice iseljenika Hrvatske.

Potpredsjednica Vlade Željka Antunović rekla je da će za-

tvaranja konzulata biti rijetka, ali da je racionalizacija nužna. Dodala je da konzulati u Istanbulu, Milanu, Sydneyu i Tuzli idu u preustroj te da se razmišlja o zatvaranju konzulata u Mariboru, Clevelandu i Bihaću. "Želimo stvoriti uređenu Hrvatsku koja je slična zemljama u kojima žive naši iseljenici i tako im olakšati povratak", dodala je. U raspravi su upućene kritike Vladi, za koju je rečeno da nema strategiju razvoja društva, kao ni program za iseljenike, te da potiče iseljavanje povećanjem nezaposlenosti. "Hrvatska je i dalje iseljenička država i svojim radikalnim stavom prema konzularnim predstavništvima stvara paradoks. Ako želimo globalizirati svoj odnos sa svijetom, onda ukidanje mreže konzulata tome ne pridonosi", zaključio je Andjelko Milardović iz Instituta za migracije i narodnost. (Vjesnik)

Mladi iz svijeta rade na očuvanju otoka

Hrvatska Matica iseljenika i ove godine organizira dragovoljni obnoviteljski rad mladih iz iseljentištva, Task force 2000. koji počinje 15. srpnja na otočiću Galovcu (Školjic) nasuprot Zadra, i traje do 4. kolovoza. U akciji sudjeluju mladi iz domovine i izvandomovine, te rade na očuvanju prirode. Ovogodišnji Task Force ostvaruje se na otočiću Galovcu (Školjic) kojemu je uistinu potrebna pomoć mladih.

Zanimljivo je napomenuti kako je riječ o otočiću na kojem su 1410. g. augustinci izgradili samostan i crkvu koje, 1449. Preuzimaju franjevci - trećeredci. Početkom 20. st. otvara se klasična gimnazija koja od 1920. godine ima pravo javnosti i jedina je hrvatska gimnazija od Rijeke do Splita u doba talijanske okupacije Dalmacije. Školjic je 1956. bio nacionaliziran od strane bivšeg režima, otkada ovaj živopisni otočić počinje propadati. Nakon pada komunističkog sistema otočić ponovo dolazi pod okrilje franjevac i počinje dobivati svoj pravi izgled. Obala otočića, franjevački samostan i bujno raslinje zasigurno će svojom ljepotom očarati sve sudionike ovog dragovoljnog 'obnoviteljskog' programa.

Vladimir Goss: U sjeni hrvatske metropole: Dobrodošlica i autizam

Prošlog tjedna u Zagrebu je boravio uvaženi izraelski poslovni čovjek Gershon Peres. Razgovarali smo kasno navečer, u ugodno praznom lobbyju Hotela "Esplanade", nakon Madame Butterfly u HNK-u. Gospodin Peres, koji kaže uz smjeh da je "njegova obitelj ponešto poznata u Izraelu" (njegov brat Shimon Peres je legenda izraelske povijesti) je građevinski poduzetnik, visoko obrazovani i kulturni svjetski čovjek i duhoviti sugovornik. Kao građevinar, upozorava da ima jasna i vrlo određena mišljenja o građevinarstvu i urbanizmu. Što nam je s tim u svzi rekao o Zagrebu, vrijedno je zapisati i prenijeti našem čitateljstvu.

Komplimenti

Gospodin Peres je dosta čest posjetitelj. Voli Hrvatsku, voli Zagreb. "Zagreb je proizvod bečke kulture 19. st. u najboljem smislu riječi. Kad hodam kroz Zagreb doživljam čarobno ozračje 19. stoljeća u arhitekturi, umjetnosti, glazbi, prirodi - ukratko u ljepoti". I u stanovnicima grada. "Prijazni su, nisu indiferentni. Kao da kažu: 'Vi ste stranac? Što možemo za Vas učiniti?'" I onda se više ne osjećati strancem. Time vam izražavaju dobrodošlicu u zagrebačko društvo. Nadisao sam se zagrebačkog zraka, i taj je kao kod kuće".

Zaista, lijepo i poetično. "Oprostite što sam zaglibio u poeziju, no tako se osjećam", zaključuje naš simpatični sugovornik.

Nakon komplimenta Zagrebu i Hrvatskoj koje su mi pred dva tjedna izrazili istaknuti gosti iz Washingtona Jim Harff and Ed Darnich, vesele me riječi gospodina Peresa. Vesele me, a ponešto i rastužuju. Zato se mi, Hrvati izvan domovine u ovom času ne osjećamo baš osobito dobrodošli u toj za strance magičnoj Hrvatskoj, čarobnom Zagrebu?

"Osjećam kao neki autizam", kaže uvaženi kanadski intelektualac i poslovni čovjek dr. Ivo Hrvoić, dok pijuckamo pivo u kavani u Bogovićevoj. "Nisam zapazio neki socijalni bunt, niti mi se čini da je zemlja na rubu propasti. No autizam kao da se uvukao u hrvatsku vlast. Ne žele ni s kim razgovarati".

Prije nekoliko tjedana osvrnuli smo se na taj fenomen, koji sam tada nazvao "bahatošću" utemeljenoj na strahu. Riječ "autizam", koju nudi dr. Hrvoić, jako dobro opisuje taj odnos: molim vas, nemojte nam dolaziti, nemojte ništa nuditi, ostavite nas na miru. Hrvatska zaista kao da ne treba izvandomovinstvo. Problem je u tome da Hrvatska treba izvandomovinstvo isto tako kao što izvandomovinstvo treba Hrvatsku. Zašto se prezire pružena ruka?

"Doma znadu da smo mi previše efikasni, da ne podnosimo prijevare i skandale, da se ne mirimo s netočnostima", kaže dr. Hrvoić. Da smo ukratko navikli da se držimo ugovora i dogovora, da postojanje i funkcioniranje pravne države smatramo nečim svakodnevnim i normalnim. Ne tražimo ništa više nego da nam se dopusti da ta iskustva podijelimo s domovinom.

U tom sam okviru doživio i nedavni opširni osvrt Vjesnika na odljev mozgova. Tu strašnu sam činjenicu dalje verificirao u razgovoru s nizom ljudi koji dobro poznaju problem. Da, desetine tisuća mladih, visokoobrazovanih ljudi odlazi. Ovo nije lako reći, no izgleda kao da oni umjesto Hrvatske izabiru ovaj "naš", izvandomovinski svijet. Nama, a premalen nas je broj, koji bi željeli učiniti upravo obrnuto, to jako teško pada.

"Mozgovi" bi željeli natrag

U Zagrebu boravi trenutačno najistaknutiji hrvatsko-američki pisac (na engleskom jeziku), Josip Novakovich s obitelji (supruga

i dvoje djece ispod deset godina). Josip se ujesen vraća u Cincinnati da odradi jesenski semestar, i zatim se ponovno vraća u Hrvatsku. Supruga i djeca ostaju kako bi, kaže Josip, djeca postala bilingvalna (Jeanette Novakovich je "prava" Amerikanka!). Josip je našao neki vid "povratka", no taj je još uvijek ekonomski vezan za američku zaradu.

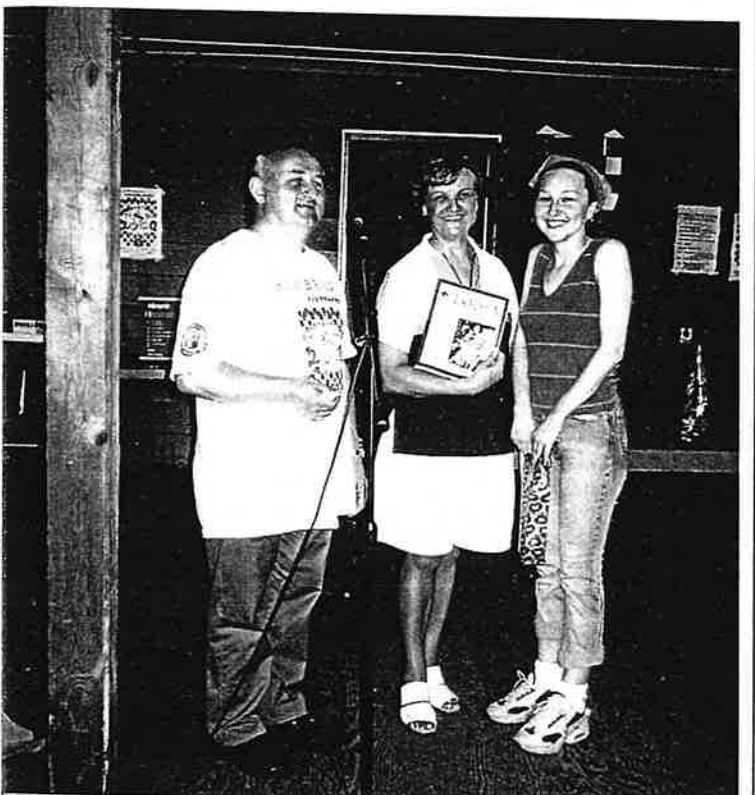
Popis istaknutih hrvatskih mozgova širom svijeta bio bi jako dug. Mnogi od njih rado bi se povremeno vraćali, ili vratili za stalno. Ne očekuju nikakve posebne privilegije. Dajte nam ono što u takvim slučajevima dajete domaćim ljudima i mi ćemo se u potpunosti prilagoditi stanju, jer znamo gdje smo i što treba očekivati. Ali manje od toga ne možemo prihvatiti. Pravi "strani stručnjak" tražit će i deset puta više za isti, ili manji posao.

Vidite li o čemu se radi?

Za nas postojanje slobodne demokratske Hrvatske znači jako mnogo. Nakon siječanjskih izbora dijaspora je bila spremna angažirati se baš kao 1990/1991. i pomoći provođenju promjena i daljem stupnju prema demokraciji. Ona je još uvijek voljna, no taj će se prozor zatvoriti u ranu jesen, kad se tisuće izvandomovinskih Hrvata vrati iz Hrvatske u svoje domove i sa sobom donese dojam o tom neugodnom autizmu koji zatvara vrata suradnji domovinske i prekomorske Hrvatske.

Silno me raduje kad prijateljski posjetitelji poput gospodina Peresa osjete ljepotu, pa i uljudenost hrvatske zemlje i naroda. Zašto to ne možemo osjetiti i mi, koji smo dio iste te zemlje, naroda i kulture? Dobrodošlica Gershonu Peresu, hrvatskoj dijaspori autizam? Zar ćemo zaista ponovo postati "emigranti"?

Vladimir P. Goss

Bicikljada: Vič. Josip Kos sa gđom. Maricom Bradicom, sretnom dobitnicom jednogodišnje pretplate na HRVATSKU ISKRU (u sredini), i gđicom. Marijom Petrić